

**TIERPS
KOMMUN**

**Plan för Tierps kommuns
ekonomi och verksamhet
2024-2026**

Dåälven Södertfors
Foto: Tierps kommun

Innehållsförteckning

Kapitel 1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet	5
Kapitel 2 Vision för Tierps kommun	7
<i>Visionen beskriver hur kommunens invånare vill att framtiden ska se ut i Tierps kommun. Den kommunala organisationen ska alltid sträva mot visionen.</i>	
Kapitel 3 Strategiska utvecklingsområden	9
<i>Kommunfullmäktige har beslutat om övergripande strategiska utvecklingsområden som kommunen ska arbeta med under hela mandatperioden för att visionen ska förverkligas.</i>	
Kapitel 4 Planeringsförutsättningar	10
<i>Här beskrivs hur kommunen påverkas av omvärlden, hur befolkning, bostadsmarknad, sysselsättning och näringsliv ser ut och utvecklas.</i>	
Kapitel 5 Ekonomiska förutsättningar	15
<i>I kapitel 5 beskrivs mer ingående de ekonomiska förutsättningarna för budgeten. Här ingår skatteunderlag, övriga intäkter, kostnadsutveckling, samt finansiella och ekonomiska mål som ska uppnås.</i>	
Kapitel 6 Verksamhetsavsnitt	20
<i>Kapitel 6 är tillsammans med kapitel 7 budgetens kärna. I kapitel 6 beskrivs den verksamhet kommunen bedriver utifrån sju områden. För varje område har politiken tagit fram mål och särskilda uppdrag. Målen utgår från Agenda 2030 och anger vad verksamheterna ska arbeta med. De särskilda uppdragen är, till skillnad från målen, konkreta uppdrag som ska genomföras under en begränsad tidsperiod.</i>	
Avsnitt 6.1 Kommun och inflytande	21
Avsnitt 6.2 Barnomsorg och utbildning	26
Avsnitt 6.3 Bo, trafik och miljö	32
Avsnitt 6.4 Kultur, fritid och friluftsliv	39
Avsnitt 6.5 Näringsliv och arbete	44
Avsnitt 6.6 Omsorg och stöd	49
Avsnitt 6.7 Kommunen som arbetsgivare	56
Kapitel 7 Ekonomi	60
<i>Kapitel 7 är tillsammans med kapitel 6 budgetens kärna. Här anges hur resurserna fördelas, både för löpande drift och för investeringar, samt hur de finansieras. För driftsbudgeten redovisas vilka</i>	

förändringar som görs från föregående år och hur medel kopplas till mål och särskilda uppdrag i kapitel 6.

Avsnitt 7.1 Ekonomin i sammandrag	60
Avsnitt 7.2 Driftbudget.....	61
Avsnitt 7.3 Investeringsbudget.....	66
Avsnitt 7.4 Resultatbudget	67
Avsnitt 7.5 Finansieringsbudget.....	68
Avsnitt 7.6 Balansbudget	69
Avsnitt 7.7 Nyckeltal.....	70
Avsnitt 7.8 Mål för god ekonomisk hushållning.....	71
Kapitel 8 Ägardirektiv.....	72
<i>Kommunfullmäktige styr de kommunala bolagen via bolagsordning och ägardirektiv. Ägardirektiven fastslås årligen, vilket ger politiken möjlighet till förändringar och revideringar. I kapitel 8 anger politiken eventuella förändringar eller revideringar.</i>	
Kapitel 9 Uppföljning.....	76
<i>Ekonomi, mål och uppdrag i budgeten kommer följas upp och redovisas i bland annat delårsuppföljning och årsredovisning. Kapitel 9 innehåller en tidsplan för uppföljningen.</i>	
Bilaga 1 - Styrdokument	77
Bilaga 2 - Organisation	89
Bilaga 3 – IT-nämnden.....	93
Bilaga 4 - Lönenämnden	103
Bilaga 5 – Ägardirektiv för Tierps Energi och Miljö AB, TEMAB Fjärrvärme AB, Tierps kommunfastigheter AB, AB Tierpsbyggen.....	107
Del 1 Allmänna direktiv	107
Del 2 Bolagsspecifika direktiv	111
Tierps Energi & Miljö AB (org.nr. 559031-4315).....	111
TEMAB Fjärrvärme AB (org.nr. 556249-4723)	113
Tierps kommunfastigheter AB (org.nr. 556901-2171).....	114
AB Tierpsbyggen (org.nr. 556088-2325).....	116
Bilaga 6 – Nettoexploatering och tomtförsäljning	119

Kapitel 1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Tierps kommun är en grön och harmonisk oas för hela livet. Här förenas landsbygdens lugn med närheten till storstadens puls. Vi använder kraften ur vår historia och med engagemang och företagsamhet går vi gemensamt tryggt in i framtiden. Detta är den korta sammanfattningen av Vision för Tierps kommun. I början av mandatperioden är det dags att stanna upp, lyfta blicken och reflektera över nulägesbilden i förhållande till visionens önskade framtidsbild. Utifrån det sätts de strategiska utvecklingsområdena som ska gälla under mandatperioden för att nå förflyttning närmare visionen.

Nuläge. Tierps kommun befinner sig i en orolig omvärld. Utmaningar sedan tidigare finns kvar och nya tillkommer för såväl kommunen som medborgare, civilsamhälle och näringsliv i takt med att inflationen har ökat till en mycket hög nivå som till viss del bitit sig fast.

Framtidstro och tillväxt i hela kommunen, är nyckeln till att behålla fokus på att möta utmaningarna, men också fånga möjligheterna som tydligt finns. Investeringar i mångmiljardklassen är planerade runt om i vår närhet inom Nordupplands teknikkluster. Till det kommer ett stort intresse för utbyggnad och etablering inom teknik- och industribranschen, bostadsbyggande och handel drivet av befintligt näringsliv, men också från helt nya aktörer som är nyfikna på Tierps kommun. Befolkningstillväxten har stannat av i kommunen, till största delen beroende på få färdigställda bostäder ihop med den nationella trenden med färre barn födda i ekonomiskt oroliga tider. Men vi tror på kommunens potential och väljer att utöver visionens mål om 23 000 invånare till 2030 sätta målet om 25 000 invånare till 2035. Att Tierps kommun växer genom inflyttning är helt avgörande närmaste åren. Utan nya kommuninvånare, som kan bidra till att täcka behovet av kompetensförsörjning, kan inte de planerade satsningarna fullt ut bli av. Vi anser att kommunen inte har råd att inte matcha upp satsningarna inom Nordupplands teknikkluster.

Södra villorna i Siggbo trädgårdsstad, är första etappen av byggklara villatomter som behöver tidsmässigt ligga i fas med miljardinvesteringarna i det norduppländska näringslivet. Därför lägger vi uppdrag om att färdigställa dem. Vägen framåt gällande resterande del för trädgårdsstaden står sedan näst på tur. Siggbo-området är en gigantisk exploatering för en liten kommun som Tierp att bära ekonomiskt. Anledningen till att vi i detta läge ändå startar är att vi är beredda att ta risken bit för bit i takt med industriinvesteringarna sker i de företag som redan finns etablerade i kommunen samt i den stora utbyggnaden vid Forsmark och återöppnande av Dannemora gruva i vår närhet.

Fortsatt fokus på skolan. Småskolorna är fortfarande kvar och ska fortsatt också vara det. Förra mandatperiodens historiska satsning på höjd ekonomisk grundskoleram och nya lokaler rullar på. Förskolan och skollokaler i Kyrkbyn och Förskolan i Skärplinge är nu invigda och i drift. Näst på tur står nya förskolorna i Söderfors och Vallskoga i Tierp. Under tiden pågår planering för ny förskola i Örbyhus som är den sista av de fem historiskt stora förskoleinvesteringarna. Helt i linje med att avveckla tillfälliga lokaler för de minsta barnen till förmån för att både barn och medarbetare ska ha en god arbetsmiljö. Utöver det pågår bland annat två stora projekt för att finna bra lokallösningar för Örbyhus skola samt Centralskolan i Tierp.

Ny skolmatsmeny. Skolmaten är ett ständigt område för diskussion. Det finns många åsikter och viljor i denna fråga. Vi har valt elevperspektivet. För vem är skolmaten till för och i vilket

syfte serveras den? Skolmaten är till för eleverna och syftet är att de ska orka en hel skoldag, vilket är en grundförutsättning för utbildning. Vårt förslag är därför att en av rätterna i den tioveckorsmeny som kostverksamheten i dagsläget planerar ersätts med den så kallade NPF-menyn. Detta är en meny med fem stående rätter, en per dag i veckan och som av eleverna benämns som ”vanlig mat”. Exempelvis köttbullar på måndagar och panerad fisk på fredagar. Effekten blir att behovet av specialkost utöver den ordinarie menyn minskar stort och alla elever som önskar tar del av NPF-menyn kan göra det. Detta har varit ett av de stora önskemålen från ungdomarna i det projekt som under 2022 fokuserade på att hitta lösningar för att öka ungas psykiska hälsa. Vi är beredda att prova detta med tillhörande elevutvärdering. I det fall att denna satsning inte faller väl ut med fler som äter tillräcklig skollunch eller att nöjdheten sjunker omprövar vi givetvis vårt beslut till förmån för återgång.

Dubblerat friskvårdsbidrag. Medarbetarna är Tierps kommuns värdefullaste resurs. Under förra mandatperioden höjde vi friskvårdsbidraget från 500 kr per medarbetare och år till 1 500 kr. Nu följs den satsningen upp med en dubblering, vi höjer nu med ytterligare 1 500 kr upp till 3 000 kr per medarbetare och år. En viktig satsning för att vara en attraktiv arbetsgivare, en stor hälsosatsning och inte minst är vi eniga i frågan med det facken lyft fram – att alla delar inom kommunkoncernen bör ha samma nivå på friskvårdsbidrag. Vi tar ansvar för att inte ostryvla på personalen som oftast är lösningen i kommuner och regioner när ekonomin är ansträngd. I denna budget har vi räknat in full kostnadstäckning för personalkostnadsökningar utifrån senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner.

Samhällets robusthet och motståndskraft. I målen som setts över ordentligt tillsammans med de strategiska utvecklingsområdena har en stor fråga belysts mer än tidigare – krisberedskap. Vi ser behovet av att alla verksamheter tillsammans bidrar med att förebygga, förhindra och stärka motståndskraften i kommunorganisationen och samhället. Klimatanpassningar, motverka att barn och ungdomar faller in i kriminalitet, förhindra välfärdsbrottslighet, brottsförebyggande arbete, ökad samhällstrygghet och stärkt demokratisk tillit samt robusthet i de primära kommunala funktionerna behöver ske för att hantera en kris. Alliansen tar ansvar för att öka samhällets motståndskraft i en allt osäkrare omvärld genom särskilt fokus i målstyrningen.

Ekonomiskt ansvar och tuffa prioriteringar. 2024 kommer vara ett riktigt hundår eftersom flera ekonomiska faktorer sammanfaller, exempelvis inflation och omställning av pensionsavsättningar. De ekonomiska utmaningarna för kommunsektorn är historiskt stora men redan 2025 pekar allt mot en tydlig förbättring. Det gäller att hålla i och hålla ut. Skära ned utan att kapa för mycket av det som lägger grunden för tillväxt och utveckling. Vi har en stark tro på Tierps kommuns goda framtidsutsikter, därför vågar vi i detta läge lägga en mer eller mindre nollbudget där vi räknar in nästa års gottgörelse för pensionsutbetalningar under 2023. Att höja skatten är inget alternativ, kommunmedborgarnas ekonomi tål inte det.

Tydlig målstyrning enligt Agenda 2030, är nyckeln till att hantera alla de tuffa avvägandena som behöver göras när pengarna inte räcker. Vi är fullt medvetna om att ekonomin är en begränsning i att nå snabba framsteg inom alla målområden. Vi tar ansvar för att i detta läge prioritera stabilitet och lägga grunden för att kommunen ska vara med när konjunkturen lyfter.

Å Allianspartiernas (C, M, KD, L) vägnar, *Sara Sjödahl*, Kommunstyrelsens ordförande.

Kapitel 2 Vision för Tierps kommun

Tierps kommun är en grön och harmonisk oas för hela livet. Här förenas landsbygdens lugn med närheten till storstadens puls. Vi använder kraften ur vår historia och med engagemang och företagsamhet går vi gemensamt tryggt in i framtiden

Livsarenan

I Tierps kommun har vi stora ambitioner för vårt samhälle. Tierp ska vara en kommun att räkna med. En kommun att upptäcka. Att växa upp i. Att bo i. Och leva ett rikt liv i.

Föräldrar och barn ska känna sig trygga och veta att barnen får bästa möjliga start i livet i Tierps kommun. Förskola och skola ska vara jämlik och hålla högsta kvalitet. Varje elev ska ges förutsättningar till en fast förankring i vuxenlivet. Ungdomar har minst gymnasieutbildning, eftersom det ger tillträde till arbetsmarknad och vidare studier. Nyanlända måste få chanser att komma in i samhället. Ökad delaktighet och inkludering är kommunens sammanhållande kitt. Alla ska ha en plats i samhället och känna sig behövda.

På ålderns höst ska invånarna erbjudas ett rikt liv och god omsorg som möter upp de egna önskemålen.

I Tierps kommun finns en stark lokal identitet. Människor som lever och verkar här ska känna stolthet, bry sig om varandra, vara trygga och delaktiga i samhällets utveckling. Tierps kommun är ett småskaligt samhälle som erbjuder invånarna både storstadens tempo och småstadens lugn och sammanhållning, med prisvärt boende i en grön miljö. Hela kommunen måste utvecklas i takt med omvärlden, men också tillvarata det som är kulturellt och historiskt förankrat. I den lokala identiteten ingår starka sociala nätverk, det geografiska läget, goda kommunikationer, ett brett och omfattande föreningsliv, starka natur och kulturvärden och närhet till allt.

Utbyggda kollektiva transporter, gång- och cykelvägar, goda bytespunkter mellan trafikslag och utbyggd digital infrastruktur gör att hela kommunen kan leva. Det ska vara möjligt att driva och utveckla företag, studera på distans, växa upp och bo i alla delar av Tierps kommun.

Affärsarenan

Tierps kommun ligger i en av Europas mest attraktiva storstads- och kunskapsregioner. Tillväxten i Gävle och Uppsala skapar möjligheter för Tierps kommun att växa och blomstra. Närheten till dessa städer och Stockholm ger kommuninvånarna tillgång till över en miljon arbetstillfällen. Med 60 minuter till Arlanda är steget ut i världen kort. Tillgängligheten och kommunikationerna, både fysiska och digitala, måste därför vara utmärkta.

Tierps kommun har vuxit fram ur en stark bruks- och industritradition, med flera världsledande företag som fortfarande dominerar näringslivet. Tierp ska vara en exceptionellt god värdkommun för sina företag. De flesta nya jobb uppstår i nystartade små och medelstora företag. Därför ska Tierps kommun stödja framväxten av nya företag och bidra till en stark entreprenörsanda. Vägen till hjälp ska vara kort och snabb.

5 av 107 Grunden för detta läggs genom ett mycket gott företagsklimat med hög kundservice, enkelhet, effektiv hantering och gott personligt bemötande. Tierps kommuns anställda ska ha som utgångspunkt att ge bästa möjliga service till sina kunder, oavsett om det gäller skola, företagsservice, omsorg eller myndighetsutövning. Satsningarna på entreprenörskap och kreativitet börjar redan i skolan. Samarbetet mellan arbetsliv och utbildning behövs för att dels förbereda ungdomar inför arbetslivet, dels säkra kompetensförsörjningen. Det gäller både

inom näringslivet och inom offentligt finansierade tjänster. Ett besök i Tierps kommun ska ge minnesvärda upplevelser för livet. Kommunens invånare står för ett gott värdskap. En besöksnäring baserad på äventyr kan växa fram med motorsport som dragplåster, toppat med fallskärmsshopping, dykning, cykelleder och ekoturism. Allt inramat i attraktiva natur- och kulturmiljöer och en historisk fond skapad av vikingar med förfäder och invandrade valloner.

Utvecklingsarenan

Tierps kommun ska vara en föregångare i omställningen till ett hållbart samhälle. Varje beslut ska vägas mot dess påverkan på den ekonomiska, ekologiska och sociala utvecklingen. Alla kommuninvånare ska ha möjlighet till ett gott liv, samtidigt som kommunen ser till att även kommande generationer ges den möjligheten.

Tierps kommun siktar på att öka sin befolkning. Det krävs för att trygga den kommunala ekonomin och klara växande behov av omsorg och service. En befolkningsökning på en procent per år, motsvarande 200 invånare, eftersträvas. Med den tillväxttakten passerar kommunen 23 000 invånare år 2030. Detta skapar underlag för fler företag, fler arbetstillfällen och bättre offentlig och kommersiell service.

Fler invånare fordrar fler bostäder, som tillgodoser invånarnas behov i olika livsskeden. Den fysiska översiktsplaneringen har stor betydelse för kommunens utveckling som boende- och etableringsort.

Bebyggelse i stationsnära lägen kring Tobo, Örbyhus, Tierp och Mehedeby, ger god tillgänglighet till en stor arbetsmarknad och kan locka till sig välutbildade invånare. Alternativa boendeformer kan prövas för att nå nya invånare med utgångspunkt från deras fritidsintressen och livspreferenser. En långsiktig markanvändning förutsätter att tillgång till rent vatten och möjlighet till grön produktion säkras, liksom hållbara transportlösningar.

Längs kusten och på landsbygden, samt i flera av kommunens mindre orter, finns attraktiva boendemiljöer och närhet till natur och rekreation på armlängds avstånd från storstadens utbud och puls. Med snabba kommunikationer som kortar restider till Uppsala och Gävle har Tierps kommun goda förutsättningar att attrahera företagsetableringar som söker platser med god balans mellan kostnader och nytta i val av lokalisering. I Tierps kommun finns mark, lokaler och närhet till beslutsfattare. Kommunikationer till närliggande städer direkt från kransorterna underlättar arbetskraftsförsörjningen i hela kommunen.

Kapitel 3 Strategiska utvecklingsområden

För att visionen ska få verkningskraft fastställer kommunfullmäktige för varje ny mandatperiod de områden som visionsarbetet ska inriktas på. Följande områden gäller för åren 2024-2027.

Livsarenan

För att nå visionen behövs fokus på:

- Minskad arbetslöshet med fler invånare i egen försörjning samt minskad socioekonomisk segregation.
- Elevernas skolgång ska vara trygg och resultaten ska ligga på en hög nivå.
- Bostadsplanering och byggande ska ha sin utgångspunkt i visionstexten: *”Tierps kommun är en grön och harmonisk oas för hela livet.”*
- Krisberedskapen ska vara hög och medborgarnas förtroende för de demokratiska systemen och det offentliga utgör grunden i samhällstryggheten.

Affärsarenan

För att nå visionen behövs fokus på:

- Matcha kommunens möjligheter kopplat till näringslivets stora investerings- och tillväxtplaner inom Nordupplands tillväxtkluster.
- Ett riktat arbete för att klara utmaningarna med kompetensförsörjning inom såväl privat som offentlig sektor.
- Synliggöra möjligheterna för nyetablering av företag och utveckling av en hållbar besöksnäring utifrån kommunens geografiska läge, unika kulturarv och fantastiska natur.
- Verka för stabil och hållbar infrastruktur som skapar förutsättningar för företagande samt ger medborgarna tillgång till en större arbetsmarknad.

Utvecklingsarenan

För att nå visionen behövs fokus på:

- Framåtanda och tillväxt i hela kommunen med siktet på 25 000 invånare i kommunen år 2035.
- Utveckling av den nära vården och förbättrad folkhälsa, med särskilt fokus på barn och ungas mående och hälsa.
- Stödja en omställning utifrån Agenda 2030:s mål, samt genomföra klimatanpassningar för att klara ett förändrat klimat med osäkrare väderläge.
- Skapa ett öppet och transparent samhälle med hög tillit genom stärkt samverkan med ett engagerat civilsamhälle.

Kapitel 4 Planeringsförutsättningar

Trender som påverkar det kommunala uppdraget

Sveriges kommuner och regioner, SKR, har i sin omvärldsanalys lyft tio trender som kan komma att få stor betydelse för det kommunala och det regionala uppdraget fram till år 2030. De lyfter följande trender.

1. Ökat behov av livslångt lärande

Glappet mellan personer i arbetsför ålder och behov av personal i skola, förskola och äldreomsorg är historiskt högt. Det innebär stor konkurrens om rätt kompetens. För att upprätthålla välfärden behöver kommuner och regioner klara att bemanna verksamheter med kompetenta medarbetare och använda individens kompetens rätt. Mycket talar för att en kombination av distans- och kontorsarbete, hybridarbete, blir norm för många yrkeskategorier.

2. Användare driver teknisk utveckling

Den digitala mognaden hos befolkningen innebär ökade förväntningar på att kommuner och regioner tillhandahåller moderna stöd och tjänster. Nya arbetssätt ställer krav på hantering av demokratiska värden, transparens och likabehandling. Medarbetare i kommuner och regioner behöver moderna tekniska hjälpmedel för att effektivisera arbetet och för att arbetsmiljön ska upplevas som attraktiv.

3. Nya livsmönster påverkar platsbundenhet

Digitalisering har möjliggjort hemarbete och distansarbete för vissa delar av den yrkesverksamma befolkningen. Trots fortsatt urbanisering visar statistik att utflyttningen från storstäderna i Sverige fortsätter att öka. Det är särskilt barnfamiljer och högutbildade som flyttar till framför allt storstadsnära mindre städer. Möjligheterna till en mer flexibel arbetsplats ställer krav på tillgång till fungerande infrastruktur.

4. Hållbarhetsarbete ger konkurrensfördelar

Många människor vill bo på platser och arbeta för företag som har en tydlig agenda för att minska koldioxidutsläpp och bidra till att förbättra den lokala miljön. Att kunna erbjuda detta kommer i framtiden skapa nya konkurrensfördelar för såväl företag som kommuner och regioner.

5. Välfärdsbrottslighet slukar allt mer resurser

Omfattande fall av korruption, fusk och oegentligheter har uppdagats under de senaste åren. Flera av dessa fall är en del av en organiserad kriminalitet som genom avancerade brottsupplägg kommer åt pengar från välfärdssystemen. Det drabbar enskilda som inte får den omsorg som de har rätt till och finansierar grov och organiserad brottslighet. I förlängningen urholkas medborgarnas tillit och förtroende till samhällets institutioner.

6. Ökad polarisering och utsatthet

Det har skett en ökande polarisering i samhället utifrån flera dimensioner; ekonomiskt, socialt och åsiktsmässigt. Skillnaderna är stora såväl inom som mellan kommuner, till exempel gällande arbetslöshet, skolresultat, hälsa, valdeltagande och upplevd trygghet. En ökad bostadssegregation har i hög grad befast skillnaderna i levnadsvillkor mellan människor.

7. Det lokala och regionala handlingsutrymmet utmanas

Den statliga detaljstyrningen har ökat under många år, samtidigt minskar det nationella handlingsutrymmet som en följd av internationell rätt, EU och finansiella system. Det genererar ännu mindre utrymme för det lokala och regionala mandatet. Den omfattande statliga styrningen försvårar för kommuner och regioner att göra prioriteringar utifrån ett helhetsperspektiv.

8. Tillitens betydelse uppmärksammas allt mer

Människors tillit till varandra och till samhällsinstitutionerna är grundläggande för ekonomisk utveckling och offentlig välfärd. Tilliten har minskat något och varierar allt mer mellan olika grupper i samhället. En minskad tillit i samhället innebär en ökad betydelse av att samhällets institutioner och organisationer lever upp till vad man som medborgare ska kunna förvänta sig av dem.

9. Komplexa samhällsutmaningar kräver nya arbetssätt

Världen blir allt mer global och mindre förutsägbar än tidigare. Några exempel är flyktinvågen år 2015, Covid-19 och klimatkrisen. Det krävs nya lösningar och arbetssätt för att hantera komplexa samhällsutmaningar där ingen aktör är ensam ansvarig eller har egen rådighet. Samverkan behöver ske i organisatoriska mellanrum där ansvarsfrågan inte är självklar.

10. Ökad medvetenhet om samhällets sårbarhet

Digitalisering och teknikberoende skapar många fördelar, men det innebär också en ökad sårbarhet. Klimatförändringar, terrorism, pandemier och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge bidrar till en ökad medvetenhet om samhällets sårbarhet. Det ger insikter om att vi måste rusta oss bättre för framtida kriser.

En kommun med stora möjligheter

I Tierps kommun finns en attraktiv boendemiljö med närhet till hav, storstäder och landsbygd. Kommunen ligger i en av Europas mest attraktiva storstads- och kunskapsregioner. Två universitet och en högskola ligger drygt 30 minuter bort. Med 60 minuter till Arlanda är steget ut i världen kort. Täta kommunikationer, korta restider, låga boendekostnader och framgångsrika företag i en av Sveriges främsta tillväxtregioner gör Tierp till en attraktiv kommun att besöka, bo och etablera sig i.

Tierps kommun ska vara en föregångare i omställningen till ett hållbart samhälle. FN:s globala utvecklingsmål, Agenda 2030, är vägledande för att utveckla kommunen i den riktningen. All utveckling och tillväxt ska ske med hänsyn till ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet.

Befolkningsprognos

Antalet invånare i Tierps kommun uppgick till 21 406 personer den 31 december 2022. Det var en befolkningsminskning med 79 personer jämfört med år 2021. Det enskilda året 2022 minskade befolkningen, men över tid ökar befolkningen i kommunen.

År 2022 flyttade 1 266 personer till Tierps kommun och 1 328 personer flyttade ut från kommunen. Det ger ett flyttningsnetto på -62 personer, jämfört med år 2021 då flyttningsnettot var 183 personer. Kommunens födelsenetto var -31 personer, vilket betyder att det avled 31 personer fler än vad som föddes under året. Tabell 1 visar en sammanställning över befolkningsutvecklingen de senaste fem åren i Tierps kommun.

Folkmängd	2018	2019	2020	2021	2022
Män	10 743	10 796	10 859	10 917	10 878
Kvinnor	10 384	10 340	10 471	10 568	10 528
Totalt	21 127	21 136	21 327	21 485	21 406
Befolkningsförändringar					
Födda	230	241	233	203	222

Folkmängd	2018	2019	2020	2021	2022
Avlidna	243	207	251	240	253
Födelsenetto	-13	34	-18	-37	-31
Inflyttade	1 297	1 235	1 429	1 344	1 266
Utflyttade	1 087	1 264	1 221	1 161	1 328
Flyttningsnetto	210	-29	208	183	-62
Justeringspost*	0	4	1	12	14
Befolkningsförändring	197	9	191	158	-79

Tabell 1: Befolkningsutveckling mellan 2018 till 2022 i Tierps kommun. Källa SCB

*Justeringspost: Folkökningen definieras som skillnaden mellan folkmängden vid årets början och årets slut. Den del av folkökningen som inte kan förklaras av födelseöverskott och invandringsöverskott under året redovisas som en justeringspost, vilken avser födslar, dödsfall, in- och utflyttningar som rapporterats under året, men som egentligen inträffat före den 1 januari.

Statistiska Centralbyrån, SCB, tog på uppdrag av Tierps kommun fram en befolkningsprognos för kommunen i april 2022. Prognosen sträcker sig till år 2042. En befolkningsprognos är en beräkning av hur stor befolkningen kommer att bli i framtiden. Kommunens folkmängd kommer, enligt prognosen, att öka över tid. Enligt befolkningsprognosen beräknas folkmängden vara cirka 22 000 personer år 2025 och cirka 23 000 personer år 2034. Diagram 1 visar befolkningsprognosen för Tierps kommun till år 2042.

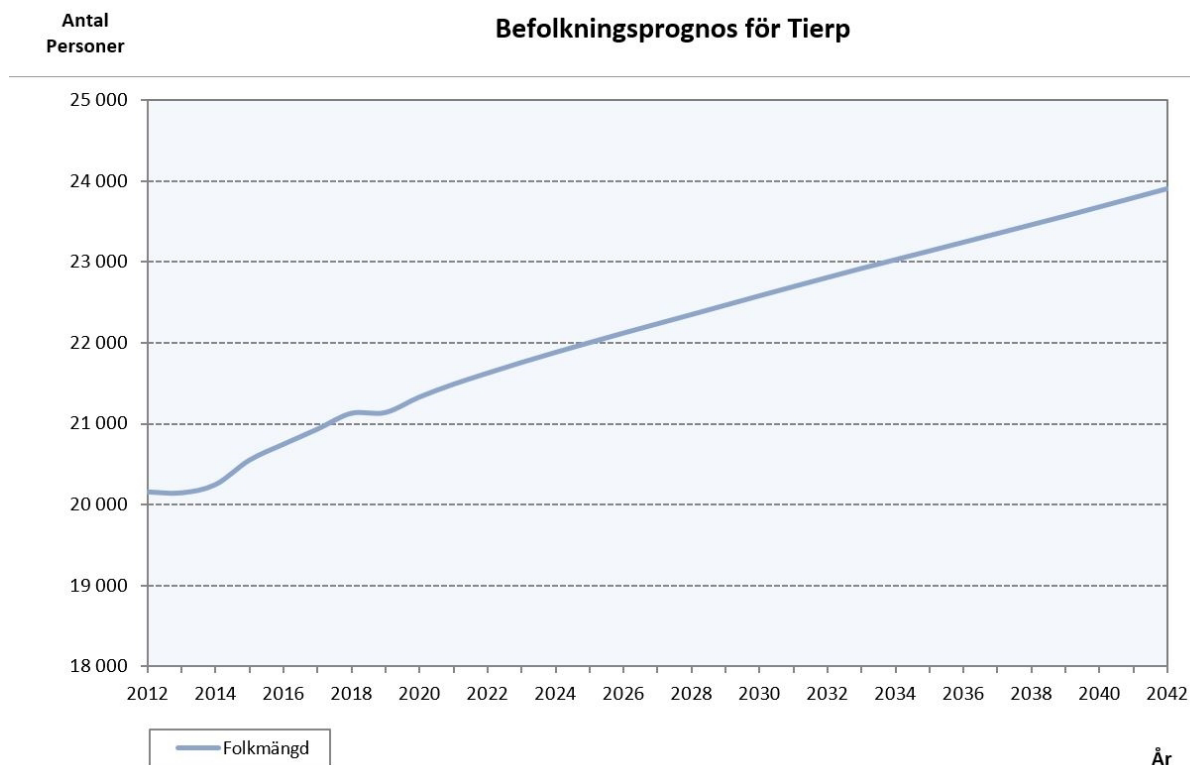

Diagram 1: Befolkningsprognos för Tierps kommun år 2012-2042

De närmaste åren kommer Sverige att ha en snabb ökning av andelen personer över 80 år, även andelen barn och unga kommer öka. Den arbetsföra grupp som föranleder de lägsta kostnaderna och högsta intäkterna i form av inkomstskatt, åldersgruppen 20-65 år, kommer samtidigt att öka relativt långsamt. Om Sverige inte hade haft en tillströmning i form av invandring, skulle antalet personer i yrkesverksam ålder minska. Kommunsektorns stora utmaningar är tätt kopplade till den demografiska utvecklingen. Kostnaderna för att i framtiden upprätthålla välfärd på samma nivå som i dag kommer att öka kraftigt. Samma trend som i riket gällande demografien går också att se i Tierps kommun. Diagram 2 visar Tierps kommuns befolkningsstruktur jämfört med riket den 31 december 2022.

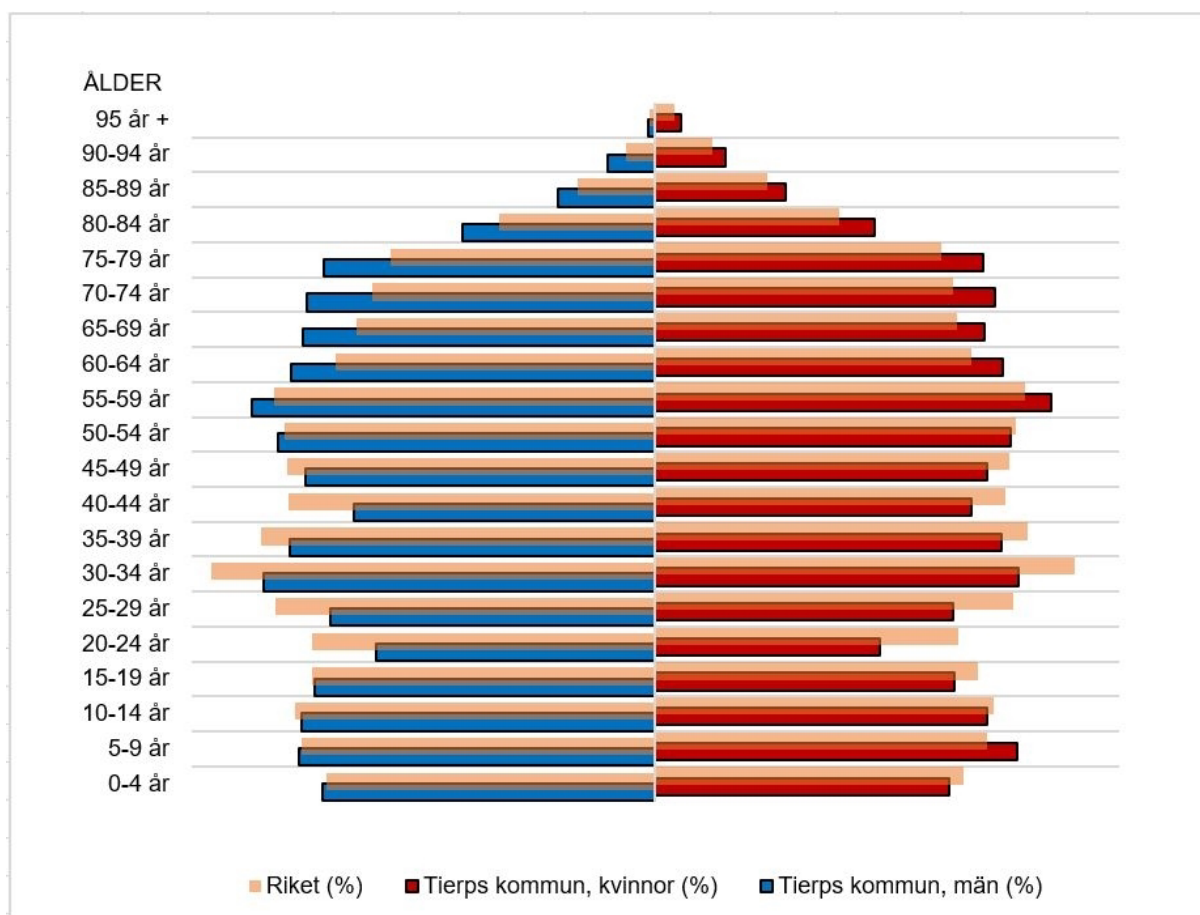

Diagram 2: Befolkningsstruktur i Tierps kommun den jämfört med riket den 31 december 2022

Sysselsättning och näringsliv

Tierps kommun har vuxit fram ur en stark bruks- och industritradition, med flera världsledande företag som fortfarande dominerar näringslivet. De flesta nya jobben uppstår i nystartade små och medelstora företag.

Upplysningscentralens, UC:s, statistik visar att antalet nystartade företag i Sverige minskat med 13 procent under 2022 jämfört med 2021. I Tierps kommun registrerades 138 nya företag under 2022, enligt databasen Bisnis Analys. År 2021 var motsvarande siffra 161 nya företag.

Enligt SCB sjönk arbetslösheten* i Uppsala län år 2022 och uppgick till 6 procent vid årets slut. Arbetslösheten** i Tierps kommun uppgick till 7,3 procent av arbetskraften i åldrarna 16-64 år, vilket är 0,6 procentenheter lägre än år 2021. Sverigemedelvärdet var 6,7 procent år 2022.

I Uppsala län, liksom i riket som helhet, steg antalet personer som år 2022 berördes av varsel om uppsägning jämfört med föregående år. Flest berörda i Uppsala län fanns inom näringsgrenen; Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster.

Den 31 december 2022 var det 5 722 personer som både bodde och arbetade i kommunen. Det var 4 320 kommuninvånare som pendlade till arbete utanför kommunen. 1 902 personer pendlade in från andra kommuner till Tierps kommun för att arbeta. Tabell 2 visar vilka kommuner det var störst utpendling till och inpendling från år 2022.

Störst utpendling till		Störst inpendling från	
Kommun	Antal	Kommun	Antal
Uppsala	2 250	Uppsala	557
Gävle	557	Gävle	504
Östhammar	500	Älvkarleby	289
Stockholm	222	Östhammar	208
Älvkarleby	140	Heby	86

Tabell 2: In- och utpendling till och från Tierps kommun 31 december 2022.

**Arbetslösheten baseras på Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökningar (AKU). Statistiken beskriver utvecklingen på arbetsmarknaden för Sveriges befolkning i åldern 15-74 år. Detta är det officiella arbetslöshetstalet.*

***Arbetslösheten är här den procentuella andelen av den registerbaserade arbetskraften, 16-64 år, som är öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd. Baseras på registerdata från Arbetsförmedlingarna och skiljer sig därmed från arbetslöshetssiffrorna från SCB:s AKU. Anledningen till att AKU-siffrorna inte redovisas är att dessa inte är tillgängliga på kommunnivå.*

Bostadsmarknad

I Tierps kommun var medelpriset för småhus för permanentboende 2 183 000 kronor år 2022. Medelpriset för småhus steg med 3 procent från år 2021 till 2022. På tio år har medelpriset stigit med 105 procent. Enligt Statistiska centralbyrån, SCB, steg priserna på permanenta småhus i Sverige med 3 procent under helåret 2022, jämfört med helåret 2021. Det genomsnittliga priset i landet för ett småhus för permanent boende var cirka 3,9 miljoner kronor under 2022.

Det finns en fortsatt hög efterfrågan på bostäder i Tierps kommun. Tierpsbyggen, det kommunala bostadsbolaget, har inga lediga lägenheter utöver de som det utförs underhåll i. Det är 2-3 års kötid på de större orterna i kommunen och 1-2 års kötid på de mindre orterna.

Strategisk och långsiktig planering, i samverkan mellan Tierps kommun och Tierpsbyggen, har bidragit till att flyttkedjorna börjar komma igång i kommunen. Allt fler äldre villaägare väljer att flytta till lägenhet, vilket leder till att hus blir tillgängliga på marknaden för barnfamiljer.

Det är efterfrågan på tomtmark, framför allt i Tierp och Örbyhus. Planberedskapen är god i Tierp där arbetet pågår med den nya stadsdelen Siggbo trädgårdsstad. Det återstår dock arbete med bland annat infrastruktur innan planen kommer att generera tomter som är klara för att bygga hus på. I Örbyhus är planberedskapen för villabebyggelse låg. En ny och storskalig detaljplan, Västra Libbarbo, är på gång med huvudfokus på villabebyggelse. I majoriteten av de mindre orterna finns god eller någorlunda god planberedskap för bostäder i förhållande till efterfrågan. Vidare finns privata exploatörer i Karlholms strand där området är under utveckling med planerad bebyggelse av både villor och lägenhetshus.

Arbetet med den nya översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjning fortsätter kommande år utifrån fastställd tidsplan.

Kapitel 5 Ekonomiska förutsättningar

Omvärlden

Vår omvärld präglas fortsatt av stor oro för konsekvenser av kriget i Ukraina och pandemins efterdyningar.

Fortsatt hög inflation präglar både världsekonomin och Sverige i år och nästa år. Toppen på inflationen ser ut att ha passerat i flertalet länder inklusive Sverige men den beräknas inte komma ned till centralbankernas inflationsmål förrän i slutet av 2023, eller långt in i 2024. En bidragande orsak till att inflationen i år väntas falla näst intill synkroniserat i många länder, och även Sverige, kommer av att de internationellt satta energipriserna antas blir lägre än för ett år sedan. Det som stödjer prognosen är att globala energi-, råvaru- och spannmålspriser sjunkit jämfört med 2022. De höga konsumentpriserna som kommit från höga produktionskostnader via exempelvis uppvärmnings- och transportkostnader borde därmed också avta, dock med viss eftersläpning. Svensk KPI-inflation för helåret 2023 beräknas däremot bli högre än i flertalet andra OECD-länd.

Hushållen i Sverige har förhållandevis höga bostadslån, liksom en hög andel lån med mycket kort räntebindning. Sammantaget ger det en större ränteeffekt jämfört med många andra länder. Även försvagningen av den svenska kronan bidrar till högre inflation i Sverige. SKR gör bedömningen att Riksbanken (liksom andra centralbanker) hellre tar i för mycket än för lite i bekämpningen av inflationen för att inte riskera en alltför utdragen period med inflation över målnivån. Riksbanken antas därför höja styrräntan ytterligare under året.

För kommunen får de höjda räntorna inte någon direkt effekt eftersom alla kommunens lån är upplånade med fast ränta. Kommunen har ett lån på 45 mnkr som förfaller den 12/3–2024. Räntan på detta lån är 1,01 procent. Under de kommande åren har vi lån som förfaller 2025 70 mnkr och 2026 50 mnkr.

Den höga inflationen och de snabba räntehöjningarna bidrog till att bromsa efterfrågan i ekonomin i höstas och under sista kvartalet föll svensk BNP. Efter en kort period av normalisering och återhämtning efter pandemin går ekonomin återigen in i en lågkonjunktur i år. Det är främst de delar av efterfrågan som är räntekänsliga som bidrar till konjunkturedgången; hushållens konsumtion och investeringarna, främst bostadsinvesteringarna. Hushållens ränteutgifter, som andel av disponibla inkomster, ökar snabbt och är drygt fyra gånger så hög i år som 2021. Den höga inflationen urholkar reallönerna och den reala disponibla inkomsten minskar i år. Utrymmet för hushållen att konsumera begränsas betydligt. Att de närmaste åren är osäkra, i kombination med betydligt högre löpande utgifter och mer återhållsam kreditgivning till hushållen leder till att hushållen drar ner på större investeringar i närtid, inte minst bostadsköp. Bostadspriserna och nybyggnationen minskade betydligt under slutet av 2022. Inledningsvis 2023 verkar fallen ha avstannat, men vi räknar ändå med att bostadsinvesteringarna kommer att minska med nästan 20 procent i år. I år minskar BNP med 1,0 procent, främst drivet av att både hushållens konsumtion och investeringarna i ekonomin faller.

Att hushållens konsumtion minskar är mycket ovanligt. Det har endast inträffat en enda gång efter 90-talskrisen (i volym och på helårsbasis); år 2020, till följd av pandemirestriktionerna. Minskningen nu är inte lika stor som 2020, men visar ändå tydligt att hushållen drabbas hårt av de snabba prisökningarna. Även offentlig konsumtion utvecklas svagt och landar på nolltillväxt i år. Den statliga konsumtionen ökar dock, till följd av ambitionshöjningar inom främst försvaret och rättsväsendet. Kommunsektorns konsumtion minskar däremot till följd av det dystra ekonomiska läget samt, för regionerna, en fortsatt utfasning av pandemirelaterade åtgärder. Svagare global efterfrågan dämpar exporten i år, men den svaga inhemska efterfrågan dämpar importen än mer. Därför bidrar nettoexporten till att hålla uppe BNP-tillväxten

något i år.

Rysslands invasion av Ukraina är en annan viktig faktor just nu. Kriget är starkt bidragande till den senaste tidens energi- och råvaruprisinflation, och höjer osäkerheten vad gäller den ekonomiska utvecklingen framöver. Tillförsikten bland hushåll och företag i Sverige har försvagats sedan invasionen inleddes.

Det bör poängteras att BNP under loppet av 2023 kommer att minska med 1,0 procent. BNP tillväxten för 2024 beräknas bli 1,6 procent och 3,3 procent för 2025.

På grund av lågkonjunkturen väntas arbetslösheten stiga till 9,0 procent under 2024 för att därefter sjunka tillbaka till 8,6 procent under 2025.

Intäkter

Kommunens största och viktigaste intäkt är kommunalskatten som utgör cirka 56 procent av de totala intäkterna, därefter kommer inkomstutjämningsbidrag som motsvarar cirka 17 procent av kommunens intäkter. Intäkten som kommunen erhåller från brukare i form av taxor och avgifter utgör endast cirka 2,5 procent av samtliga intäkter och möjligheten att öka taxor och avgifter är begränsad främst på grund av maxtaxor. De är trots detta viktiga för finansieringen. I övrigt består intäkterna främst av riktade bidrag och därefter hyror och arrenden, försäljningsintäkter, försäljning av tjänster till andra huvudmän och borgensavgifter med mera.

Skatteunderlaget

Jämfört med den prognos vi presenterade i augusti (cirkulär 23:36) räknar vi nu med något svagare utveckling av skatteunderlaget 2024–2026. I huvudsak beror det på en svagare utveckling av Nationalräkenskaperna. Detta i kombination med en inbromsning på arbetsmarknaden förklarar nedrevideringen av skatteunderlaget och höjningen av grundavdraget.

Precis som ekonomin fortsätter skatteunderlaget att bromsa in under 2023, men upprätthåller ändå en ökning i linje med en historisk utveckling. Även 2024 är skatteunderlagets utveckling något svagare men fortfarande i linje med den historiska utvecklingen. Återigen är det lönesummans bidrag som håller tillbaka utvecklingen. Höjningen av prisbasbeloppet motverkar tillbakagången genom garantipensioner, samtidigt som uppräkningsavdraget bidrar till att hålla tillbaka skatteunderlagets utveckling 2023–2024. Under åren 2025–2026 ökar skatteunderlaget mer till följd av fler arbetade timmar i ekonomin. Både sänkta reallöner, orsakat av den varaktigt högre prisnivån, och uppräknade skiktgränser för skattesatser ökar drivkrafterna för att arbeta. Dessa effekter påverkar utbudet i ekonomin positivt, det nominella skatteunderlaget ökar mer än det historiska genomsnittet. Därtill fortsätter konjunkturåterhämtningen under denna period.

Trots att det nominella skatteunderlaget under prognosperioden ökar något mer än ett historiskt genomsnitt, kommer köpkraften att urholkas kraftigt. De senaste tio åren har det reala skatteunderlaget ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 ökar nu det reala skatteunderlaget med 1,0 procent i genomsnitt. 2023 står ut som ett mycket svagt år med 2,0 procent minskning av det reala skatteunderlaget. Det är först 2025 som det reala skatteunderlaget kommer att vara uppe på 2022 års nivå igen, enligt vår prognos.

De senaste skatteunderlagsprognoserna					
Procentuell förändring					
	2022	2023	2024	2025	2026
SKR, aktuell	5,6	4,7	3,3	5,0	4,3
SKR föregående	5,7	4,9	3,8	5,0	4,8
Regeringen, sept	5,7	4,6	3,3	4,2	5,0
ESV, sept	5,8	4,8	3,8	4,2	4,3

Tabell 3 Skatteunderlagsprognos

Avgiftsnivå

En del kommunala verksamheter finansieras helt eller delvis genom avgifter och taxor. Inom verksamheter som exempelvis miljötillsyn, planfrågor och utskänkningstillstånd är det kommunens självkostnad som begränsar hur hög taxan kan vara. Verksamheter som förskola, fritidshem samt vård och omsorg finansieras delvis via avgifter. För många av dessa avgifter finns tak uttryckta som maxtaxor

Kostnader

Den största delen av en kommuns kostnader utgörs av löner. De huvudsakliga verksamheterna, skola, vård och omsorg är personalintensiva. Lönekostnaderna är därför grundläggande oavsett i vilken regi verksamheten bedrivs i. Utöver detta påverkas kommunen direkt eller indirekt av lokalhyror, ränteläge, energipriser med mera. För att möta behovet av att förutse och räkna på prisutveckling har SKR tagit fram ”Prisindex för kommunal verksamhet”.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)					
	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnader *	2,7	7,2	4,9	0,4	2,1
Övrig förbrukning	9,0	4,8	2,9	2,6	2,5
Prisförändring %	4,6	6,4	4,3	1,1	2,3

Tabell 4: Prisindex för kommunal verksamhet

* Senast tillgängliga PKV är från 27 april 2023

Jämfört med prognosen i augusti är PKV för 2023 i princip oförändrat såväl vad gäller arbetskraftskostnader som övrig förbrukning. I och med det nya ”märket” för löneförhandlingarna blev timlöneantagandet reviderat med +0,2 procent medan kostnaderna för avtalspensionerna blev lägre, såväl för de avgiftsbestämda som för de förmånsbestämda. Motsvarande mönster upprepar sig 2024, dvs ett högre timlöneantagande men lägre kostnader för avtalspensionerna, gör att priset på arbetskraftskostnader blir samma som i februariprognosen. En upprevidering av inflationsantagandet 2024 gör dock att PKV ökar med 0,4 procent. Precis som i prognosen från februari är effekterna av den nya pensionsöverenskommelsen AKAP-KR som gäller från och med den 1 januari 2023 inkluderad.

En brant nedgång av pensionskostnaderna 2025, som en konsekvens av sjunkande inflation, gör att arbetskraftskostnadernas utveckling även i denna prognos förväntas bli låg 0,4 procent,

trots att timlönerna ökar med 3,4 procent enligt prognosen. I och med sänkningen av prognosen för avtalspensionerna 2024 blir nedgången till 2025 inte lika brant i denna prognos vilket gör att PKV blir 0,2 procentenheter högre än i augusti. För 2022 visar utfallssiffror för övrig förbrukning att prisökningen blev hela 9 procent, vilket är en procentenhet högre än i senaste prognosen. Utfallet från lönestatistiken visade på en timlöneökning på 2,1 procent, vilket var 0,1 procentenheter högre än i senaste prognosen. Även kostnaderna för avtalspensionerna blev högre än i februari.

SKR föreslår att PO-pålägget höjs från 44,53 procent till 45,70 procent.

Volym

Volymförändring har en direkt påverkan på kommunens totala kostnad. Kostnaden med några undantag ökar om befolkningen ökar för att det blir fler som behöver stöd och service.

Volymen kan också påverkas av flera andra faktorer än befolkningsförändringar, exempelvis lagstiftning som ändrar den personkrets som är aktuell för en viss insats.

Demografiberäkning

I förra årets arbete med budget 2023 och plan 2024–2025 så har vi för första gången lagt in en automatisk beräkning av befolkningsförändringar i vår modell. I modellen använder vi de åldersintervall som finns i SKR:s skatteunderlagsprognos. Sedan har det skett en viktning av åldersintervallen eller förändringen i sin helhet för respektive verksamhet. Sedan finns det i politiker fliken möjligheter att välja hur stor påverkan demografiförändringarna ska få på budgeten. Vi fortsätter att använda detta även i Budget 2024 och plan 2025–2026. Däremot har en revidering gjorts av befolkningstillväxten, vi räknar nu på en befolkning om 21 349 invånare.

Ambitionsnivå

På grund av omvärldsfaktorer är det relativt svårt att påverka effekterna av pris och volym. Däremot är effekterna av ambitionsnivå påverkbara då den har en tydlig koppling till politiska beslut. Kommunens resurser är begränsade därför måste prioriteringar mellan olika intressegruppers behov göras. Man kan exempelvis välja olika nivåer av personaltäthet per elev eller brukare i skola eller omsorg. Kostnaden varierar beroende på personaltäthet, gruppstorlek, lokalutformning med mera.

Om alla kommunala insatser utfördes med en för riket genomsnittlig prisnivå, volym och ambition skulle inga utläsbara skillnader finnas i nedlagd kostnad per individ i jämförelse mellan kommunerna. Skillnader i kostnad förklaras till stor del av en variation i ambition som handlar om lokala förutsättningar, inklusive den politik som bedrivs eller har bedrivits.

Att följa och mäta de egna kostnaderna i relation till standardkostnader och kostnader hos liknande kommuner ger värdefulla indikationer om vilka verksamheter som ur ett effektivitetsperspektiv verkar avvika positivt eller negativt mot jämförelsekommunerna. Det blir en viktig utgångspunkt för fördjupad analys.

Finansiella och ekonomiska mål

I riktlinje för ekonomisk styrning finns följande ekonomiska mål fastställda;

- Kommunens resultat ska under respektive år i planperioden uppgå till minst 2,0 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2024 sänks resultatmålet tillfälligt till 0 procent på grund av det ekonomiska läget i omvärlden.
- Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar. Det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringarna ska bäras även av kommande generationer. Kommunens egenfinansiering ska över tid ligga över 60 procent.
- Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska på lång sikt återställas till minst 25 procent. På kort sikt ska målet vara 2023 – 20 procent och 2025 – 25 procent.

Kommunen ska också eftersträva att plandokumentet innehåller en koncernbudget så att den sammanställda koncernredovisningen kan följas upp mot ett budgeterat resultat.

Kommunen ska också arbeta för att åstadkomma en långsiktig ekonomisk plan på minst 5 år och i ett senare skede på 10 år.

Kommunen hade inför budgetarbetet intentionen att sammanställa en koncernbudget, men har nu fått besked från Tierps Kommunfastigheter, (TKAB) och AB Tierpsbyggen, (ABTB), att de inte kommer att ha några budgetar klara förrän i december.

Med anledning av det ansträngda ekonomiska läget för kommunen så kommer vi att tillfälligt sänka resultatkravet.

Kapitel 6 Verksamhetsavsnitt

Inledande om Agenda 2030

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 – en ambitiös agenda för hållbar utveckling som ska ligga till grund för samtliga FN-länders egna interna arbete. Sverige har skrivit under agendan som innehåller 17 globala mål och har både en handlingsplan, samt genomför uppföljning av hur det går på nationell nivå. Även om målen är globala och FN-länderna är ytterst ansvariga för dess genomförande så är de flesta av lösningarna och prioriteringarna lokala, eftersom det är på lokal nivå som medborgarna lever sina liv. Kommunen har därför ett stort ansvar för att ställa om till ett hållbart samhälle.

All kommunal verksamhet sker egentligen i linje med Agenda 2030 och ryms under agendans tre hållbarhetsdimensioner – ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Tierps kommuns styrmodell tar sin utgångspunkt i Agenda 2030-målen och kommunen antar lokala delmål som visar vad verksamheterna i vår kommun ska arbeta med för att uppnå de 17 målen.

I detta kapitel beskrivs kommunens verksamhetsområden i olika avsnitt. I varje avsnitt framgår också vilka lokala delmål för Agenda 2030 som kommunen antagit. Varje avsnitt kompletteras med särskilda uppdrag som ska genomföras.

Bild 1 De 17 agendamålen i Agenda 2030

Avsnitt 6.1 Kommun och inflytande

Utvecklingsförutsättningar

Tierps kommun har ett gynnsamt läge mellan Uppsala och Gävle. Tillgången till allmänna kommunikationer skapar goda förutsättningar för invånarna i kommunen att förflytta sig mellan bostad och arbetsplats på ett klimatsmart sätt.

Tierps kommun har över tid varit en växande kommun, under det senaste året har dock antalet invånare i kommunen minskat något. Andelen invånare i yrkesverksam ålder är, i förhållande till antalet barn och unga samt äldre, låg. Vilket medför att den så kallade försörjningsbördan ökar i kommunen. Något som på sikt kommer att påverka utvecklingsförutsättningarna för kommunen.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Kommunallagen reglerar stora delar av kommunernas verksamhet. Den ska ge ett stabilt ramverk, goda förutsättningar för den lokala demokratin och bidra till ett fungerande samspel mellan förtroendevalda och tjänstemän. Medborgarna och samhället i övrigt ska ges goda möjligheter att följa och granska arbetet i kommunerna.

Förvaltningslagen ger en grundläggande struktur för kontakterna mellan myndigheter och enskilda vid ärendehandläggning. Lagens främsta syfte är att värna medborgarnas rättssäkerhet när de har med förvaltningsmyndigheter, som kommuner, att göra.

Tierps kommun arbetar tillsammans med övriga kommuner i länet samt Region Uppsala i en långsiktigt regional utvecklingsstrategi (RUS) avseende hur vi gemensamt ska möta framtidens utmaningar. Syftet är att tillsammans kunna skapa bästa möjliga förutsättningar för invånarna att leva ett gott liv i en nyskapande kunskapsregion med internationell lyskraft. RUS ska också fungera som länets Agenda 2030 strategi.

Nio stycken nya EU-förordningar och direktiv är på gång inom områdena data och AI, identifiering, säkerhet, interoperabilitet (förmågan hos system att kommunicera, samarbeta och utbyta information med varandra) samt konnektivitet (förmågan för system att ansluta och kommunicera via nätverk). Dessa kommer sannolikt att påverka kommunen på olika sätt framöver.

Demokrati och inflytande

Kommunens uppdrag är i stora drag att leverera välfärd till kommunens invånare. Detta är ett tredelat uppdrag där kommunen har rollen som "serviceaktör", "demokratiaktör" och "samhällsbyggare". Som "serviceaktör" ansvarar politiken för att kommunen uppfyller sitt uppdrag enligt lag och att invånarna i kommunen ges den service och de tjänster de har rätt till. Att vara "demokratiaktör" innebar att skapa förståelse för kommunens uppdrag, att ta ansvar för helheten och att prioritera de gemensamma resurserna men också att säkerställa att kommunens medborgare, föreningar, företag och anställda ges möjlighet till insyn och inflytande över kommunens utveckling. Det handlar om ett samspel där alla ska ges möjlighet att vara en aktiv medspelare i samhällsutvecklingen. Transparens, dialog och inflytande är viktiga delar. Det tredje uppdraget "samhällsbyggare" handlar om att utveckla samhället, det geografiska territoriet. Unikt med detta uppdrag är att kommunen eller regionen inte har egen rådighet över alla insatser som behöver göras, utan arbetet måste ske tillsammans med flera olika aktörer som verkar i detta territorium.

Genom kommunens riktlinjer för medborgardialog skapas förutsättningar för medborgarnas delaktighet, inflytande och medskapande. Att ha möjligheten att påverka beslut som rör våra levnadsförhållanden är en demokratisk rättighet.

Barn och unga, liksom vuxna, behöver nås och engageras på olika sätt för att så många som möjligt ska få reell möjlighet till delaktighet och inflytande. Av barnkonventionen, som är en del av svensk lag sedan januari 2020, framgår att barn har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör dem. Tierps kommun arbetar med att stärka barn och ungas delaktighet och inflytande bland annat genom att i medborgardialoger även hålla dialogtillfällen tillsammans med barn och unga i de fall de är berörda.

Samverkan med civilsamhället

Ett starkt och engagerat civilsamhälle är avgörande för att kommunen ska utvecklas i en hållbar riktning och för att vi som samhälle gemensamt ska kunna lösa de utmaningar vi står inför. Att kommunen och civilsamhället utvecklar fungerande samverkansformer är därför avgörande för att kunna upprätthålla de kommunala uppdragen och nå Agenda 2030-målen.

Styrmodell

Kommunens styrmodell bygger på målstyrning och ett tillitsbaserat förhållningssätt. Stor vikt har lagts på medborgarnas insyn i och förståelse för kommunens verksamheter. Detta budgetdokuments utformning är ett led i detta och möjliggör också en harmonisering med FN:s antagna hållbarhetsmål, Agenda 2030, liksom med regionala mål.

För att kommunstyrelsen och kommunledningen ska kunna säkerställa att de mål som kommunfullmäktige har beslutat uppnås, att intern och extern rapportering är tillförlitlig och att nationella såväl som lokala bestämmelser följs, tillämpas intern styrning och kontroll som en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen.

Effektiv organisationsstruktur

Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för kommunens verksamheter. Inom kommunstyrelsen finns utskott för beredning av ärenden till kommunstyrelsen och för att följa upp verksamheten. Utskotten har delegation på att fatta beslut i viss myndighetsutövning, men utövar i övrigt ingen egen styrning av verksamheten. Idag finns sex verksamhetsutskott under kommunstyrelsen som bereder ärenden inom sina områden.

Organisationsmodellen ger förutsättningar att generera samordningsvinster för verksamheterna då alla arbetar under samma nämnd.

Krisberedskap, civilt försvar och trygghet

En kris är en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället. Kriser uppstår ofta oväntat och utan förvarning, det är därför viktigt att bygga upp en god beredskap. Alla berörda aktörer behöver ha en god uppfattning om sin egen roll och ansvar, samt kunskaper och färdigheter i att hantera information, samverka, fatta beslut och kommunicera.

Det civila försvaret omfattar hela samhället, där många aktörer måste samverka. Att skapa ett starkt civilt försvar är därför en process som kommer att behöva fortgå under många år framåt. Verksamheten bedrivs av många olika aktörer; statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv och frivilligorganisationer.

Pandemin och det förändrade säkerhetsläget i vårt närområde har aktualiserat behovet av en ökad krisberedskap och förmåga att hantera extrema situationer och kriser i kommunen framöver.

Under 2023 påbörjades ett arbete avseende kommunens ansvar för det brottsförebyggande arbete. En aktuell lägesbild tas fram vilken under 2024 ska mynna ut i en åtgärdsplan för det brottsförebyggande arbetet i kommunen.

Kommunerna står starka tillsammans

Kommunstyrelsen beslutade 2020 att ställa sig bakom ambitionen att skapa större nytta för medborgarna genom ökad samverkan inom Uppsala län. Ambitionen är att kommunerna Tierp, Älvkarleby, Enköping, Knivsta, Heby, Östhammar och Håbo gemensamt ska undersöka möjligheterna att samverka mer kring olika kommunala uppdrag. Rent konkret har det resulterat i ett antal projektplaner inom prioriterade områden. Idag finns pågående samverkan både inom juridik- och upphandlingsområdet.

Samverkan i länet har fortsatt öka och idag finns även Uppsala kommun samt Region Uppsala med som intressenter för att uppnå ytterligare samordningsvinster. Bland annat har ett HR-nätverk etablerats för att kunna samverka och utveckla arbetet med kompetensförsörjning över hela länet.

Varumärket Tierp

Tierps kommun har en rik historia som vi ska synliggöra för att lyfta och utveckla bilden av kommunen, dess verksamheter och geografiska område. Kommunen arbetar med en gemensam varumärkesplattform som tar vara på både historien och de framtida möjligheterna som finns. Varumärkesplattformen ska användas vid såväl marknadsföring - platsvarumärke, som vid rekryteringar - arbetsgivarvarumärket.

Digitalisering

Digitaliseringen bär med sig unika möjligheter att införa smarta och resurseffektiva arbetssätt. Den möjliggör även att vi kan tillhandahålla bättre service, öka tillgängligheten samt skapa delaktighet för våra invånare och företag. Kommunen behöver således ta tillvara på digitaliseringens möjligheter och tänka digitalt först i all verksamhetsutveckling. Det innebär bland annat att se över processer, allt ifrån initiering av ärenden till att handlingar framöver kan arkiveras i ett E-arkiv. Det handlar om att utveckla nya arbetssätt och metoder samt att ha användaren i fokus vid framtagandet av nya tjänster. Den digitala utvecklingen försvåras dock av flera faktorer så som vårt digitala arv samt brist på resurser och kompetens.

Det pågår arbete på nationell nivå för en kommungemensam agenda med prioriterade frågor inom områden där kommuner ser stora vinster att samverka. En kompletterande genomförandeplan ska sedan innehålla konkreta satsningar där varje kommun erbjuds medverka i varje enskild satsning.

Upphandling

Kommunen har i Upphandling skapat en stödfunktion för hela kommunkoncernen. Syftet är att hjälpa till med strategisk styrning, kontroll och en helhetssyn utifrån ett totalkostnads-perspektiv med en långsiktigt god ekonomi. Kommunen har en kvalitetssäkrad upphandlingsprocess för kommunkoncernens totala behov av varor, tjänster och entreprenader. Det innebär att all anskaffning sker enligt gällande regler, att utbildningar hålls löpande och att företag bjuds in till informationsträffar.

Alla upphandlingar av varor, tjänster och entreprenader som kommunen köper ska ske med minsta möjliga negativa påverkan på mark, vatten, luft, levande organismer och klimat. Upphandlingar ska när det är möjligt ske enligt cirkulära principer, för att minska uttaget av framförallt fossila och ändliga råvaror, och i avtal reglera möjligheten att genom dialog öka det cirkulära nyttjandet av de råvaror vi nyttjar.

Med syfte att tillsammans nyttja resurser och volymer så effektivt som möjligt finns sedan lång tid tillbaka en samverkan mellan kommunerna i Uppsala län kring genomförande av upphandlingar men även för kompetensutveckling av upphandlare.

Mål

16. Fredliga och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Delmål för Tierps kommun
16.1 Medborgarnas delaktighet i kommunens verksamhet och utveckling ska öka.
16.2 Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparenta och rättssäkra.
16.3 Kommunens resultat ska under respektive år i planperioden uppgå till minst 2,0 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2024 sänks resultatmålet tillfälligt till 0 procent på grund av det ekonomiska läget i omvärlden.
16.4 Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar. Det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringarna ska bäras även av kommande generationer. Kommunens egenfinansiering ska över tid ligga över 60 procent.
16.5 Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska på lång sikt återställas till minst 25 procent. På kort sikt ska målet vara 2023 – 20 procent och 2025 – 25 procent.
16.6 Ökat medborgardeltagande i det lokala föreningslivet för ett starkt civilsamhälle
16.7 Ökad trygghet och säkerhet hos medborgarna, näringslivet, civilsamhället och kommunens verksamheter genom mer brottsförebyggande arbete.
16.8 Höjd krisberedskap för att öka samhällets motståndskraft och uthållighet vid kris.

17. Genomförande och globalt partnerskap

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Delmål för Tierps kommun
17.1 Utvecklad samverkan och partnerskap med andra kommuner, Region Uppsala, företag och civilsamhälle för att öka möjligheterna till att nå Agenda 2030-målen.
17.2 Kommunens upphandlingar ska genomföras på ett sätt som bidrar positivt till Agenda 2030 även utanför kommunens gränser.
17.3 Ökad informationstillgänglighet för medvetna val som främjar hållbar utveckling riktad till kommuninvånare, näringsliv och civilsamhälle.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag
6.1.a Användandet av digitala tjänster i kommunens verksamheter ska öka för att uppnå bättre service gentemot medborgare, verksamhetseffektivisering samt ge möjligheter för nya servicelösningar.
6.1.b Andelen svenska och närproducerade råvaror i den mat som serveras i kommunens verksamheter ska märkbart öka årligen.

Särskilda uppdrag

6.1.c Intensifierat effektiviseringsarbete inom hela kommunkoncernen och i samverkan med andra aktörer för att resurserna ska räcka till mer, generera kvalitetshöjningar samt öka organisationens robusthet såväl ekonomiskt som organisatoriskt.

6.1.d Förstärkning av brottsförebyggande insatser och åtgärder med utgångspunkt i lägesbilsarbetet

6.1.e Avveckling av STAMINA.

6.1.f Uppdrag till kommunstyrelsen att begära gottgörelse från pensionsstiftelsen för 2023, 2024 och 2025 års kostnader.

Avsnitt 6.2 Barnomsorg och utbildning

Utvecklingsförutsättningar

I Tierps kommun omfattar utbildningsområdet förskola, fristående pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning (Yrkesvux), särskild utbildning för vuxna (Lärvux) och utbildning i svenska för invandrare (SFI). Kommunen har arton förskolor, elva grundskolor, en gymnasieskola med ungdomsgymnasium samt vuxenutbildning med SFI.

I oktober 2022 hade kommunen 3618 barn och elever i förskola och grundskola och i april 2023 var antalet 3684. Antalet elever har ökat de senaste tre åren, men trenden framöver är mer osäker vilket medför behov av långsiktigt hållbara strategier gällande resursfördelning, lokaltillgång och lokalutnyttjande. Antalet elever i gymnasieskolan har minskat något och var i oktober 2022 510 elever och i april 2023 496 elever. I vuxenutbildningen var 527 studerande inskrivna i april 2023. Inom grundsärskola och träningssärskola fanns det i april 38 elever och inom gymnasiesärskolan 19 elever, en ökning med fyra elever från föregående år.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

All utbildning vilar på skollagen och de olika förordningarna för förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. Tierps kommun följer barnkonventionen som lag och de allmänna råden med rekommendationer om hur våra skolformer bör tillämpa lagar och regler.

I bibliotekslagen och skollagen anges att eleverna i grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola ska ha tillgång till skolbibliotek. Det sker i idag genom att skolorna samarbetar med kommunens biblioteksverksamhet.

Bland kommande lagförändringar som diskuteras ingår obligatorisk förskola från 5 år och en 10-årig grundskola med nuvarande förskoleklass som den första årskursen. Ett utökat ansvar att barn från tre år ska reserveras plats i förskolan är redan beslutat. Läsåret 2024/2025 kommer undervisningstiden i lågstadiet att utökas kraftigt.

Statlig styrning och ekonomi

Kommunen har möjlighet att söka statsbidrag för att skapa bättre förutsättningar att arbeta med skolutvecklingsfrågor och stödja barns och elevers lärande och utveckling. Tierps kommun har i dagsläget cirka 70 olika statsbidrag inom ett stort antal områden.

Ett nytt statsbidrag gäller Riktade insatser för nyanlända och flerspråkiga barn och elevers lärande, ett treårigt projekt som omfattar hela utbildningsverksamheten.

Förskola

Det ställdes höga krav på förändringar i förskolan under pandemin för att möta barnens, vårdnadshavarnas och personalens behov av trygghet och en säker arbetsmiljö. Något förskolan klarat på ett bra sätt med flexibilitet och stort ansvarstagande.

Det aktiva arbetet för att minska personalens sjukfrånvaro fortsätter genom stödinsatser av närmaste chef. I enlighet med kollektivavtalet HÖK 21 har en handlingsplan utarbetats i samverkansgruppen för utbildning. Arbetet fortsätter med olika åtgärder i samverkan med fackliga representanter. Kommande år byggs flera nya förskolor som ersätter provisoriska lokaler. Det ger möjligheter att utveckla goda lärmiljöer för barnen och förbättra arbetsmiljön för personalen.

Likvärdigheten är förskolans största utmaning. Resurser i förskolan fördelas utifrån barnets förutsättningar och behov. Det behövs fler vuxna kring barn i behov av särskilt stöd och de skickligaste pedagogerna ska arbeta där behoven är störst.

Förskolans plan för digitalisering infördes hösten 2022. Arbetet med planen innebär bland annat ska barnen vara aktiva och skapande och få prova på exempelvis programmering och filmskapande. Lärmiljöerna utrustas med fler digitala verktyg för både barn och personal.

Arbete med hållbar utveckling sker genom Grön flagg och förskolorna blir certifierade efter genomförda miljöarbeten. För närvarande har 17 av 18 förskolor certifieringar. Även matematik och Natur och teknik för alla (NTA) är prioriterade områden.

Förskolan är representerad i olika nätverk inom regionen, universitet och högskola, med partnerskola-samarbetet med lärarutbildningarna på Uppsala universitet som ett exempel. Sveriges kommuner och regioner (SKR) leder ett nationellt nätverk för verksamhetschefer där kommunens deltagande ger oss en god överblick över läget i hela landet.

På familjestödsenheten, inom Individ- och familjeomsorgen, bedrivs öppna förskolan. Öppna förskolans pedagog ska arbeta med att informera förskolan om det stöd som finns inom kommunen så de i sin tur kan föra vidare informationen till föräldrar. Genom tidig upptäckt och tidiga insatser främjas det förebyggande arbetet som familjestödsenheten kan erbjuda.

Grundskola och gymnasium

Kunskapsresultaten i Tierps kommun är lägre än förväntat. De varierar mellan skolor även med hänsyn tagen till socioekonomiska förutsättningar. Därför krävs insatser över tid som syftar till att stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten.

De totala elevkostnaderna inom grundskolan ligger under rikssnittet, särskilt gäller det kostnader för undervisning och elevhälsa. Under planperioden är ambitionen att vända denna trend i syfte att nå en mer likvärdig skola.

År 2022 lämnade 75,7 procent av kommunens elever i åk 9 grundskolan med behörighet till gymnasieskolans nationella program vilket är en försämring från föregående år och lägre än genomsnittet i riket på 85 procent.

Arbetet med att öka skolnärvaron är ett prioriterat område kommande år. Högbergsskolans (ungdomsgymnasiets) arbete med Trygg övergång har fångat upp många elever med hög frånvaro i grundskolan.

Kommunens gymnasieskola har ett brett programutbud och samarbetet mellan ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen är en viktig förutsättning för att kunna behålla program trots få sökande. Teknik- och vårdcollege är viktiga forum för att säkerställa att utbildningen motsvarar arbetsgivarnas krav på våra elever. Andelen elever som bor i kommunen och som valde att studera på kommunens gymnasieskola år 2022 var 62,6 procent.

Under 2022 tog 54,7 procent av eleverna i gymnasieskolan examen inom 3 år. Detta resultat ligger något under det förväntade, och är en försämring från föregående år. Gymnasieskolan arbetar systematiskt med värdegrund och delaktighet. Ett prioriterat område är att öka elevers närvaro. Insatserna syftar till att andelen elever med examen ökar.

Kommunens största utmaning handlar om att höja måluppfyllelsen, att öka andelen elever som lämnar gymnasieskolan med en examen samt se till att skolan i kommunen blir likvärdig. Planerade insatser är kompetensutvecklingsinsatser för chefer och personal, ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete samt olika lokala åtgärder framtagna inom kvalitetsarbetet.

Ett viktigt mål i grundskolans läroplan är att våra elever ska förberedas för det digitala samhället. Digitaliseringen i skolan innebär stora möjligheter samtidigt som det ställer krav på en god tillgång till digitala enheter, digitala system och hög digital kompetens bland elever och personal. Insatser för att förbättra infrastruktur, arbetssätt, lärmiljöer, organisation och kompetens genomförs för att möjliggöra elevers lärande. Alla som arbetar inom förskolan och skolan ska utveckla sin förståelse för digitaliseringens möjligheter och utmaningar.

Varje elev i grundskolan har tillgång till en egen personlig dator eller iPad och heltäckande digitala läromedel. Användning av kommunikationsverktyg som Teams fortsätter att vara en viktig komponent. Ett kontinuerligt arbete för att utvärdera nya digitala tjänster pågår. Digitala prov och tjänster för kartläggning av kunskaper och trygghet är några exempel.

Under året kommer grundsärskolan och gymnasiesärskolan att byta namn till Anpassad grundskola och Anpassad gymnasieskola.

Vuxenutbildning och matchning mot kompetensbehov

Inom vuxenutbildningen i Tierp erbjuds studier på grundläggande och gymnasial nivå, Yrkesvux, SFI (svenska för invandrare), samt Lärvox. Samtliga utbildningsformer erbjuds även som distansstudier genom en extern aktör. Från höstterminen 2023 kommer delar av distansutbildningarna drivas i egen regi. Vuxenutbildningen är en arbetsmarknadsåtgärd för att minska utanförskap och rusta människor till arbete och/eller vidare studier.

En kombination av studier på SFI och en yrkesutbildning erbjuds inom Barn och fritids- samt Vård och omsorgsprogrammen. Dessa utbildningar ska möta arbetsgivarnas efterfrågan, samt korta utbildningstiden för elever inom SFI. Andelen som kommer i arbete efter avslutad utbildning är 95 procent.

I och med att statens satsning på Äldreomsorgslyftet upphör i december 2023, så kommer samverkan mellan vuxenutbildningen och vård och omsorg struktureras om. Istället för som tidigare kombinera arbete och studier inom den ordinarie arbetstiden, kommer arbetstagarna som saknar den utbildning som motsvarar skyddad yrkestitel undersköterska, kombinera arbete och studier på distans i egen regi. Detta i kombination med möjligheten att validera tidigare erfarenheter ska ge de studerande goda förutsättningar att utbilda sig

Genom kommunens Lärcentrum erbjuds kommunens medborgare kostnadsfria möjligheter till högskolestudier på distans inklusive tentamensmöjligheter i hemkommunen.

Trygghet och hälsa

Elevers och vuxnas upplevelser av trygghet och trivsel är viktiga förutsättningar för lärande, hälsa och välbefinnande. Ett förebyggande och främjande barn- och elevhälsoarbete är ett prioriterat område. Barn- och elevhälsans organisation tar ansvar för kompetensutveckling och stöd.

Resultat på Skolinspektionsenkäter, centrala trygghetsundersökningar, samt den riksomfattande undersökningen "Liv och hälsa ung" visar att grundskolan och gymnasiet behöver utveckla arbetet med likabehandlingsfrågor och ungas delaktighet.

Kommunen har nolltolerans mot kränkande behandling. Inom utbildningsverksamheterna utreds, rapporteras, dokumenteras och åtgärdas alla incidenter. Ett viktigt samarbete mellan utbildning, socialtjänst och kultur- och fritidsverksamhet sker i form av SamBaT (Samverkan kring Barn i Tierp), som utifrån olika perspektiv arbetar förebyggande kring barns och ungas förutsättningar i Tierps kommun. Syftet är att genom ökad samverkan med barns behov i centrum skapa goda förutsättningar för ett bra liv för barn och unga i kommunen.

I arbetet med att öka det psykiska välmåendet hos barn och unga samarbetar elevhälsan och kultur- och fritidsverksamheten. Ett exempel är Dans för hälsa som riktar sig både till tjejer och killar samt föreläsningar och interaktiva aktiviteter kring psykisk hälsa inom fritidsgårdarnas verksamhet.

Ett främjande arbete för psykisk hälsa ställer stora krav på kompetens och därför är behovet av en barn- och elevhälsa med samtliga professioner viktig. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Fokus ska vara att arbeta hälsofrämjande och förebyggande med inriktning på elevers

skolsituation och måluppfyllelse. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten

För Tierps kommun innebär arbetet med tidiga insatser bland annat en satsning på samfinansierade kuratorstjänster. Fem kuratorer, riktade mot åk F-6, har sedan ett år arbetat med att överbrygga glappet mellan socialtjänst och skola. Kuratorerna är anställda i skolan men arbetar nära socialtjänsten.

Måltiden i förskola och skola

En god kost gynnar skolresultaten. Inom förskolan och skolan serveras varje dag omkring 4000 portioner mat, vilken lagas på de åtta tillagningskök som är geografiskt utspridda i kommunen. Arbetet innefattar att erbjuda hälsosamma och näringsriktiga måltider, men även att fylla ett pedagogiskt och lärande syfte för eleverna. Det innefattar även att arbeta för minskad klimatpåverkan, ökad andel gröna rätter samt minskat matsvinn, i enlighet med målen i Agenda 2030.

Kommunen har under de senaste åren arbetat för att öka andelen närproducerade livsmedel. Detta arbete bidrar till att öka kvalitén ytterligare på måltiderna som serveras, samtidigt som samverkan stärks med lokala producenter. I förlängningen väntas det bidra till ökad kunskap om livsmedelsproduktion och även stärka kommunens livsmedelsberedskap.

I kommande utveckling av nya förskolor och skolor, så växer även köken i kommunen och under år 2023-2024 står åter tre nya förskolekök redo att servera hälsosamma och hållbara måltider.

Kompetensförsörjning

Tillgången till legitimerade pedagoger är lägre än önskvärt i förskola och grundskola. Svårigheterna att rekrytera legitimerade lärare väntas öka kraftigt i framtiden på grund av stora pensionsavgångar i kombination med att intresset för yrket minskat de senaste åren. För att möta dagens och framtida behov sker aktivt arbete med kompetensutveckling genom uppdragsutbildningar och med hjälp av statsbidrag. Att öka andelen legitimerade medarbetare och utöka den specialpedagogiska kompetensen är nyckelfaktorer i arbetet med att förbättra kommunens skolresultat.

Mål

2. Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Delmål
2.1 De kommunala måltiderna ska ha hög kundnöjdhet samt vara hälsosamma och näringsriktigt anpassade till respektive verksamhetsbehov.

4. God utbildning för alla

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Delmål
4.1 Alla barn ska ha tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.
4.2 Alla barn ska erbjudas en likvärdig grundskola av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.
4.3 Säkerställ skolornas tillgång till närliggande naturmiljöer för utomhuspedagogik.
4.4 Goda förutsättningar för livslångt lärande och bildning.
4.5 Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkes- eller högskoleförberedande program ska öka på kommunens samtliga högstadieskolor.
4.6 Andelen gymnasieelever med examen inom 3 år ska öka.
4.7 Bibehållen skolstruktur i form av skol- och förskoleverksamhet på nuvarande orter.

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål
5.1 Kommunens verksamheter ska planeras utifrån både kvinnor och mäns, flickors och pojkars behov och resurser ska fördelas likvärdigt mellan könen.
5.2 Alla vuxna och barn ska bemötas utan diskriminering och utan stereotypa föreställningar om kön.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Delmål
12.2 Till år 2030 ska matsvinnet minska till max 8 procent i hela tillagnings- och serveringsprocessen.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag
6.2.a Fokus på tidiga insatser och förebyggande arbete redan i förskolan för högre resultat.
6.2.b Snabbare vägar till arbete för vuxna genom praktikplatser varvat med SFI redan från början. Utveckla SFI och yrkes SFI för bättre resultat.
6.2.c Regional samverkan inom gymnasie- och vuxenutbildningen för bättre matchning mot arbetsmarknad och

Särskilda uppdrag
resurseffektivare verksamhet.
6.2.d Ökad samverkan mellan utbildning, näringsliv och de offentliga arbetsgivarna för att uppnå mer UF-företagande och ett utvecklat samarbete med teknikföretag i och utanför kommunen.
6.2.e En av rätterna i tioveckorsmenyn med två menyval som kostverksamheten planerar ersätts med NPF-menyn. NPF-menyn som specialkost utöver ordinarie tioveckorsmeny upphör då NPF-menyn erbjuds alla skolenheter från förskolan upp till gymnasiet. Kvartalsvis elevutvärdering genom appen Ung i Tierp under införandeåret.
6.2.f Uppmuntra privata utförare inom pedagogisk omsorg att utöka sin verksamhet för att det ska finnas som alternativ till förskola i Tierps kommun.
6.2.g Stärka det förebyggande elevhälsoarbetet. Särskilt fokus på att förebygga psykisk ohälsa och hög problematisk skolfrånvaro.
6.2.h Arbeta med barn och ungas psykiska hälsa redan från förskolan.
6.2.i Stärka föräldraskapet hos föräldrar som har barn med hög skolfrånvaro.
6.2.j Stänga förskolan Grodan 2024 då Vallskoga förskola blir klar.
6.2.k Avveckla förskolepaviljongerna i Karlholm under 2024 då barnantal sjunker och det ger utrymme för privata aktörer att etablera sig på Karlholm Strand.
6.2.l Avveckla Naturskolan.
6.2.m Satsa ytterligare på NTA i grundskolan för att öka intresset för teknik och naturvetenskap i linje med det kompetensbehov som tekniklustret lyfter fram.
6.2.n Uppstart av särskild undervisningsgrupp i grundskolan inom AST/NPF-spektrat.
6.2.o Distansutbildning i egen regi inom vuxenutbildning/gymnasieskolan.

Avsnitt 6.3 Bo, trafik och miljö

Utvecklingsförutsättningar

Tierps kommuns folkmängd har under det senaste decenniet stadigt ökat, dock med ett trendbrott 2022 då det istället skedde en viss minskning. Inflyttning är den bidragande orsaken till den ökade folkmängden då födelseöverskottet under samma period varit negativt. Det senaste decenniets befolkningsökning har inneburit en ökad efterfrågan på bostäder, kommunal verksamhet och service. Befolkningsökningen bidrar bland annat till ökade krav på infrastruktur som gynnar effektiva och fossilfria transporter och en samhällsexpansion som är hållbar. God tillgång till kollektivtrafik med hög turtäthet och punktlighet är viktiga parametrar för att gynna kommunens utveckling. Utbyggnad av infrastruktur ställer höga krav på upphandlingar av utförandetjänster för att erhålla hög kvalitet till fördelaktig kostnad.

Enligt kommunens vision ska Tierps kommun vara en grön och harmonisk oas för hela livet. Vid planering och byggande ska ett grönt, rent och tilltalande utseende eftersträvas. Kommunens olika delar ska ha tillgång till natur, grönska, rent vatten och präglas av god tillgänglighet.

Svenska kraftnät driver projektet NordSyd med syfte att stärka stamnätet och öka överföringskapaciteten i elnätet. Tierps kommun berörs geografiskt av delprojekten Kustpaketet samt Uppsalapaketet, där kommunen varit och fortsatt är en aktiv part och för en kontinuerlig dialog med projektgrupperna.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

En stor del av området handlar om myndighetsutövning och är därmed lagstyrt, till exempel inom samhällsplanering, byggnation, miljö, livsmedel, samt alkohol och tobak.

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en långsiktig strategi som handlar om hur Region Uppsala vill möta framtidens utmaningar och utveckla det geografiska området Uppsala län tillsammans med Tierps kommun och övriga kommuner i länet. RUS innehåller målsättningar om att bidra till en växande region och en hållbar utveckling. RUS fungerar som länet Agenda 2030-strategi.

Vattenmyndigheterna har tagit fram ett åtgärdsprogram utifrån EU:s vattendirektiv. Flera av åtgärderna riktar sig till kommunerna och kommer innebära vissa ökade kostnader kommande år.

EU-förordningen om invasiva arter (nr 1143/2014) är direkt tillämplig för alla i Sverige. Det innebär att myndigheter, kommuner, fastighetsägare, villaägare och andra har ett ansvar och en skyldighet att följa reglerna för att hindra spridning av de invasiva främmande arter. Arterna i EU:s förteckning är förbjudna att inneha och måste också avlägsnas på ett sätt så de inte sprids, vilket ställer krav på Tierps Energi & Miljö ABs återvinningscentraler. Det arbetas även med en svensk förteckning där ytterligare arter kommer att omfattas av liknande förbud.

Riksdagens beslut att avveckla det statliga investeringsstödet för bostäder och de höga produktionskostnaderna omöjliggör nyproduktion av bostäder till rimliga hyresnivåer de närmaste åren. Den statliga utredningen "En socialt hållbar bostadsförsörjning" föreslår bland annat att allmännyttan inte ska omfattas av lagen om offentlig upphandling (LOU). Blir förslaget verklighet skulle det kunna minska byggkostnaderna och ha stor betydelse för att kommunens allmännyttiga bostadsbolag, AB Tierpsbyggen, skulle ha möjlighet att bygga hyresrätter med hyresnivåer som kommuninvånarna har råd att betala.

Regeringen har beslutat om nya regler som ska göra det enklare för hushåll och verksamheter att sortera sitt förpackningsavfall. Det nya systemet innebär en ny roll för kommunen och Tierps Energi och Miljö AB. De nya bestämmelserna innebär att kommunerna tar över det

operationella ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall. Idag sköts insamlingen av producenterna. Ansvarsövergången sker den 1 januari 2024. Senast den 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling vara införd för hushållen. De vanligast förekommande förpackningslagen (papper, plast, metall och glas) ska alltid samlas in fastighetsnära. Den fastighetsnära insamlingen kommer även att ställa nya krav vid myndighetsutövningen, exempelvis vid utformande av detaljplaner och i bygglovsskedet. Något som kommunen rustar upp för att hantera.

Hållbart samhälle

För att nå ett klimatsmart samhälle måste kommunens samhällsplanering skapa förutsättningar för effektiva och fossilfria transporter. Det handlar om att prioritera nya bostads- och verksamhetsområden i kollektivtrafiknära lägen, verka för säkra skolvägar för oskyddade trafikanter och att tillgången till förnybara drivmedel inom kommunen ökar. Kommun-koncernen arbetar med att ställa om den egna fordonsflottan till fossilfria alternativ och samtidigt möjliggöra för företag och medborgare att göra detsamma genom bland annat utbyggnad av laddinfrastruktur för elbil och främjandet av hållbara mobilitetslösningar.

Kommunen ska även ställa miljökrav vid upphandlingar, på exploatörer vid markanvisningar och på de kommunala bolagen via ägardirektiv och genom det gemensamma arbetet kring avfall samt vatten- och avloppsplanerna. Detaljplanering av befintliga och nya områden ska leva upp till hållbarhetskraven. Vid all planering ska lösningar som främjar resurseffektivitet och minimerar påverkan på ekosystemen eftersträvas. Kommunen har också antagit ett stort antal hållbarhetslöften inom Länsstyrelsens åtgärdsprogram för miljömålen för att konkretisera arbetet och öka takten i klimat- och miljöarbetet lokalt.

Energianvändningen till fastigheter ska aktivt minskas genom att kontinuerligt arbeta med energieffektivitet och att synliggöra faktisk uppmätt förbrukning för kunden. Vid uppvärmning av fastigheter ska elintensiv uppvärmning undvikas eftersom Tierp ligger i ett område med risk för effektbrist på elnätet. Genom att använda andra fossilfria uppvärmningsformer, så som fjärrvärme, minskas effektbristen på elnätet vilket annars kan påverka fortsatt exploatering och utbyggnad i kommunen. Kommunen ska även främja installationer av mindre och större elproduktionsenheter, exempelvis solceller på tak eller solcellsparker på exempelvis sluttäckta deponier eller andra icke produktiva marker.

Transportinfrastrukturen är en samhällsbärande funktion och ska utvecklas med fokus på hållbar mobilitet. Det skapar förutsättningar för ett tillgängligt samhälle där människor och gods kan förflytta sig säkert och effektivt. Det innebär exempelvis ett effektiviserande av befintlig infrastruktur och åtgärder som kan påverka behov av transporter och val av transportsätt. Att vidmakthålla den befintliga transportinfrastrukturen krävs för att upprätthålla ett robust vägnät, därav är drifts- och underhållsarbetet en viktig del i sammanhanget.

Taxor inom renhållning och vatten- och avloppsverksamheten ska utvecklas för att möjliggöra för medborgarna att leva hållbart. Det ska vara lätt att göra rätt, vilket är centralt för att uppnå ett cirkulärt samhälle som inte tär på begränsade resurser. Taxorna ska även vara miljöstyrande vilket innebär att det ska vara kostsamt att inte sortera sitt avfall.

Hållbara samhällen och tätorter kräver fungerande grön infrastruktur och spridningsvägar för djur och växter, och detta ska vara en integrerad del av samhällsplaneringen. Varierade grönområden och skyddad natur skapar högre motståndskraft mot klimatförändringarna och förser invånarna med flertalet ekosystemtjänster, bland annat luftrening, dagvattenhantering och svalka vid värmeböljor. Vatten är en grundförutsättning för allt levande på jorden, och rent vatten är en förutsättning för människors hälsa. En hållbar samhällsutveckling måste därför säkerställa att vårt grundvatten samt våra sjöar och vattendrag inte förorenas.

Enligt kommunens naturvårdspolicy ska det finnas god tillgång till en rik och varierad natur

med goda förutsättningar för friluftsliv och rekreation. I ett samhälle där den psykiska ohälsan ökar är det viktigt att kommunens invånare har nära till natur, grönska, rent vatten och att dessa områden präglas av god tillgänglighet för alla. Det är viktigt för att gynna en god folkhälsa i hela befolkningen. Innan förtätning av bebyggd miljö sker ska tillräckligt stora ytor för dagvattenhantering, natur och rekreation säkerställas. Även skolors behov av gröna utemiljöer ska tillgodoses i planeringen.

Barn och ungas delaktighet inom samhällsplaneringen ska fortsatt vara en viktig del i kommunens arbete. Genom att planera i barn och ungas ögonhöjd och sänka blicken och se utifrån deras perspektiv skapas förutsättningar för ett hållbart samhälle. Vid nyproduktion av förskolor och skolor får barnen vara delaktiga vid utformning av skolmiljön.

Ny översiktsplan

Arbete pågår för att utarbeta en ny översiktsplan. En tillfällig fullmäktigeberedning, som tillsattes hösten 2018, ansvarar för arbetet. Det övergripande målet för beredningen är att utforma förslag till långsiktig och hållbar plan för hela kommunen. ÖP 2050 ska vara i linje med kommunens vision om en grön och harmonisk oas för hela livet. Beredningen ska arbeta demokratiskt och öppet och ska enligt uppdraget aktivt verka för stort deltagande från allmänhet med en demografisk bredd, så att kommuninvånare i alla åldrar ges möjlighet att bidra till arbetet.

Det har genomförts tidiga medborgardialoger för att fånga upp medborgarnas kunskap och intressen inom det geografiska området. Det var totalt 551 medborgare som deltog under de arton dialoger som genomfördes hösten 2019 till våren 2020.

Under 2022 genomfördes ett samråd som även det genererade många inkomna synpunkter och idéer från myndigheter, organisationer och civilsamhället. Under 2023 planeras granskningshandlingar för översiktsplanen färdigställas och en granskning hållas. Målsättningen är att den nya översiktsplanen ska vara redo för antagande under 2024.

Planläggning, exploatering och bostadsförsörjning

Kommunen arbetar kontinuerligt med planläggning av mark för såväl bostadsändamål som för handel, verksamheter och andra funktioner. Det finns en ökad efterfrågan på bostäder i kommunen och i nätverket för Näringslivskluster Norduppland förs dialoger om Tierp och Östhammar kommuns utmaningar med bostadsförsörjning för att möta den trendprognos som visar på 2000 fler invånare och 5000 nya rekryteringar i området fram till år 2035. Arbetet med strategiska markinköp och att ta fram detaljplaner för bostadsändamål, men även för kommunalserviceochverksamhetsmark, är därför prioriterat. Planläggning av nya bostäder sker både i form av modernisering av befintlig bebyggelse, komplettering genom förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur, liksom genom expansioner och etableringar av nya bostadsområden.

I arbetet med översiktsplanering och framtagande av nya detaljplaner finns aspekten segregation alltid närvarande. Genom beslut om vilka områden som ska detaljplaneras och vilken typ av bebyggelse som möjliggörs kan på sikt en uppblandning av upplåtelseformer och bostadstyper bryta homogena mönster i stadsbilden.

Ledstjärna i samhällsbyggnadsprocessen hela vägen från översiktsplan, genom detaljplan, lovavändning, genomförande och till förvaltning ska vara ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Kommunen arbetar för att genom planläggning, upphandling och genomförande skapa förutsättningar för en variation av byggnadstyper, bostadsstorlekar och upplåtelseformer. Allmänna platser och offentliga rum ska ha hög estetisk kvalitet med en bredd av funktioner och som uppmuntrar till möten och aktivitet. Utrymmen i stadsrummet ska finnas för grönstruktur och ekosystemtjänster så som dagvattenfördröjning, ytor för dagvatten-

hantering och storskalig planering med lutningar och rinnvägar.

Kommunen utvecklar och provar nya samarbetsformer med exploatörer och externa aktörer för genomförande av större exploateringar, utan att belasta den kommunala ekonomin.

När nya bostadsområden planeras är det viktigt att tidigt planera för skola, förskola samt lokaler och ytor för sport och fritid. Likaså måste transportinfrastrukturplaneringen vara en del av denna process så att det finns ett vägnät som kan möta upp behoven som uppstår.

Samverkan och kompetensförsörjning

Den kompetens och kapacitet som är kopplat till myndighetsutövande, såsom bygglov, serveringstillstånd eller miljötillsyn, är högt efterfrågad på arbetsmarknaden. Det finns risk för hög personalomsättning, vilket innebär kapacitetsförluster under vissa perioder. Konsekvenser av detta kan innebära längre ledtider för myndighetsärenden, sämre tillgänglighet för medborgare, verksamheter och företag. Det kan i förlängningen även innebära en risk för rättssäkerheten.

Trendprognoserna i nätverket för Näringslivsklustret i Norduppland visar att Tierps kommun behöver vidhålla leveranser inom myndighetsutövning för att säkerställa tillväxttakten. Möjlighet till samverkan med närliggande mindre kommuner är fortsatt aktuellt. Fördelar med en ökad samverkan skulle kunna vara att samla viktig kompetens, skapa flera karriärvägar och få en högre grad av effektivitet och specialisering. Det skulle också kunna öka Tierps kommuns attraktivitet som arbetsgivare.

Samverkan med Region Uppsala sker regelbundet där kommunen redogör för behoven av kollektivtrafikförsörjning där kompetensförsörjningen är en viktig parameter.

Kommunen har en lång tradition av samverkan med civilsamhället, främst kring skötsel av fritids- och friluftsanläggningar samt skötsel av grönområden. Föreningar och i vissa fall närboende privatpersoner bidrar till stort mervärde till en låg kostnad.

Det finns djupgående samarbete mellan kommunens allmännyttiga bostadsbolag AB Tierpsbyggen, Tierps Energi och Miljö AB och Tierps kommun. Allmännyttan deltar ofta i tidiga skeden av detaljplaneprocesser där gemensamma kontaktytor finns. På samma vis ges samhällsbyggnadsenheten möjlighet till insyn och inspel i Tierpsbyggens projekt, till exempel gällande arkitektonisk utformning, samspel mellan allmänplats och allmännyttans fastigheter och samordnade av insatser inom geografiska områden. Andra centrala samarbetsområden med synergieffekter är inom yttre skötsel, upphandling, personalfrågor och projektledning. Huvuddelen av genomförda upphandlingar ske övergripande mellan bolagen och den kommunala verksamheten för att uppnå bästa utfallet.

Mål

2. Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Delmål
2.2 Bevarande av viktiga jordbruksmarker.

6. Rent vatten och sanitet för alla

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Delmål
6.1 Förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material.
6.2 Effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställ en hållbar försörjning av sötvatten för att förebygga vattenbrist och låga grundvattennivåer.
6.3 Ökad grad av återställande av de vattenrelaterade ekosystemen inom kommunen.

7. Hållbar energi för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Delmål
7.1 Öka andelen förnybar energi i den kommunala energimixen och underlätta införandet av småskaliga energilösningar.
7.2 Minska kommunens energiförbrukning, bland annat genom energieffektivisering.

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Delmål
9.1 Bygga ut en tillförlitlig och hållbar infrastruktur, där kollektivtrafik och olika mobilitetslösningar är en naturlig del, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande.
9.3 Antal hushåll och verksamheter som är anslutna till snabbt och kapacitetsstarkt bredband ska öka.

10. Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Delmål
10.1 Kommunens fysiska planering ska verka för att socioekonomisk segregation motverkas.

11. Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Delmål
11.1 Verka för till fullgoda och ekonomiskt överkomliga bostäder för alla.
11.2 Planberedskap för bostäder för minst 1000 invånare i kollektivtrafikhärlägen för att möta behoven som följer i takt med att de stora industri- och teknikinvesteringarna genomförs i Norduppland.
11.3 Skapa inkluderande tätortsmiljöer som erbjuder god tillgång till grönområden och offentliga platser och som ger möjlighet att ta sig fram säkert som gång- och cykeltrafikanter.
11.5 25 000 invånare år 2035 genom utveckling och tillväxt i hela kommunen.
11.6 Ett gott utbud av offentlig och kommersiell service med hög kvalitet och tillgänglighet i hela kommunen.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Delmål
12.1 Minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.
12.3 Kommunens inköp ska främja hållbar produktion och innovation för smarta lösningar samt stimulera en cirkulär ekonomi.

13. Bekämpa klimatförändringarna

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

Delmål
13.1 Senast år 2045 ska kommunen inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser.
13.2 Klimatanpassa den fysiska planeringen för att begränsa klimatpåverkan och minska sårbarheten vid ett förändrat klimat.
13.3 Kommunens och kommunkoncernens transporter ska vara fossilfria till år 2030.

14. Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Delmål
14.1 Förebygg och minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, såsom marint skräp och tillförsel av näringsämnen.
14.2 Förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt.
14.3 Främja fritidsfiske och kustnära yrkesfiske ur ett hållbarhetsperspektiv samt verka för stärkta populationer av fisk och andra vattenanknutna arter.
14.4 Minska mängden plastavfall som hamnar i haven.
14.5 Verka för att det ska finnas tillräcklig infrastruktur för att minska fritidsbåtars påverkan på marina ekosystem.

15. Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Delmål
15.1 Integrera stadsgröniska och ekosystemtjänster vid planering, byggande och förvaltning i kommunens orter.
15.2 Bevara biologisk mångfald och säkerställ att värdefulla naturmiljöer får adekvat skydd och vårdas ur ett framtidsperspektiv.
15.3 Vidta åtgärder för att stärka ekosystemtjänster och motverka minskning av biologisk mångfald och spridning av invasiva arter på kommunägd mark.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag
6.3.a Genomgång av hyreskontrakt inom bostadsbeståndet för att om möjligt tillgodose behov inom kommunens egna verksamhetslokaler för att effektivisera lokalutnyttjandet och möta bostadsefterfrågan.
6.3.b Starta etapp södra villorna i Siggbo trädgårdsstad samt förberedelser för vidare byggstart på Siggboområdet genom att: Ta fram behovsutredning inför beslut om totalutgift Södra villorna. Ta fram underlag till beslut om investeringsbudget för detaljprojektering Södra villorna. Starta samordning med TEMAB kring genomförande och exploateringskostnader. Starta arbete med översyn och möjlighet till höjning av marktaxa samt eventuellt VA-taxa. Ta fram beslutsunderlag inför ställningstagande kring försäljning av tomter i kommunal tomtkö eller försäljning via mäklare. Starta aktiva dialoger med exploatörer kring intresse för exploatering av trädgårdsstaden. Fortsätta utredningsarbete kring lämplighet och möjlighet för fortsatt etappindelning av trädgårdsstadens genomförande. Genomför utredning kring utformning av bro vid anslutningsgata Bondegatan/Mattiasgatan.
6.3.c Förstärkning av översikts- och detaljplanering för att kunna arbeta snabbt gentemot planbeställare.
6.3.d Genomlysna möjliga vägar framåt gällande Karlholm Strand för genomförandet av detaljplanedelen som berör kommunen.

Avsnitt 6.4 Kultur, fritid och friluftsliv

Utvecklingsförutsättningar

Möjlighet till kultur, fritidssysselsättningar och friluftsliv är en av grundstenarna i ett väl fungerande samhälle. Det bidrar till att vidga människors vyer och skapa förståelse för andras perspektiv samt en god fysisk och mental hälsa. Tierps kommun har ett gott samarbete med länets institutioner, fria kulturskapare, civilsamhällets olika organisationer samt näringsliv. Internationella utblickar, utbyten och samarbeten är viktiga i ett mångkulturellt och globalt samhälle.

Tierps kommun har också god tillgång på rik och varierad natur, både storslagna naturmiljöer för dagsutflykter och bostadsnära naturområden för de dagliga upplevelserna. Kommunen har en lång och relativt oexploaterade kuststräcka. Dalälvslandskapet och odlingslandskapet ger och utstrålar orördhet och är bärare av tusenårig kulturhistoria. Kommunen ingår i ett biosfär-område och det finns flera riksintressen för friluftsliv och naturvård, många naturreservat och länets första kulturreseptat.

Kommunen samverkar med föreningar, studieförbund och övriga civilsamhället och ger bidrag för arrangemang, aktiviteter och lokaler. Kommunen bidrar även med kompetens vid samverkan och erbjuder föreningslivet subventionerade ändamålsenliga lokaler och mötesplatser.

För att förverkliga det som står i kommunens vision, att Tierps kommun är en grön och harmonisk oas för hela livet, beaktas tillgänglighet och närhet till naturen i planeringen av framtida bostadsområden. Det är en framgångsfaktor.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Delar av området kultur och fritid är reglerat i nationell lagstiftning. Uppdrag runt bibliotek och skolbibliotek regleras i skollagen respektive bibliotekslagen som innebär att kommunen även är skyldig att upprätta en lokal biblioteksplan. Arbetet med att skydda och vårda kulturmiljön regleras i kulturmiljölagen, miljöbalken och plan- och bygglagen. Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska Tierps kommun bidra till att skydda och främja minoritetsspråken och främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur. Tierps kommun ingår i Finskt förvaltningsområde och lyder under lag (2009:724 §6).

Barnkonventionen medför åtaganden kring barns rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Regeringens förslag till fritidskort för barn och unga väntas 2024 bli verklighet vilket kan få påverkan på kommunens utbud.

Kommunen förhåller sig till den nya regionala biblioteksplan som Region Uppsala ska anta från 2024. Tierps kommun förhåller sig också till de tio mål för friluftslivspolitikens regering antog år 2012. I målen är utgångspunkten att friluftslivet bidrar till hälsa, naturförståelse och regional utveckling.

Motion och friluftsliv

Kommunen tillhandahåller ett flertal anläggningar och områden för träning, rörelse och hälsa. Exempel på dessa är sport- och motionshallar, specialsalar, ishallar, fotbollsplaner, utegym, friidrottsanläggning och motionsspår. Vintertid är skidspåren attraktiva besöksmål. Det finns tre inomhusbad i kommunen, dessa finns i Tierp, Örbyhus och Karlholmsbruk. Det finns även en utomhusbassäng i Örbyhus.

Tillgången till friluftsliv är värdefull både för den enskilda människan och för samhället i

stort. Det är också en betydande del i kommunens ansvar för folkhälsan. Att vistas i naturen kan medföra en rad positiva effekter för hälsan, till exempel minskad stress, stärkt kognitiv förmåga och förbättrad psykisk hälsa. Det främjar också fysisk aktivitet och ger möjlighet till sociala kontakter i en avkopplande miljö.

Det är viktigt att alla människor får samma möjlighet att vistas i naturen och ha tillgång till friluftsliv. En grundläggande förutsättning är att det finns naturområden som ligger nära, är tillgängliga och har hög kvalitet. I detta avseende är bostadnära och vardagsnära natur av stor betydelse för folkhälsan.

Kultur och kulturarv

I kommunen finns ett rikt kulturarv med vallonbruken och Örbyhus slott. Utöver dessa finns kulturområden såsom fiskelägen, det ålderdomliga kulturlandskapet och Hållnäs-kusten. På nationell nivå går utvecklingen mot att staten förändrar förutsättningarna för hur kulturarvsmiljöer och byggnader förvaltas. Större ansvar läggs på enskilda föreningar, stiftelser och organisationer vilket medför att frågan landar än närmare kommunen.

Kommunen bedriver kulturverksamhet i egen regi, men också i samarbete med civilsamhälle och kulturarbetare. Bibliotek, föreningsliv och studieförbund ger möjligheter att bevara och utveckla eget skapande, fortsatt bildning, stimulans och sociala möten. Engagemanget för Tierps kommuns kulturliv är stort och stöds av kommunen genom bidrag och samarbeten.

Verksamheterna med kultur i vården, kulturprogram och studiecirkel, ger möjlighet till social gemenskap, minnesträning och trivsel.

Den offentliga konsten finns på olika ställen runt om i kommunen. Arrangemanget ”Konst på väg” med öppet hus hos konstnärer och konsthantverkare i Tierps kommun lockar cirka 15 000 besökare årligen.

Tierps kommun har också ett rikt musikliv. Konsertserien Konsertkarusellen är ett samarbete mellan Musik i Uppland, Tierps kommun och det lokala föreningslivet. Flera konserter i olika genrer genomförs under året och på olika orter. Kommunen har även en rik folkmusik- och folkdanstradition. Genom Sveriges första och enda folkmusikinstitut, Eric Sahlström Institutet, tas kunskaper och erfarenheter inom folkmusik- och folkdansområdet tillvara och utvecklas. Spelmansstämmor anordnas vid flera tillfällen under året. Lövstabus kammar-musikfestival och Musik i Orangeriet på Örbyhus slott erbjuder under sommaren högklassig musik. Musiklivet är också mycket aktivt genom Norra Upplands Kammarorkester och kulturskolan i Tierps kommun uppträder löpande under året och är ett nav i de goda samarbeten som bedrivs inom musiklivet.

Social hållbarhet och förebyggande arbete

Utmaningar för många i samhället, såsom ekonomisk oro och social trygghet, ger effekter på den kommunala servicen. Behoven av trygga platser och miljöer för framförallt barn, unga och äldre växer. Tierps kommun satsar på, och kommer behöva prioritera resurser för, förebyggande arbete internt samt tillsammans med Region Uppsala och övriga kommuner i länet. Människor med funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa är fortsatt prioriterade målgrupper för detta arbete.

Fysisk aktivitet och friluftsliv har en dokumenterad positiv effekt på psykisk hälsa och kommunen arbetar med att ytterligare tillgängliggöra naturen för att stimulera till uteaktiviteter. Besöken i våra natur- och friluftsområden ökar och samma utveckling är tydlig på öppna verksamheter såsom biblioteken.

Samverkan med civilsamhället är avgörande i arbetet framåt och den lokala överenskommelse som är gällande i kommunen ligger till grund för sådana sammanhang. Utmaningen framåt är

att förverkliga arbetet i konkreta aktiviteter och projekt som bidrar till en positiv samhällsutveckling.

Barn och unga

Kommunen erbjuder barn och unga ett varierat kulturutbud i förskola, skola och på fritiden. I kommunen finns familjelördagar, lovverksamhet, filmvisningar och bokprat riktat till familjer, barn och unga. Kulturskolan verkar på alla skolor och erbjuder möjligheter till utveckling på fritiden inom olika konstformer. Folk- och skolbiblioteken stimulerar och inspirerar till läsning, skrivande och eget skapande. Barn och unga ges förutsättningar att utveckla läsförståelse och språk genom god tillgång till litteratur och andra medier.

Inom ramen för Tierps kommuns kulturgaranti för förskola och skola får barnen ta del av kulturupplevelser varje år. Tierps kommun har även Kulturarvstrappan där barnen i skolan tar del av det lokala, materiella och immateriella kulturarvet.

Kommunens naturskoleverksamhet befrämjar och undervisar i utomhuspedagogik så barn och elever får en positiv känsla för naturen och stimuleras att röra sig i naturen även på fritiden.

Fritidsgårdsverksamheten i kommunen är en mötesplats för barn och ungdomar. Här anordnas flera olika kulturevenemang och aktiviteter för målgruppen. Verksamheten bidrar till en meningsfull fritid där barn och unga kan utveckla sin delaktighet i samhället i en hälsosam och trygg miljö. Verksamheten är kostnadsfri och finns i orterna Tierp, Örbyhus, Söderfors och Skärplinge. För en kvalitativ verksamhet framgent som når målgruppens behov krävs tydlig riktning och tillräckliga resurser i form av bland annat lokaler.

Idrottsanläggningar, sporthallar och bad ger förutsättningar för fysisk aktivitet och rörelse för barn och ungdomar. Genom föreningslivet och skolan skapas många aktiviteter på anläggningarna. Tierps kommun arbetar för en vattensäker kommun där simundervisning och lek är en viktig del för att säkerställa simkunnigheten.

Kommunen prioriterar utemiljön för barn och ungdomar. I Mehedeby, Karlholm, Skärplinge, Söderfors, Tierp och Örbyhus finns lekplatser med olika teman. I Tierp, vid Vegavallen, finns även en hinderbana och en sagostig för barn. Kommunägd skog, parkmark och grönområden ska främja den biologiska mångfalden och erbjuda människor en miljö som stimulerar till lek och utevistelse.

Mötesplatser

Kultur- och fritidsverksamheten skapar mötesplatser för människor. Digitala och fysiska mötesplatser med kompetent personal och gott värdskap ger människor livsglädje. Kulturhuset Möbeln är ett levande hus som genom liv och verksamhet blir en mötesplats för alla. I Kulturhuset Möbeln finns lärcentrum som erbjuder högskole- och universitetsstudierande möjligheter till studier och tentamen. Biblioteken, baden och Vegavallen är exempel på andra inkluderande mötesplatser som kommunen driver. "Meröppet" i biblioteken i kransorterna skapar ökad tillgänglighet. Kommunens offentliga konst erbjuder vardagliga möten med konst för medborgarna i gemensamma utemiljöer.

I tillägg till de kommunala mötesplatser som finns i kommunen står även civilsamhället för en betydande del av utbudet.

Mål

3. God hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Delmål

3.1 Kultur- och fritidsaktiviteter för alla barn och unga, oavsett kön, bakgrund eller ekonomiska förutsättningar.

3.2 Förvaltning och säkerställd god tillgång till grönområden med höga rekreations- och naturvärden, som stimulerar till lek och utvistelse.

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål

5.1 Kommunens verksamheter ska planeras utifrån både kvinnor och mäns, flickors och pojkars behov och resurser ska fördelas likvärdigt mellan könen.

11. Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Delmål

11.4 Stärka arbetet för att skydda och trygga våra kultur- och naturarv.

14. Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Delmål

14.3 Främja fritidsfiske och kustnära yrkesfiske ur ett hållbarhetsperspektiv samt verka för stärkta populationer av fisk och andra vattenanknutna arter.

15. Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Delmål

15.4 Informera om natur- och kulturvärden i tätortsnära miljöer för att öka medvetenheten hos kommuninvånare och besökare.

16. Fredliga och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Delmål

16.6 Ökat medborgardeltagande i det lokala föreningslivet för ett starkt civilsamhälle

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag

6.4.a Ej öppna upp Padelbanorna under 2024.

6.4.b Minska kostnaderna för aktiviteter utöver ordinarie öppethållande på fritidsgårdarna.

6.4.c Vakanshållning under föräldraledighet medför pausad verksamhet under 2024, exempelvis skapande skola.

6.4.d Se över och ordna andra alternativ för att minska reskostnaderna (300 tkr av totalt 400 tkr) kopplade till kulturarvstrappan.

6.4.e Med hjälp av kommuninvånarna utse kommunens sju underverk, unika platser som lyfts fram extra som utflyktsmål och spektakulära sevärdheter.

6.4.f Minska kostnader för extrapersonal vid arbete med projekt som ej är statsbidragsfinansierade.

Avsnitt 6.5 Näringsliv och arbete

Utvecklingsförutsättningar

Tierps kommun har ett gynnsamt läge mellan två större städer. För arbetsgivare är läget av stor vikt för att rekrytera arbetskraft. I Uppsala län beräknas antalet nya jobb öka kraftigt inom flera branscher, exempelvis inom Nordupplands industrisektor. Befolkningen i Uppsala län förväntas öka till 538 613 invånare vilket innebär en ökning med 39 procent mellan 2022 och 2050, i jämförelse med riket som förväntas växa med knappt 13 procent. I Tierps kommun ska det finnas goda förutsättningar för att leva, bo och verka i hela kommunen.

Tierps kommun har en lång bruks- och industritradition, en tradition som lever vidare i flera stora multinationella företag samt innovativa mindre och medelstora företag inom verkstad och tillverkning. Den största branschen i kommunen är jordbruk, skogsbruk och fiske som står för 26 procent av antalet företag och därefter byggverksamhet med 14 procent. Flest antal arbetstillfällen finns inom kommunal verksamhet samt inom tillverkningsindustrin, där Atlas Copco, Erasteel kloster, Munters och Habia Cable är de största arbetsgivarna.

Vi ser en positiv trend vad det gäller företagsetableringar samtidigt som befintliga företag växer och fler näringar har rekryteringsbehov. Det finns utmaningar med infrastrukturen där kapacitetsbrister inom elförsörjning hindrar nyetableringar. Det finns också utmaningar med kompetensförsörjningen, där måste utbildningar anpassas för att möta näringarnas behov.

Tierps kommuns närhet till starka arbetsmarknadsregioner gör att många invånare har sitt arbete i andra kommuner. Tierps kommun har en negativ nettopendling, år 2021 var pendlingsunderskottet -2 418 personer. Den största utpendlingen sker till Uppsala kommun och Arlanda flygplats. Därefter till Gävle och Östhammars kommuner, där Region Gävleborg respektive Forsmark är stora arbetsgivare.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Den 1 juli 2023 träder ändringar i skollagen i kraft som tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025. Ändringarna innebär bland annat krav på kommuner att samverka om planering, dimensionering och erbjudande av gymnasie- och vuxenutbildning.

Det införs också en ny princip för dimensionering av utbildningsutbudet där arbetsmarknadens behov ska få större betydelse. Regionerna ska bidra till de regionala planeringsunderlagen som Skolverket ansvarar för att ta fram.

Arbetsförmedlingens reformer och uppdrag ändras ofta med kort framförhållning. Det påverkar kommunens verksamheter som måste anpassa sig till besluten.

Regeringen fattade hösten 2021 beslut om en ny nationell strategi för besöksnäringen. I den identifierar regeringen ett antal strategiska områden för hållbar turism och växande besöksnäring. Dessa områden är enklare företagande, jobb och kompetens, kunskap och innovation, tillgänglighet samt marknadsföring. Till varje område kopplas fyra horisontella perspektiv: hållbarhet, digitalisering, platsutveckling och samverkan.

Under 2022 beslutades Leader Nedre Dalälvens nya lokala utvecklingsstrategi för nästkommande programperioden 2023 – 2027. Leader möjliggör för de som bor i en landsbygd att förverkliga sina egna idéer och visioner om hur bygden kan utvecklas genom finansiellt stöd

Sysselsättning i relation till socialt utanförskap

Arbetslösheten har de senaste åren minskat något, år 2021 till 7,5 procent i åldrarna 18-64 år, dock låg det högre än rikssnittet på 6,7 procent. År 2022 var arbetslösheten 7,6 procent. Mars 2023 var arbetslösheten 6,4 procent vilket kan jämföras med rikssnittet som är 6,4 procent.

Kommunen ser stora utmaningar i att de som är arbetssökande och står långt ifrån arbetsmarknaden har hamnat ännu längre ifrån ett arbete samt ett ökat behov av bedömning av arbetsförmåga utifrån målgruppen. Kommunen behöver utveckla nya arbetssätt, öka samverkan och skapa förutsättningar för att människor ska komma ut i arbete eller studier. Fokus ligger på att fortsätta främja och stärka socialt företagande i kommunen för att ge människor möjlighet till egen försörjning och anställning. Det görs exempelvis genom upphandlingar, samverkansavtal och idéburet offentligt partnerskap (IOP:er). Arbetet berör även föreningslivet i kommunen. Sociala företag är viktiga för att få sysselsättning till den målgrupp som är arbetslös i Tierps kommun. Kommunen har upprättat en överenskommelse med Arbetsförmedlingen för att skapa bra förutsättningar och samverka att motverka arbetslösheten. I projektet Ung Framtid har nya arbetssätt utvecklas för att möta unga med särskilda behov och som saknar stöd ut i arbete eller studier.

Näringslivsarbete

Kommunens näringslivsarbete syftar till att skapa och underlätta utvecklingen av ett starkt näringsliv med många arbetstillfällen inom flera branscher, som skapar bättre förutsättningar i såväl låg- som högkonjunktur. Det syftar också till att öka medvetenheten, samverkan och samarbete mellan sociala och traditionella företag.

Företagsetableringar underlättas genom snabbt och effektivt bemötande, samt ett skraddarsytt team av tjänstepersoner som möter företagets behov under ett tidigt skede. Näringslivsarbetet präglas av starkt kundfokus där relationer, förtroende, problemlösning och snabb hantering är prioriterat. Medborgarservice är en väg in som ansvarar för att underlätta kontakten mellan kommunen, medborgaren och företagare.

Varje år följer kommunen två olika näringslivsrankingar för att kontinuerligt följa näringslivsklimatet och företagets kontakt med kommunen. Generellt är de medelstora och stora företagen nöjda med relationen till kommunen. De mindre företagen önskar ytterligare stöd kring hantering av enklare ärenden, till exempel snabbare handläggningstider inom byggbranschen samt de gröna näringarna.

Kommunen arbetar aktivt med företagsfrämjande insatser som kompetensutveckling, nätverksarbete och att driva samverkansprocesser.

Näringsliv och arbete i vikande konjunktur

Under våren 2022 gick el-, livsmedels- och drivmedelspriserna kraftigt upp vilket skapade en stor osäkerhet från hösten 2022 och framåt. Det kan medföra att fler företag kommer bromsa viktiga investeringar eller rekrytering av mer personal. Dock ser vi att den svaga kronan kan komma att påverka besöksnäringen positivt – hemester och att Sverige blir billigt för utländska besökare.

Fler svenskar valde att semestra i Sverige under covid-19-pandemin, denna trend ser ut att fortsatt hålla i sig. Det finns möjligheter att vända det tillstånd som pandemin skapade till en långsiktigt robust och hållbar besöksnäring. Det kräver samverkansinsatser på kommunal, regional och nationell nivå. Tierps kommun har intressanta besöksmål med varierande tillgång till service. Det finns bland annat bruksmiljöer, Dalälven, kulturlandskap, fiskelägen och relativt orörd natur. Dessa platser ligger ofta på landsbygden och skapar möjligheter till landsbygdsutveckling genom turism och besöksnäring, liksom företagande inom konsthantverk, livsmedelsproduktion och –förädling, samt inom det småskaliga kustnära yrkesfisket.

Den totala tilldelningen av statsbidrag för Yrkesvux minskar med 300 miljoner jämfört med 2022, vilket leder till att andelen utbildningsplatser inom vuxenutbildningen minskar, både lokalt och regionalt, vilket kan påverka kompetensförsörjningen.

Tierps kommuns arbete med att öka andelen lokal mat i de kommunala köken fortsätter. Det

ökar kommunens robusthet och möjlighet att köpa in mat även under kristider, och stärker de gröna näringarna i länet i stort.

Kompetensförsörjning

Kommunen har ett tätt samarbete med arbetsgivarna för att tillsammans med dem skapa utbildningsinriktningar inom vuxenutbildningen och gymnasiet som motsvarar arbetsmarknadens behov.

Den statliga styrningen av Yrkesvux, genom riktade statsbidrag, har sedan år 2017 drivit på för ett utökat regionalt samarbete i planering och genomförande av yrkesutbildningar för vuxna. En kartläggning över arbetskraftsbehovet i Tierps kommun visar på en brist inom framförallt tre områden: vård, barnomsorg och industri. Här bedrivs utbildningar inom vuxenutbildningen och gymnasiet.

Kompetensförsörjningen är en utmaning för såväl privata näringslivet som offentlig sektor och här arbetar kommunen, privata näringslivet och andra externa organisationer med att attrahera och rekrytera hela familjer. Kommunen arbetar med att stärka och utveckla arbetsgivarvarumärket.

Samverkan

Kommunen är aktiv inom flera olika samverkans- och utvecklingsnätverk. Kommunen deltar också i olika projekt för att främja utvecklingen av både näringsliv, besöksnäring och landsbygden. Nedan nämner vi några utav de olika nätverk som kommunen deltar i.

Stockholm Business Alliance är ett utvecklingsnätverk för att bibehålla och skapa nya företagsetableringar och branscher inom kommunen samt utbildningar för personal. Genom nätverket får kommunen information om framtida etableringar och yttre påverkansfaktorer såsom elförsörjning, slutförvar av kärnavfall, fyrspår Uppsala-Stockholm samt utvecklingen av Arlanda flygplats. Nätverket arbetar även med kompetensförsörjning, kompetensattraktion och kompetensutveckling.

2023 startades ett arbete med att skapa Nordupplands industrikluster, ett nytt nätverk där Tierps- respektive Östhammars kommun samt privata aktörer från de båda kommunerna samverkar med Stockholms Handelskammare Uppsala län för att öka attraktiviteten för norduppland. I Norduppland beräknas det erbjudas 5 000 arbetstillfällen inom det privata näringslivet fram till 2035. Utöver näringslivets behov av arbetskraft ser kommunen även ett stort behov inom den kommunala verksamheten som bostäder och service.

Kommunen samverkar med civilsamhället för att stärka föreningslivet och utvecklingen i hela kommunen, i enlighet med den lokala överenskommelsen som antogs 2022. Det övergripande syftet med överenskommelsen är att skapa samsyn, tillit och förtroende mellan parterna.

Kommunen ingår i Näringsliv i samverkan (NIS) tillsammans med de kommunala bolagen och kommunens två företagareföreningar. Syftet är att gemensamt skapa bra företagsklimat, god samverkan, samsyn och förståelse för varandras olika verksamheter.

Besöksnäringprojekt bedrivs både med Biosfärområdet Nedre Dalälven, Region Uppsala och angränsande kommuner. Kommunen har ett destinationssamarbete med Älvkarleby kommun – Upplev Norduppland – som bland annat består av digitala plattformar med samma namn.

För att korta livsmedelskedjorna och utveckla de gröna näringarna i kommunen drevs under 2020 och 2021 projektet NärMat i samverkan med Lantbrukarnas riksförbund (LRF) och ÅT Uppsala län. Kommunen införde Dynamiskt inköpssystem (DIS) för att möjliggöra för flera lokala lantbrukare att delta i kommunens upphandlingar och på så sätt öka andelen närproducerad mat i skola, samt i vård- och omsorgsverksamheter. Sedan dess har flera lokala avrop gjorts vilket främst varit fördelat på nöt och viltkött i kommunens kök. Arbetet med lokala

lantbrukare kommer fortsätta.

Målsättningen är att få in en större variation av livsmedel i inköpssystemet, samt att verksamheterna i högre grad beställer lokala livsmedel till sina verksamheter. I förlängningen hoppas arbetet även leda till att exempelvis förskolor kan komma på studiebesök till gårdar och att praktikplatser ska finnas tillgängliga hos producenterna som levererar livsmedel till kommunen.

Mål

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål
5.3 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.
5.4 Öka andelen kvinnligt företagande.

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delmål
8.1 Stödja utvecklingen av arbetstillfällen för alla grupper, även de som står långt från arbetsmarknaden.
8.2 Minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar.
8.3 Kommunens uppdrag som kontrollmyndighet, markägare och tillståndsgivare ska ske på ett rättssäkert, effektivt och professionellt sätt för att skapa bästa förutsättningar för näringslivet att bedriva sin verksamhet och växa.
8.4 Verka för att bibehålla och öka antalet företag och stärka positiva attityder till entreprenörskap och företagande.
8.5 Stärka framväxten av en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.
8.7 Ärligen minska konkurrensen från kommunkoncernens konkurrens med det lokala näringslivet.

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Delmål

9.2 Samverka med universitet, högskolor och företag för att bidra till ny kunskap och innovationer.

10. Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Delmål

10.3 De socioekonomiska skillnaderna ska minska.

10.4 Fler nyanlända ska ha lämnat etableringsuppdraget för att börja arbeta eller studera.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Delmål

12.4 Produktionen från jordbruks- och trädgårdssektorn ska öka med 35 procent samt dess produktionsvärde ska öka med 50 procent till år 2030.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag

6.5.a Fortsätta arbetet med att digitalt marknadsföra de utflyktsmål som finns i kommunen.

6.5.b Se över verksamheter som antas konkurrerar med det lokala näringslivet, se över om de kan upphandlas eller avvecklas till samma eller lägre kostnad med bibehållen eller höjd kvalitet.

6.5.c Arbeta med att lyfta fram kommunens attraktivitet för företag, skapa goda förutsättningar för nyetableringar av hållbara företag och säkra upp att redan etablerade företag stannar i kommunen och ges förutsättningar att utvecklas.

Avsnitt 6.6 Omsorg och stöd

Utvecklingsförutsättningar

Kommunen ansvarar för omsorg och stöd i form av socialtjänst (individ- och familjeomsorg, funktionshindradeomsorg och äldreomsorg) och kommunal hälso- och sjukvård. Kommunen samverkar med andra aktörer för att på så sätt öka chanserna till trygghet för särskilt utsatta invånare och grupper. Inom de närmaste åren kommer antalet äldre över 65 år att öka. Andelen äldre i förhållande till befolkningen i Tierps kommun beräknas ligga kvar på 24 procent även 2024 och nästkommande år.

Psykisk hälsa är en fråga som blir viktigare och spänner över många områden, från barn till äldre. Indikationer från flera håll visar på ökad psykisk ohälsa bland ungdomar i Tierps kommun och då främst bland flickor. Kommunen behöver utveckla arbetssätt och modeller för att fortsätta förebygga psykisk ohälsa i alla åldersgrupper och ge adekvat stöd när så behövs. Här är det viktigt att ha en fungerande samverkan med Region Uppsala utifrån individperspektivet för att minimera risken att någon hamnar mellan stolarna och att de samlade resurserna används på ett så effektivt sätt som möjligt.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Området är till stor del reglerat i lag. Kommunens beslut kan i många fall överprövas av domstol. Såväl i socialtjänstlagen (SoL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som hälso- och sjukvårdslagen (HSL) betonas att socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens uppgift är att främja jämlikhet i levnadsvillkor.

Regleringen av skyddad yrkestitel undersköterska har ökat belastningen på Vård och omsorgsverksamheten dels på grund av att alla berörda anställningsavtal har behövt skrivas om, dels för att verksamheten behöver förbereda för att erbjuda kurser och möjlighet till validering för dem som inte uppfyller kraven.

Ett beslut som påverkar verksamheten närmaste åren är fast omsorgskontakt i hemtjänsten, med krav på att den fasta vårdkontakten från och med 1 juli 2023 är utbildad undersköterska. Flera undersköterskor har ännu inte fått godkänd yrkestitel vilket medfört svårigheter att genomföra fast omsorgskontakt inom hemtjänst.

Från den 1 januari 2023 finns nya och ändrade bestämmelser om personlig assistans i LSS. Än så länge är det oklart hur kommunen kommer att bli påverkad av förändringarna. I mars 2023 presenterade även Huvudmannaskapsutredningen sitt förslag på hur hela ansvaret för personlig assistans ska kunna övertas av staten. Detta påverkar i första hand brukare och kommunens biståndshandläggare då kommunen fortsatt kommer ha ett ansvar för att vara assistansanordnare. Ekonomiskt påverkas kommunen i hög grad då utjämningsystemet för kommunala LSS-kostnader ändras. Om förslaget antas träder det i kraft 1 januari 2026.

En översyn av socialtjänstlagen pågår för närvarande. Utredningens större förändringar handlar om förebyggande och tillgänglig socialtjänst, planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att ge insatser utan föregående behovsprövning.

En ny äldreomsorgslag är på gång. Förslaget är att den ska träda i kraft 1 januari 2024. Lagen innefattar förslag på fast läkarkontakt och tillgång till läkare dygnet runt både i särskilt och ordinärt boende, samt förstärkt kontinuitet inom sjukvård, rehabilitering och omvårdnad. För att uppfylla de kraven krävs en betydlig ökning av samtlig personal inom Vård och omsorg, vilket innebär ökade kostnader.

I mars 2023 påbörjades en statlig utredning kring språkrav för personal inom äldreomsorgen. Den ska redovisas 1 september 2024 och kommer sannolikt att medföra utbildningskostnader för att höja den språkliga nivån i svenska inom Vård och omsorgsverksamheterna.

Statlig styrning genom särskilda bidrag

Utöver den nationella styrning som finns genom lagstiftning och nationella riktlinjer sker viss styrning och prioritering inom området genom särskilda bidrag från staten. Bidragens villkor kan medföra utmaningar för verksamheterna då villkoren kan kräva snabba omprioriteringar av målsättningar och personalresurser. Är bidraget kortsiktigt blir det en utmaning att planera och genomföra det som bidraget ska användas till. Det gäller också om bidraget måste användas innevarande år eller om det är oklart om det kommer att beviljas.

Samverkan med andra huvudmän och civilsamhället

För att på bästa sätt ge stöd till de individer som behöver det krävs att kommunen samverkar med andra huvudmän. Etableringen av vårdcentrum Tierp Älvkarleby i Tierp innebär att vården kommer närmare invånarna både geografiskt, digitalt, tillgänglig och relationellt och har även intensifierat samarbetet med Älvkarleby kommun.

Den palliativa vården har krävt mer resurser än vad Vård och omsorg har budget för. Samverkan med regionens specialiserade palliativa vård kräver mer kommunala sjuksköterske- och rehabiliteringsresurser än väntat. En länsgemensam samverkansmodell för palliativ vård i hemmet har därför utarbetats.

Tierps kommun deltar i en arbetsgrupp i länet tillsammans med regionen och andra kommuner för att ta fram ett förslag kring snabbare samverkan och utskrivningsprocess för barn som är inom slutenvården på Barnsjukhuset.

Öppenvården finns för den som har beroendeproblematik och drivs i samarbete med Region Uppsala. Det finns även pågående samarbeten och projekt med bland annat mödrahälsovården och barnhälsovården för att öka tidig upptäckt. Barnhälsovården och mödrahälsovården är till viss del samlokaliserade med familjestödsenheten och tillsammans bildar dessa verksamheter familjecentralen.

Samverkan med det civila samhället behöver utvecklas och stärkas. Arbetssätt för att stärka brukarinflytande och delaktighet för de medborgare som inte är föreningsaktiva behöver utvecklas ytterligare. Individ- och familjeomsorgen har sedan flera år ett etablerat samarbete med flera organisationer inom områdena våld i nära relation, brottsoffer samt arbetsmarknad.

Arbetet med stöd till anhöriga breddas och rutin implementerades inom socialtjänst och kommunala hälso- och sjukvården under 2023 i samverkan med regional hälso- och sjukvård.

Under Länsstyrelsen i Uppsala län finns kommunen med i Rådet i social hållbarhet och olika nätverk, där det bland annat fokuseras på tidiga insatser runt barn och unga (särskilt i socioekonomiskt utsatta områden) och våld i nära relationer.

Intern samverkan i kommunen pågår för att verka för goda måltidsmiljöer, där man ser att vikten återfinns för att skapa helheten kring de olika målen. Kosten är central för att minska undernäring hos äldre och varje dag tillagar kommunen cirka 500 portioner till äldreomsorg och hemtjänst. Det innefattar att erbjuda hälsosamma och näringsriktiga måltider som dessutom tar hänsyn till klimat och miljö. Fortsatta satsningar med att öka lokala inköp fortgår, vilket fortsatt möjliggör att äldreomsorgen kan besöka närliggande gårdar för studiebesök i gröna miljöer.

Projektet ”förebygga ofrivillig ensamhet bland äldre” startade i april med hjälp av statsbidrag, efter kartläggning planeras åtgärder tillsammans med civilsamhället kunna ske.

Norra länets kommuner lyfter behovet av ett utvecklingsarbete inom regionen för att använda statliga medel till att utveckla en jämlik primärvård i landsbygdskommunerna.

Tierps kommun har tagit emot stimulansmedel för att ha en samordningsfunktion för suicidpreventivt arbete. Samordnaren håller ihop olika insatser, för att förbättra den psykiska hälsan

i utsatta grupper.

Projektet ”Tidiga Insatser i Samverkan i Uppsala län” (integrationsprojekt för att förbättra etableringen av tredjelandsmedborgare) har startat med två anställda samordnare inom individ- och familjeomsorgen som ska arbeta operativt 2023-2025 med pengar via Asylmigrations- och integrationsfonden (AMIF).

Digitalisering

Då färre medarbetare ska ge stöd till fler medborgare behövs nya arbetssätt. Digitalisering och e-hälsa kan vara en lösning för att frigöra resurser och öka kvaliteten för brukarna. Enligt Vision e-hälsa 2025^[1] är målsättningen att Sverige år 2025 ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter. E-hälsa är att använda digitala verktyg och utbyta information digitalt för att uppnå och bibehålla hälsa det vill säga fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Dock har Vård och omsorg under senaste året uppmärksammat att en hårdare tolkning av GDPR kraftigt motarbetar denna målsättning.

Regeringen föreslår även en ändring av Socialtjänstlagen (att träda i kraft 1 mars 2024) för att öka användningen av digital teknik inom omsorgen. I förslaget ingår att ytterligare stärka skyddet för personuppgifter, vilket kommer att komplicera användningen av digital teknik inom vård och omsorg.

Den nytänkande innovationsupphandlingen kring KASAM (känslan av sammanhang) som genomförts av Vård och omsorg, sargymnasiet och Lärvox i samverkan har resulterat i ett innovationspartnerskap mellan Tierps kommun och ett företag, där en digital plattform med huvudfokus att stärka självständighet samt minska digitalt utanförskap och ofrivillig ensamhet för vuxna personer med kognitiva svårigheter finns att tillgå för samtliga medborgare i Tierps kommun.

En vision är att under 2024 automatisera hela avgiftshandläggningen.

^[1]*Vision e-hälsa 2025 är statens och Sveriges kommuner och regioners gemensamma utgångspunkter för digitalisering i socialtjänst och hälso- och sjukvård.*

Kompetensförsörjning

Det är en stor utmaning att rekrytera medarbetare med rätt kompetens inom området. Då fler invånare behöver stöd ökar behovet av medarbetare. I dagsläget används inhyrd personal för att kunna utföra ett rätts- och patientsäkert arbete. Det gäller framför allt socialsekreterare, biståndshandläggare och legitimerad personal. Målet är att minska beroendet av inhyrd personal. Kompetensförsörjning är en utmaning som delas med Region Uppsala och länets övriga kommuner vilket gör att det är ett område som är lämpligt att samverka kring.

Statsbidraget för hållbart arbetsliv har använts för sjuksköterskor under 2022 och projektet har fallit väl ut. Resurssjuksköterskor har anställts för att minska behovet av hyrpersonal vilket har medfört att kostnaderna för hyrsjuksköterskor minskat väsentligt. Det har även medfört att omsättningen av ny personal har minskat samt att kostnaderna för introduktion minimerats. En god kontinuitet av personal ger även en ökad patientsäkerhet.

Personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och/eller intellektuell funktionsnedsättning är idag mer integrerade i samhället och har fått större möjligheter att leva som andra. Detta är positivt och medför samtidigt att kommunens verksamhet behöver anpassas för att kunna möta andra behov. Kompetens inom till exempel riskbruk, beroende och familjebildning behöver finnas hos medarbetare inom funktionshindradeomsorgen. Kompetens i att möta personer med intellektuell funktionsnedsättning behöver finnas hos medarbete i socialtjänsten.

Yrkesresan som är ett nationellt program för introduktion och kompetensutveckling i SKR:s

(Sveriges kommuner och regioner) regi kommer att pågå 2021-2028. Utvecklingen av yrkesresan fortsätter nationellt och under 2023-2024 är fokus att ta fram en yrkesresa för medarbetare inom funktionshinderområdet.

1 oktober 2023 trädde nya AB (allmänna bestämmelser) och HÖK (Huvudöverenskommelsen) i kraft, vilket inneburit förändringar i arbetstidsförläggningen. Det finns risk för mindre flexibilitet för brukare då det blir svårare att förlänga turer till exempel vid fritidsaktiviteter eller oförutsedda händelser. Förändring i dygnsvila 11 tim/dygn påverkar Vård och omsorg. Delade turer under helgtjänstgöring har inte kunnat schemaläggas. Det har behövts en ökad personaltäthet/ fler timvikarier för att täcka helgschemat. Medarbetare som tidigare arbetade var tredje helg arbetar nu varannan helg.

Coronapandemin har satt fokus på förutsättningar inom bland annat vård och omsorg. Regeringen har lämnat uppdrag till olika statliga myndigheter för att kartlägga och utreda hur den kommunala beredskapen inom socialtjänst samt hälso- och sjukvård kan stärkas inför nästa kris. Ytterligare en effekt är att förutsättningarna för första linjens chefer har satts i fokus. Socialstyrelsen har analyserat och bedömt förutsättningarna för att införa en gräns för antal anställda för första linjens chefer i äldreomsorgen samt bedöma fördelar och nackdelar med utbildningskrav för dessa chefer.

Omsorg och vård på hemmaplan

Allt mer stöd ges i brukarens hem. Den yngre generationen personer med funktionsnedsättning efterfrågar delvis andra typer av boendeformer. Det gäller både den fysiska utformningen av bostaden och tillgången till personalstöd. Ett tillgänglighetsanpassat boende - och samhälle generellt - underlättar för personer med funktionsnedsättning att i högre grad leva ett självständigt liv. Inom äldreomsorgen har inriktningen under flera år varit kvarboendepincipen. En utmaning är att kunna erbjuda ett likvärdigt utbud i hela kommunen.

Individ- och familjeomsorgen fokuserar på att förstärka hemmaplanslösningar för barn och unga, för att minska kostnaderna och öka kvaliteten för placeringar av barn.

Utvecklingen inom hälso- och sjukvården gör att fler personer lever med stora funktionsnedsättningar och/eller svåra sjukdomar. Kommunen behöver arbeta strategiskt kring vilket stöd som ska kunna erbjudas i egen regi och när det är mer lämpligt att anlita annan verksamhet. För personer med särskilda behov eller där bara enstaka personer har behov av en särskild verksamhet kan inte kommunen alltid tillgodose behovet så att det motsvarar den enskildes behov i förhållande till kvalitet och rimlig kostnad.

Hemmaplanslösningar behöver inte uteslutande handla om att ”driva i egen regi” utan skulle även kunna vara en möjlighet för exempelvis sociala företag att erbjuda praktikplatser som arbetsmarknadsenheten och i viss mån daglig verksamhet skulle kunna nyttja.

Vid en genomlysning har det upptäckts att de personer som Tierps kommun har placerade på externa platser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa personer med funktionshinder) samt SoL (socialtjänstlagen) inte betalar hyra till utföraren. Detta har 2023 reglerats i avtal med utförarna, vilket innebär att vård och omsorg under 2024 kommer få minskade kostnader (ca 70 tkr per brukare och år) för placeringar.

Tidigt och förebyggande arbete

Ett större fokus behöver läggas på förebyggande arbete inom hela socialtjänsten. Kommunen erbjuder därför ett brett stöd som inte kräver beslut om bistånd. Föräldrautbildning och andra gruppverksamheter utvecklas utifrån behov. Bland annat har icke-biståndsbeviljade insatser utökats till att även omfatta ungdomar med skadligt bruk av alkohol och/eller droger.

Tidig upptäckt och tidiga insatser ska även främjas genom öppna förskolan. Öppna förskolan

har en enkel väg över till familjestödsenheten. Ett ökat samarbete planeras även mellan individ- och familjeomsorgen och förskolan. Familjestödsenheten bedriver barngrupper som är både stödande och förebyggande.

Våld i nära relation är fortsatt ett växande problem i samhället i stort och även i Tierps kommun. Familjerådgivning sker hos familjestödsenheten och ökar möjligheten för motiverande stöd till andra insatser inom kommunen om ett sådant behov finns. Familjestödsenheten erbjuder även samtalsstöd/behandlande samtal för våldsutsatta, krismottagning för män och behandling för våldsutövare. Under 2023 utbildas alla biståndshandläggare i FREDA-kortfrågor, vilket är ett ytterligare stöd i att fråga om våld och fånga upp tecken på våld.

Även kommunens anhängigstöd arbetar proaktivt och framåtskridande med att erbjuda enskilda samtal, anhörigrupper samt föreläsningar till anhöriga.

Individ- och familjeomsorg sökte och fick medel för att utveckla arbetet med familjehemsvård för barn och unga under 2023 och kommer även söka för 2024.

Tierps kommun har 2023 sökt statsbidrag hos Socialstyrelsen för ett hållbart arbetsliv och ämnar söka även för 2024. Ett projekt syftar till att arbeta förebyggande, uppsökande och hälsofrämjande för att förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos äldre och deras anhöriga. Det andra handlar om att förbättra schemaläggning och resursfördelning av sjuksköterskor.

Förändrade behov, nya målgrupper

Personer med psykisk funktionsnedsättning i kombination med beroendeproblematik och/eller kriminalitet som behöver strukturerat och personnära stöd och boende är växande målgrupp. Vilket som är det mest lämpliga alternativet för att tillgodose denna målgrupps behov bör utredas ur både kompetens- kvalitets- och ekonomiska aspekter.

Som en påverkan av ett högre vårdtryck på Akademiska sukhuset samt då geriatriken stängt i Tierp har det skett en förskjutning av brukare med större vårdbehov till kommunen. De brukare som i dag skrivs ut från sjukhuset har ett mer komplext behov kring vård och omsorg, vilket innebär en högre vårdtyngd på våra verksamheter.

Det pågår ett samarbetsprojekt för förbättrad vård för personer med samsjuklighet. Det sker i samverkan mellan Akademiska sjukhuset, primärvården och kommunens socialtjänst och funktionshindradeomsorg. Syftet med projektet är att nå och kunna ge tidigare stöd till personer med komplex och sammansatt problematik, både psykiatriskt och även somatiskt. Målet är att skapa förutsättningar för mer självständiga individer med tydlig ansvarsfördelning mellan huvudmännen.

Mål

1. Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär bl.a. även brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

Delmål
1.1 Andelen vuxna och barn som lever i ekonomisk utsatthet ska minska

2. Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Delmål

2.1 De kommunala måltiderna ska ha hög kundnöjdhet samt vara hälsosamma och näringsriktigt anpassade till respektive verksamhets behov.

3. God hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Delmål

3.3 Ökad självskattad hälsa och minskade hälsoskillnader mellan grupper och individer bland kommunmedborgarna.

3.4 Minskat missbruk av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel.

3.5 Mer vård, inklusive specialistvård, ska erbjudas nära i samverkan med andra aktörer.

3.6 Minskad psykisk ohälsa hos såväl vuxna som barn.

3.7 Minskad ofrivillig ensamhet bland äldre.

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål

5.2 Alla vuxna och barn ska bemötas utan diskriminering och utan stereotypa föreställningar om kön.

5.6 Minskat våld i det offentliga och privata rummet, inklusive våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

10. Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Delmål

10.2 Ökning av andelen brukare som anser att de får bestämma om saker som är viktiga.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Delmål

12.2 Till år 2030 ska matsvinnet minska till max 8 procent i hela tillagnings- och serveringsprocessen.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag

6.6.a Riktade insatser för suicidprevention.

6.6.b Utveckla arbetet med personcentrerad vård för att stärka den enskildes delaktighet, inflytande och självbestämmande över utförda insatserna.

6.6.c Åtgärder för att minska risken för undernäring hos äldre.

6.6.d Utöka antalet platser på Villa Siggbo efter behov år 2025 samt påbörja processen under 2024 för att ta fram underlag för nytt särskilt boende till år 2030.

6.6.e Aktivt arbete med föräldrar genom samverkan mellan SFI/vuxenutbildning/arbets-marknadsenheten och familjeenheten i syfte att stärka föräldraskapet samt stoppa och förebygga förekomsten av våld i nära relationer.

6.6.f Aktivt arbeta med effektiv och nära vård i samverkan med regionen.

6.6.g Arbeta förebyggande med uppsökande verksamhet hos personer äldre än 80 år för att kunna kartlägga och tidigt möta framtida behov.

Avsnitt 6.7 Kommunen som arbetsgivare

Utvecklingsförutsättningar

Tierps kommun har cirka 1700 tillsvidareanställda varav andelen kvinnor är cirka 80 procent. Av kommunens totala budget utgör cirka 60 procent personalkostnader. Medelåldern är 46 år. Kommunens rekryteringsbehov i samband med åldersavgångar kommer att öka för att nå sin kulmen när de som i dag befinner sig i intervallet 55-60 år pensioneras. En analys av personalomsättningen visar på ett stort behov och att kommunen kommer behöva nyanställa cirka 800 medarbetare under de närmast 5 till 7 åren. Detta behov av nyanställningar bygger dels på den åldersstruktur kommunen har med en hel del som går i pension men även på den övriga personalomsättning där medarbetare väljer att avsluta sina anställningar. Pensionsålder är 69 år vilket innebär att man har rättighet att jobba fram till man fyller 69 år. Personalomsättningen var under 2022 cirka 10 procent.

Kommunens absolut största utmaning som arbetsgivare är att klara den framtida kompetensförsörjningen. För att klara kompetensförsörjningen fastställde Kommunstyrelsen i maj 2018 en strategi för kompetensförsörjning. Syftet med strategin är att Tierps kommun både ska vara och framstå som en attraktiv arbetsgivare. Kommunens värdeord; Ansvar, Kundfokus, Mod, Framtidstro och Respekt ska genomsyra arbetsmiljön. Att skapa bilden av att Tierps kommun uppfattas som en bra tänkbar arbetsgivare är ett stort fokus, vilket innebär att synas på sociala medier och där marknadsföra kommunens arbetsgivarvarumärke. Kommunen måste arbeta mer med att skapa denna attraktivitet som arbetsgivare och då är chefs- och ledarskapet viktigt både för att behålla medarbetare men även för att locka nya medarbetare att börja arbeta i Tierps kommun. En bra chef är en viktig faktor för både attraktiviteten men också för en god arbetsmiljö. Skapa stolthet i att vara anställd i Tierps kommun för att på så vis utveckla och behålla medarbetare som då pratar väl om sin arbetsgivare. Att synas på sociala medier är också en mycket viktig faktor för att klara framtida kompetensförsörjning.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Det finns arbetsrättsliga lagar och föreskrifter samt centrala och lokala kollektivavtal som arbetsgivare måste följa. De centrala kollektivavtalen förhandlas fram och tecknas av SKR och de centrala fackliga organisationerna. I Tierps kommun finns ett lokalt samverkansavtal som ersätter delar av medbestämmandelagen.

I arbetsmiljölagen ställs krav på ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Nya rutiner och systemstöd för att samtliga chefer ska ges bra stöd för att genomföra det systematiska arbetsmiljöarbetet finns nu på plats. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs nu med stöd i verksamhetssystemet Stratsys nya arbetsmiljömodul.

Heltid som norm införs inom kommunens verksamheter vilket ska vara infört 2024.

Nya LAS regler (Lagen om anställningsskydd) har beslutats vilket innebär en hel del administration och bevakning för arbetsgivaren att säkerställa att gällande lagar följs och att inga icke önskade anställningar tillkommer på grund av de nya reglerna om konverteringar.

Marknadsföring av Tierps kommun som en attraktiv arbetsgivare

I kommunens strategi för kompetensförsörjning har följande arbetsgivarvarumärke för Tierps kommun fastslagits: ”I Tierps kommun säkerställs att rätt person finns på rätt plats, att var och en vet vad som ska göras och älskar att göra det. Kontaktvägarna är nära både internt i organisationen och gentemot övriga samhällsfunktioner. Närheten till universitet och högskolor ger goda utvecklingsmöjligheter. Det är lätt att pendla till och från Tierp”.

De viktigaste marknadsförarna av Tierps kommun som attraktiv arbetsgivare är medarbetarna i kommunen. Alla former av strävanden i syfte att leva upp till arbetsgivarvarumärket är ett

viktigt marknadsföringsarbete. Närvaron i sociala medier behöver utvecklas för att marknadsföra lediga tjänster i Tierps kommun. Det övergripande målet är att skapa en arbetsmiljö med ett bra ledarskap där varje medarbetare trivs och utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar. Kommunen ska skapa en arbetsmiljö där delaktighet och bra gemenskap råder vilket då främjar den enskilda medarbetarens vilja att bli kvar i anställningen och då bli intern ambassadör för Tierps arbetsgivarvarumärke.

Hälsofrämjande arbetsgivare

Sjukfrånvaron var 7,2 procent under 2022, De högsta sjuktagen finns inom verksamheterna Vård och omsorg och Förskolan. Arbetet med att sänka sjukfrånvaron kräver många olika åtgärder. Kompetensen kring rehabilitering har förstärkts vilket har ökat chefsstödet i rehabiliteringsarbetet. Samarbetet med försäkringskassan och hälso- och sjukvården har intensifierats samt att samarbetet med företagshälsovården har förbättrats. Tierps kommun kommer att börja arbeta mer med friskfaktorer i arbetsmiljön för att arbeta mer främjande och förebyggande och på så sätt stärka det friska i arbetsmiljön vilket leder till lägre sjukfrånvaro.

Chefs- och ledarskap

Beslut om tillitsbaserat förhållningssätt i styrning och ett tillitsbaserat ledarskap är taget och detta har förstärkts genom den chefs-och ledarutvecklingsinsats som genomförts under 2022-2023. Chefs och ledarutvecklingsinsatsen har inneburit att utbilda kommunens samtliga chefer i modellen Utvecklande Ledarskap samt att vara en inkluderande arbetsgivare. Modellen valdes mot bakgrund av att Tierps kommun har ett politiskt taget beslut om att kommunen ska styra och leda utifrån tillit samt utifrån kommunens värdegrund. Det finns inget annat ledarskapsprogram som har motsvarande stöd i forskningen. Omfattande internationella studier, både inom näringsliv och offentlig förvaltning, visar tydligt att Utvecklande Ledarskap har positiv påverkan både på individ och organisationsnivå med inriktning på förändring och utveckling.

Ledarskapets betydelse är av största vikt för att både skapa ett gott arbetsgivarvarumärke och en attraktivitet som arbetsgivare. Även av stor vikt för att skapa en god och bra arbetsmiljö där stort medarbetarengagemang råder och med hög delaktighet i formandet av verksamheterna och arbetsmiljön.

Kompetens- och karriärutvecklande arbetsgivare

Genom individuella medarbetarsamtal som skapar en utvecklingsplan kan man både säkra att kompetensen används rätt och kartlägga karriärmöjligheter. Det är även viktigt att medarbetare får arbeta med sin kärnkompetens. Det är viktigt att medarbetare kan utvecklas och göra karriär i kommunen och då vara kvar i anställningen för att säkra kommunens framtida kompetensförsörjning.

Under de senaste åren har frågan om kompetensförsörjning blivit allt mer aktuell bland landets kommuner i Sverige. Enligt Sveriges kommuner och regioner, SKR, kommer antalet anställda i välfärden att behöva öka med 13 200 personer varje år fram till 2029, om inte arbetssätt förändras. År 2029 kommer det att finnas drygt 800 000 personer som är 80 år och äldre. Det innebär ett ökat tryck på främst äldreomsorgen. Den pandemi som samhället drabbades av våren 2020 har ställt nya krav på arbetssätt och förhållningssätt till arbete. Det är viktigt att behålla och utveckla det som leder till ökad flexibilitet och effektivitet för både verksamheten och medarbetare. Konkurrensen är stor inom flera områden inom kommunen, såsom bland annat legitimerade pedagoger, vårdpersonal, specialister inom IT och upphandling. En ökad samverkan med utbildningsaktörer såväl inom som utanför kommunen är också viktigt för att säkerställa nuvarande och framtida kompetensbehov i kommunen.

Tierps kommun främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Villkor, rättigheter och utvecklingsmöjligheter ska följas upp, vara transparenta och tåla granskning.

Arbetet med att arbeta utifrån kompetensbaserad rekrytering i kommunen är beslutad och det är viktigt att alla rekryterande chefer följer detta genom att tänka i nya banor då kompetensbehov uppstår. Att skapa goda arbetsmiljöer för att behålla medarbetare är ett viktigt arbete som ständigt måste fortgå.

Mål

3. God hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Delmål

3.8 Minskad sjukfrånvaro i kommunens alla verksamheter i jämförelse med föregående år.

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål

5.2 Alla vuxna och barn ska bemötas utan diskriminering och utan stereotypa föreställningar om kön.

5.5 Förbättrad arbetsmiljö inom kommunens verksamheter.

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delmål

8.6 Verka för full sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag
6.7.a Ökad samverkan inom kommunkoncernen, med andra kommuner, näringsliv samt universiteten och högskola för att säkra kompetens, resurseffektivisera, rekrytera personal och bli en attraktiv arbetsgivare.
6.7.b Öka attraktiviteten för Tierps kommun som arbetsgivare. Kompetensutveckla personalen. Möjliggöra nya lösningar för att öka attraktiviteten för att få fler äldre att vilja stanna kvar i arbetslivet.
6.7.c Heltidsresan. Målet ska enligt avtal vara uppnått 2024.
6.7.d Fördubblat friskvårdsbidrag för alla anställda från 1 500 kr per år till 3 000 kr.

Kapitel 7 Ekonomi

Avsnitt 7.1 Ekonomin i sammandrag

	Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Folkmängd 31/12*	21 406	21 349	21 349	21 349	21 349
Skattesats i kronor	21:29	21:29	21:29	21:29	21:29
Verksamhetens intäkter	360,5	315,4	327,2	327,8	329,5
Verksamhetens kostnader	-1 757,8	-1 826,1	-1 894,1	-1 918,5	-1 972,3
Skatteintäkter och statsbidrag	1 476,2	1 528,0	1 588,0	1 633,0	1 685,7
Årets resultat	45,2	5,0	0,0	35,3	34,3
Soliditet 1)	37,5	40,0	30,7	35,8	41,4
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	19,7	21,7	10,2	17,1	23,7
Investeringar (netto) 2)	47,1	62,8	68,6	95,0	82,5
Självfinansieringsgrad 3)	181,0	27,8	25,8	115,9	94,0
Långfristig låneskuld	253,6	253,6	274,3	274,3	274,3

Definition av nyckeltal

- 1) Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.
- 2) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringar som finansierats med offentliga bidrag.
- 3) Självfinansieringsgrad definieras som Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

*Invånarantalet den 1/11 2023 är nedskrivet med 174 personer utifrån SKRs prognos i cirkulär 23:41 för att anpassa budgeten till känt utfall per juli 2023, 21 329 st, enligt SCB.

Avsnitt 7.2 Driftbudget

I driftbudgeten specificeras alla löpande kostnader som kommunen har för att driva och upprätthålla sin verksamhet, exempel på löpande kostnader är personalkostnader, hyror, inköp av förbruknings-varor och dylikt. Dessa kostnader kallas driftskostnader. Dessa finansieras av driftsintäkter, exempel barnomsorgs- och äldreomsorgsavgifter samt skatteintäkter och statsbidrag. Driftskostnader redovisas i en kommuns resultaträkning.

	Prognos	Budget	Budget	Plan	Plan
	2023	2023	2024	2025	2026
Nettokostnader per område (tkr)					
Revision	2 450	2 450	2 527	2 584	2 653
Valnämnd	32	32	533	33	634
Jävsnämnd	48	48	50	50	51
Lönenämnd	0	0	0	0	0
IT-nämnd	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	1 477 449	1 432 131	1 544 852	1 577 917	1 626 619
varav Kommundirektör	35 811	36 503	41 856	42 280	43 412
varav Gemensam service	38 760	38 851	41 154	41 312	42 514
varav Medborgarservice	91 214	81 039	92 126	94 504	98 832
varav Exploateringsverksamhet	-2 443	-10 000	53	61	93
varav Kultur och Fritid	82 561	82 961	85 685	88 118	90 647
varav Förskola	154 399	154 991	167 563	168 043	172 733
varav Grundskola	337 575	330 804	353 488	357 254	367 840
varav Gymnasieskola	139 492	131 387	134 935	137 992	142 595
varav Äldreomsorg	288 012	285 528	309 703	327 085	337 306
varav Funktionshindradeomsorg	129 703	129 703	137 078	137 422	141 480
Varav Individ- och Familjeomsorg	182 365	170 365	181 212	183 847	189 168
Verksamhetens nettokostnad	1 479 979	1 434 661	1 547 962	1 580 584	1 629 957
Finansieringsverksamhet	1 484 986	1 461 900	1 547 962	1 615 839	1 664 298
varav skatter, bidrag och utjämning	1 465 110	1 509 172	1 588 025	1 633 034	1 685 701
Resultat	5 007	27 239	0	35 255	34 341

*Invånarantalet den 1/11 2023 är nedskrivet med 174 personer utifrån SKRs prognos i cirkulär 23:41 för att anpassa budgeten till känt utfall per juli 2023, 21 329 st, enligt SCB.

Ramförändringar på verksamhetsnivå

Kommundirektör och verksamhetsövergripande ramförändringar

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
-300	Avveckling av STAMINA. (Uppdrag 6.1.e)
350	Ökade kostnader för politiken i huvudsak för kommunfullmäktige då tidigare ramar baserats till en del på digitala sammanträden som var standard under pandemin.
-600	Avveckling en ekonomitjänst. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
2550	Fördubblat friskvårdsbidrag för alla anställda från 1 500 kr per år till 3 000 kr. (Uppdrag 6.7.d)
1800	Uppräkning personal - Cirkulär +0,2%

Tabell 5 Driftbudget – ramförändringar Kommundirektör och verksamhetsövergripande

Valnämnd

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
500	EU-val
	600 tkr för Val 2026

Tabell 6 Driftbudget – ramförändringar Valnämnden

Gemensam service

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
-300	Lägre försäkringspremier utifrån arbetet av beredskapssamordnartjänsten som inrättats.
267	EU-val Gemensam service
204	E-tjänsteplattform
-300	Avveckling tjänst KSU
-335	Vakanshållning tjänster. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-670	Avveckling tjänst kommunikationsenheten. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
1975	Kostnader kopplade till IT-nämnden på grund av tidsmässig framflytt av delar av samsourcingprojektet.

Tabell 7 Driftbudget – ramförändringar Gemensam service

Medborgarservice

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
-125	Stängning av Uppsalakontoret enligt tidigare besparingsåtgärd.
-800	Samverkan Förskolan-Kosten, påverkar FSK o ÅO. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-150	Effektivare livsmedelsinköp, påverkar FSK o ÅO. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-600	Vakanshållning kostnheten, påverkar FSK o ÅO. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
500	Flytt av Bilpool till medborgarservice.

Tabell 8 Driftbudget – ramförändringar Medborgarservice

Medborgarservice - Samhällsbyggnad

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
-2000	Fastighetsförsäljning
300	Gata/Park extra beställning utöver driftavtal
2000	Avsättning deponin, sänkt 2 mnkr
250	Underhåll sjömärken
2043	Ökad kostnad Räddningstjänsten bland annat nya brandstationer
-1400	Avveckling två tjänster på samhällsbyggnadsenheten. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-250	Ej öppna upp padelbanorna under 2024. (Uppdrag 6.4.a)
300	Eventuella utredningskostnader kopplade till Centralskolan samt köksinvesteringen
1241	Ökade kostnader Räddningsnämnden
1500	TKAB Hyreskompensation utöver utrymmet övrig uppräknig av kostnader ger för att täcka kraftiga taxehöjningar 2024 på bland annat fjärrvärme.

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
5400	TKAB Hyreskompensation utöver vad utrymmet övrig uppräknig av kostnader ger för att täcka de behov TKAB flaggar för i hyresförhandlingen.
700	Förstärkning av översikts- och detaljplanering för att kunna arbeta snabbt gentemot planbeställare. (Uppdrag 6.3.c)
500	Genomlysna möjliga vägar framåt gällande Karlholm Strand för genomförandet av detaljplanedelen som berör kommunen. Konsultkostnader för behov av expertis. (Uppdrag 6.3.d)

Tabell 9 Driftbudget – ramförändringar Samhällsbyggnad, Medborgarservice

Kultur och fritid

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
1350	Ökad hyra Möbeln
-600	Vakanshållning tjänst. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-500	Avveckling tjänst. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-210	Ökade intäkter på grund av höjda taxor.
-250	Minska kostnader för extrapersonal vid arbete med projekt som ej är statsbidragsfinansierade. (Uppdrag 6.4.f)
-120	Vakanshållning under föräldraledighet medför pausad verksamhet under 2024, exempelvis skapande skola. (Uppdrag 6.4.c)
-100	Minska kostnaderna för aktiviteter utöver ordinarie öppethållande på fritidsgårdarna. (Uppdrag 6.4.b)
-50	Se över och ordna andra alternativ för att minska reskostnader (300 tkr av totalt 400 tkr) kopplade till Kulturarvstrappan. (Uppdrag 6.4.d)

Tabell 10 Driftbudget – ramförändringar Kultur och Fritid

Förskola

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
5929	Ökade kostnader nya förskolor, netto
500	Kompensation avskrivningskostnader
-400	Stänga förskolan Grodan 2024 då Vallskoga förskola blir klar. (Uppdrag 6.2.j)
-680	Avveckla förskolepaviljongerna i Karlholm under 2024 då barnantalet sjunker och det ger utrymme för privata aktörer att etablera sig på Karlholm Strand. Halvårseffekt. (Uppdrag 6.2.k)

Tabell 11 Driftbudget – ramförändringar Förskola

Grundskola

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
2570	Ökade skolskjutskostnader buss
2500	Ökade skolskjutskostnader taxi
2500	Uppstart av särskild undervisningsgrupp i grundskolan inom AST/NPF-spektrat. (Uppdrag 6.2.n)
500	Kompensation avskrivningskostnader
250	Ökade licenskostnader, digitala nationella prov

100	Satsa ytterligare på NTA i grundskolan för att öka intresset för teknik och naturvetenskap i linje med det kompetensbehov som teknikklustret lyfter fram. (Uppdrag 6.2.m)
-800	Avveckla Naturskolan. (Uppdrag 6.2.l)

Tabell 12 Driftbudget – ramförändringar Grundskola

Gymnasieskola

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
-500	Distansutbildning i egen regi inom vuxenutbildning/gymnasoeskolan. (Uppdrag 6.2.o)

Tabell 13 Driftbudget – ramförändringar Gymnasieskola

Äldreomsorg

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
-245	Hyreshöjning till kunder enligt förhandling.
-1750	Hemtagning av serviceinsatser i egen regi enligt tidigare beslut.
100	Lönejustering avseende dem som utbildat sig till undersköterska.
200	Ökade kostnader för regionens system Cosmic link
-300	Optimera vikarietillsättningen. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-50	Se över mötesstrukturen. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-770	Vakanshållning chef Wesslandia. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-150	Tvätthantering - felvrängda kläder. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-500	Flytt av kontor Wesslandia. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-500	Optimera hemtjänstplaneringen över områdena. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-120	Minska antalet hemtjänstbilar. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-100	Planeringssystem SÄBO. Påbörjat arbetet, Helårseffekt 2024.
-100	Optimera den dagliga hemtjänstplaneringen cykel/bil. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-50	Sjukvårdsmaterial - vårdtungt konto. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
	<i>11 700 tkr 2025 för utökat antalet platser på Villa Siggbo efter behov år 2025 samt påbörja processen under 2024 för att ta fram underlag för nytt särskilt boende till år 2030. (Uppdrag 6.6.d).</i>

Tabell 14 Driftbudget – ramförändringar Äldreomsorg

Äldreomsorg - Bistånd

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
-300	Individuella tidsbegränsade beslut
-150	Automatiserad avgiftsprocess, halvårseffekt 2024.
275	Ökade medel till anhörigkonsulent då inget i intresse fanns från annan kommun att dela på tjänsten som först var tänkt.
-25	Avveckla juridisk handledning. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-1500	Hemtagning en köpt plats. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
880	Köp av plats inom LSS
-400	Debitera bostadshyra vid extern LSS-placering. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.

-100	Process sjuklön privat personlig assistans. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
------	--

Tabell 15 Driftbudget – ramförändringar Bistånd, Äldreomsorg

Funktionshindreomsorg

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
100	Lönejustering avseende dem som utbildat sig till undersköterska.
926	Ökade kostnader för evakueringslokaler för verksamheten som tidigare funnits vid Forshem

Tabell 16 Driftbudget – ramförändringar Funktionshindreomsorg

Individ- och familjeomsorg

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
100	Ökade kostnader för Team Maria
9000	Budgetförstärkning riktad till barn och ungdomsdelen.
-1000	Satsning på öppenvård
-2000	Satsning på egna familjehem
-1000	Hemmaplansutredningar
-300	Effektivisering av administrationen
-100	Egenavgifter. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-60	Uppsägning av Infortorg. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.
-900	Avveckling/sammanslagning administrativa tjänster. Genomförd 2023, helårseffekt 2024.

Tabell 17 Driftbudget – ramförändringar Individ och familjeomsorg

Finansieringsverksamhet

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
13 000	Uppdrag till kommunstyrelsen att begära gottgörelse från pensionsstiftelsen för 2023 års kostnader. Enligt RKR ska gottgörelse bokföras på driften från och med 2024. (Uppdrag 6.1.f) Beräknad gottgörelse om 12 000 tkr för 2025 samt 11 000 tkr för 2026

Tabell 18 Driftbudget – ramförändringar Finansieringsverksamhet

Avsnitt 7.3 Investeringsbudget

En investering räknas inte som en driftkostnad eftersom det är en kostnad av engångskaraktär och har ett belopp överstigande ett prisbasbelopp och en livslängd över 3 år.

Investeringsbudgeten delas normalt upp i två delar, investeringsverksamhet och exploateringsverksamhet. Exploateringsverksamheten avser oftast investering och utveckling av nya områden inom kommunen, till exempel Siggbo-området.

En investering finansieras antingen med lån från externa långivare som exempelvis banken eller från kommunen själv. De kostnader som uppstår i samband med räntebetalningar och värdeminskning på investeringen kallas för kapitalkostnad, vilket är en driftkostnad.

Exempel på investeringar i kommunen kan vara investeringar i vägar, torg, parker och i utrustning.

	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nettokostnader per område (tkr)					
Revision	0	0	0	0	0
Valnämnd	0	0	0	0	0
Jävsnämnd	0	0	0	0	0
Lönenämnd	0	0	0	0	0
IT-nämnd	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Kommunstyrelsen	57 684	67 596	62 616	68 890	64 335
varav Kommundirektör	0	0	0	0	0
varav Gemensam service	0	0	0	0	0
varav Medborgarservice	38 979	45 516	39 860	57 390	53 160
varav Kultur och Fritid	4 930	4 930	4 930	2 650	825
varav Förskola	2 200	3 300	4 576	2 200	1 000
varav Grundskola	7 450	7 200	7 200	5 000	5 000
varav Gymnasieskola	2 325	1 600	0	0	0
varav Äldreomsorg	1 400	4 400	5 400	1 000	1 000
varav Funktionshindradeomsorg	300	300	300	300	3 000
Varav Individ- och Familjeomsorg	100	350	350	350	350
Total investering exklusive exploatering	61 184	71 096	66 116	72 390	67 835
varav Exploateringsverksamhet	1 650	5 900	2 500	22 600	14 700
Total investering inklusive exploatering	62 834	76 996	68 616	94 990	82 535

	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Varav immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Varav byggnader och tekniska anläggningar	39 969	49 506	42 360	79 990	67 860
Varav maskiner och inventarier	22 865	27 490	26 256	15 000	14 675
Varav övriga materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
	62 834	76 996	68 616	94 990	82 535

Avsnitt 7.4 Resultatbudget

Miljoner kronor	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	360,5	315,4	352,1	327,2	327,8	329,5
Verksamhetens kostnader	-1757,8	-1 780,7	-1 790,4	-1 857,3	-1 881,3	-1 934,0
Avskrivningar	-35,6	-45,5	-36,7	-36,8	-37,2	-38,3
Verksamhetens nettokostnader	-1432,9	-1 510,7	-1 475,0	-1 566,9	-1 590,6	-1 642,7
Skatteintäkter	976,5	1 016,2	999,9	1 040,9	1 092,5	1 139,6
Generella statsbidrag och utjämning	499,7	511,8	509,3	547,1	540,6	546,1
Verksamhetens resultat	43,3	17,3	34,2	21,1	42,4	43,0
Finansiella intäkter	12,6	12,5	7,3	7,3	6,8	6,8
Finansiella kostnader	-10,8	-24,8	-14,3	-28,4	-13,9	-15,4
Resultat efter finansiella poster	45,2	5,0	27,2	0,0	35,3	34,3
Extraordinära poster	-					
Årets resultat	45,2	5,0	27,2	0,0	35,3	34,3

Avsnitt 7.5 Finansieringsbudget

Miljoner kronor	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Löpande verksamhet					
Årets resultat	45,2	5,0	0,0	35,3	34,3
Justering för övr ej likviditetspåverkande poster	54,9	106,3	96,8	103,8	95,5
Övriga likviditetspåverkande poster	-7,1	-6,9	-7,3	-7,4	-7,8
Poster som redovisas i annan sektion	-0,7	-1,8	-2,0	-2,0	-2,0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	92,2	102,7	87,6	129,7	120,0
Ö (-) / M (+) av förråd m m	0,7	-0,7	0,0	0,0	0,0
Ö (-) / M (+) av kortfristiga fordringar	-18,9	-4,7	-5,0	-5,0	0,0
Ö (+) / M (-) av kortfristiga skulder	11,3	-79,8	-64,9	-14,6	-42,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten	85,3	17,5	17,7	110,1	77,6
Investeringsverksamhet					
Investeringar i immateriella anl.tillgångar	0,0	0	0	0	0
Investeringar i materiella anl.tillgångar	-47,1	-62,8	-68,6	-95,0	-82,5
Försäljning av materiella anl.tillgångar	9,0	0,0	10,0	0,0	0,0
Investering i finansiella tillgångar	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-28,4	-62,8	-58,6	-95,0	-82,5
Finansieringsverksamhet					
Nyupptagna lån	6,5	0,0	20,7	0,0	0,0
Amortering av skuld	-30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skuld finansiell leasing	-6,4	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Ökning av långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-29,8	-1,0	19,7	-1,0	-1,0
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens kassaflöde	27,1	-46,4	-21,2	14,1	-5,9
Likvida medel vid årets början	84,3	111,4	65,0	45,0	60,0
Likvida medel vid periodens slut	111,4	65,0	45,0	60,0	55,0
Förändring likvida medel	27,1	-46,4	-20,0	15,0	-5,0

Avsnitt 7.6 Balansbudget

Miljoner kronor	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggning	520,6	533,1	553,2	610,6	655,2
Maskiner och inventarier	54,7	59,4	70,9	71,0	70,3
Övriga materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	277,5	270,0	100,0	100,0	100,0
Summa anläggningstillgångar	853,2	862,7	724,1	781,6	825,5
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR	12,1	15,3	14,5	13,8	13,0
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd m.m.	13,2	13,9	13,9	13,9	13,9
Fordringar	245,3	250,0	255,0	260,0	260,0
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	111,4	65,0	45,0	60,0	55,0
Summa omsättningstillgångar	369,9	328,9	313,9	333,9	328,9
Summa tillgångar	1 235,2	1 206,8	1 052,6	1 129,3	1 167,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	45,2	5,0	0,0	35,3	34,3
Resultatutjämningsreserv	0,0	9,6	9,6	9,6	9,6
Övrigt eget kapital	418,1	468,3	312,9	357,8	437,1
Summa eget kapital	463,3	482,9	322,5	402,6	481,0
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	143,7	174,3	221,1	232,1	234,0
Andra avsättningar	58,3	59,5	60,7	59,1	57,5
Skulder					
Långfristiga skulder	253,6	253,6	274,3	274,3	274,3
Kortfristiga skulder	316,3	236,5	171,6	157,0	114,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 235,2	1 206,9	1 050,2	1 125,1	1 161,4
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	219,7	220,6	215,6	210,6	205,6
Övriga ansvarsförbindelser	1 979,6	2 098,6	2 098,6	2 098,6	2 098,6
Summa panter och ansvarsförbindelser	2 199,3	2 319,2	2 314,2	2 309,2	2 304,2

Avsnitt 7.7 Nyckeltal

	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nettokostnadernas (exklusive avskrivningar) andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	94,7%	95,9%	96,4%	95,1%	95,2%
Avskrivningskostnadernas andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	2,4%	3,0%	2,3%	2,3%	2,3%
Finansnettots andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	0,1%	-0,8%	-1,3%	-0,4%	-0,5%
Årets resultats andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	3,1%	0,3%	0,0%	2,2%	2,0%
Årets resultat (mkr)	45,2	5,0	0,0	35,3	34,3
Soliditet exklusive pensioner i ansvarsförbindelsen 1)	37,5%	40,0%	30,7%	35,8%	41,4%
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser 1)	19,7%	21,7%	10,2%	17,1%	23,7%
Nettoinvesteringar mnkr 2)	47,1	62,8	68,6	95,0	82,5

Definition av nyckeltal

- 1) Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.
- 2) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringar som finansierats med offentliga bidrag.
- 3) Självfinansieringsgrad definieras som Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Avsnitt 7.8 Mål för god ekonomisk hushållning

Mål för god ekonomisk hushållning

Agenda 2030-målen fokuserar på långsiktig hållbarhet, både ekologisk, social och ekonomisk. Målen bidrar därför direkt eller indirekt till en god ekonomisk hushållning. Målen är integrerade och odelbara, vilket betyder att inget mål kan nås utan framgång inom ett annat – därför behövs alla mål för att agendan ska kunna uppnås.

De delmål i planen som mer direkt bidrar till god ekonomisk hushållning för Tierps kommun är följande:

- 1.1 Andelen vuxna och barn som lever i ekonomisk utsatthet ska minska
- 3.8 Minskad sjukfrånvaro i kommunens alla verksamheter i jämförelse med föregående år.
- 4.5 Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkes- eller högskoleförberedande program ska öka på kommunens samtliga högstadieskolor.
- 6.2 Effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställ en hållbar försörjning av sötvatten för att förebygga vattenbrist och låga grundvattennivåer.
- 7.2 Minska kommunens energiförbrukning, bland annat genom energieffektivisering.
- 8.1 Stödja utvecklingen av arbetstillfällen för alla grupper, även de som står långt från arbetsmarknaden.
- 10.4 Fler nyanlända ska ha lämnat etableringsuppdraget för att börja arbeta eller studera.
- 12.1 Minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.
- 12.2 Till år 2030 ska matsvinnet minska till max 8 procent i hela tillagnings- och serveringsprocessen.
- 12.3 Kommunens inköp ska främja hållbar produktion och innovation för smarta lösningar samt stimulera en cirkulär ekonomi.
- 16.2 Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparenta och rättssäkra.
- 16.3 Kommunens resultat ska under respektive år i planperioden uppgå till minst 2,0 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2024 sänks resultatmålet tillfälligt till 0 procent på grund av det ekonomiska läget i omvärlden.
- 16.4 Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar. Det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringarna ska bäras även av kommande generationer. Kommunens egenfinansiering ska över tid ligga över 60 procent.
- 16.5 Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska på lång sikt återställas till minst 25 procent. På kort sikt ska målet vara 2023 – 20 procent och 2025 – 25 procent.

Ytterligare mål för god ekonomisk hushållning är finansiella och ekonomiska målen som anges i Kapitel 5 Ekonomiska förutsättningar, sidan 19:

- Kommunens resultat ska under respektive år i planperioden uppgå till minst 2,0 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2024 sänks resultatmålet tillfälligt till 0 procent på grund av det ekonomiska läget i omvärlden. *(Framgår även i delmål 16.3)*
- Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar. Det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringarna ska bäras även av kommande generationer. Kommunens egenfinansiering ska över tid ligga över 60 procent. *(Framgår även i delmål 16.4)*
- Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska på lång sikt återställas till minst 25 procent. På kort sikt ska målet vara 2023 – 20 procent och 2025 – 25 procent. *(Framgår även i delmål 16.5)*

Kapitel 8 Ägardirektiv

Om kommunens bolag

Kommunen har två bolag, Tierps kommunfastigheter AB (TKAB) samt Tierps Energi och Miljö AB (TEMAB). Dessa två bolag har i sin tur var sitt dotterbolag, AB Tierpsbyggen (ABTB) respektive TEMAB FjärrvärmeAB (TFAB).

Stora ekonomiska värden är samlade i kommunens bolag och bolagens ekonomiska utveckling har betydelse för kommunens samlade ekonomi. Verksamhetsmässigt står också bolagen för viktiga värden för medborgarna.

I kommunallagens kapitel 10 finns den lagliga grund som reglerar att kommunen kan överlämna verksamhet till bolag och vad som då gäller för den kommunala ägaren kommunfullmäktige. För bolagsverksamheten gäller därför såväl aktiebolagslagen (ABL) som kommunallagen (KL) och även andra regelverk och lagar. Tryckfrihetsförordningen (TF) och Offentlighet och Sekretesslagen (OSL) är väsentliga i sammanhanget, eftersom ett kommunalt bolag generellt omfattas av offentlighetsprincipen.

Bolagen är helägda av Tierps kommun och är en del av kommunens verksamhet. Bolagens verksamhet regleras, utöver lag och bolagsordning, också av ägardirektiv. Ägardirektiven utfärdas av kommunfullmäktige och fastställs av en bolagsstämma. Ägardirektiven innehåller anvisningar som gäller för längre eller kortare tid. Ägardirektiven är indelade i Allmänna direktiv (del 1), som är generella ägardirektiv och gäller samtliga bolag, och i Bolagsspecifika direktiv (del 2).

Kommunstyrelsen ska utöva uppsiktsplikt över bolagen.

Inför 2024 har en översyn av ägardirektiven genomförts av styrande politik, tjänstepersoner i kommun och bolag, samt bolagsstyrelser. Översynen har resulterat i flera förändringar i direktiven. Bland annat byts nyckeltal ut i ägardirektiven, från avkastning till ett lönsamhetsmått, så kallad rörelsemarginal. Vilket också är ett mått som går att följa löpande under året och inte enbart i bokslutet.

I detta kapitel redogörs för förändringar i ägardirektiven från föregående år. För att läsa samtliga ägardirektiv i sin helhet se bilaga 5.

Nytt i ägardirektiven

Till år 2024 görs följande tillägg i ägardirektiven till bolagen:

Ägardirektiv för Tierps Energi & Miljö AB

- 7 § Tierps Energi & Miljö AB ska verka för energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om. *Övriga paragrafer numreras om.*

Ägardirektiv för TEMAB Fjärrvärme AB

- 5 § TEMAB Fjärrvärme AB ska verka för energieffektivisering samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om. *Övriga paragrafer numreras om.*

Ägardirektiv för Tierps kommunfastigheter AB

- 7 § Tierps kommunfastigheter AB ska verka för energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om. *Övriga paragrafer*

numreras om.

Tas bort ur ägardirektiven

Till år 2024 tas följande paragrafer bort ur ägardirektiven till bolagen:

Ägardirektiv för Tierps Energi & Miljö AB

- 2 § ”Gränsdragningen för Tierps Energi & Miljö ABs verksamhet har fastställts i överlåtelseavtal mellan kommunen och bolaget” tas bort i ägardirektivet. *Övriga paragrafer numreras om.*

Ägardirektiv för TEMAB Fjärrvärme AB

- 9 § När ackumulerad summa av utbetald avkastning (räknat från år 2002) kommit upp i ett belopp som motsvarar köpeskillingen som utbetalas, skall avkastningskravet revideras genom nytt ägardirektiv. *Övriga paragrafer numreras om.*

Ändringar i ägardirektiven

Till år 2024 görs följande ändringar i ägardirektiven till bolagen:

Ägardirektiv för samtliga bolag, Del 1 Allmänna direktiv

- I 3 § förenklas skrivningen. Ny skrivning blir ” Som del av den kommunala organisationen ska bolaget verka utifrån den av kommunfullmäktige fastställda Vision för Tierps kommun (KF § 81/2015 samt), de vid var tid av kommunfullmäktige fastställda strategiska utvecklingsområdena. I detta ska bolaget särskilt beakta att varje beslut ska vägas mot dess påverkan på en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling i kommunen”.
- 4 § sista meningen förtydligas ”Sådana dokument kommuniceras snarast med Kommunstyrelsen”.
- 28 § ändras till att ”ordinarie ledamot som ej kan närvara meddelar sin ordförande om detta”.

Ägardirektiv för Tierps Energi & Miljö AB

- 2 § a) förtydligas enligt följande: ” I samverkan med kommunens sakkunniga tjänstepersoner ta fram förslag och underlag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för renhållningstjänster. Kommunfullmäktige fattar sen beslut. Bolaget är kommunens kompetensresurs avseende avfallsverksamhet”
(tidigare § 3 a)
- 2 § d) VA-plan byts ut till vattentjänstplan. Ny skrivning: ” informera allmänheten, företag, skolor, bostadsföretag m.fl. om miljöfrågor relaterade till avfallsområdet, Tierps kommuns avfallsplan, vattentjänstplan, vattenförsörjning och bolagets egen verksamhet
(tidigare § 3 d)
- 2 § e) förtydligas enligt följande: ” I samverkan med kommunens sakkunniga tjänstepersoner ta fram förslag och underlag till vattentjänstplan, VA-taxor och VA-områden. Kommunfullmäktige fattar sen beslut. Bolaget är kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av kommunens yt- och grundvattenresurser”.

(tidigare § 3 e)

- 2 § i) förtydligas enligt följande: ” medverka och aktivt bidra till samordning av samhällsplaneringen inom samtliga områden, vilket även inkluderar bredbandsutbyggnad i form av ansvarstagande vid planering och genomförande av samförläggning”.

(tidigare § 3 i)

- 4 § e) förtydligas enligt följande: ” enligt gällande avtal med kommunen bedriva mark- och parkentreprenader kostnadseffektivt med höga ambitioner för miljövänliga metoder och att i samverkan med kommunens samhällsplanering föreslå åtgärder för att utveckla Tierps kommuns allmänna platser på ett optimalt sätt ur ett medborgarperspektiv”.

(tidigare 5 § e)

- 4 § f) ordet ”belysning” tas bort. Ny skrivning blir ” tillse på ett kostnadseffektivt och miljömässigt bra sätt att Tierps kommuns gator och markområden har optimal skötsel och underhåll ur ett medborgarperspektiv”.

(tidigare 5 § f)

- I 8 § ändras ”under maj månad” till ”enligt kommunens tidsplan”. Ny skrivning blir ”Tierps Energi & Miljö AB ska lämna in underlag för preliminär driftsbudget, investeringsbudget och affärsplan samt behov av taxeförändringar till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan”.

(tidigare 9 §)

- I 11 § görs ett tillägg med förtydliganden av borgensavgiften: ” Borgensavgift ska årligen tas ut av Tierps Energi & Miljö AB. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning”.

Ägardirektiv för TEMAB Fjärrvärme AB

- I 9 § ändras nyckeltalet från att baseras på avkastning till att baseras på rörelsemarginal. Ny skrivning ”I TEMAB Fjärrvärme AB ska den operativa avkastningen ligga på en rörelsemarginal om 10 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen”.

(tidigare 8 §)

- I 12 § ändras soliditet från 20 procent till 25 procent. Ny skrivning: ”... ska arbeta för att nå en soliditet på 25 procent och därefter ha det som ett långsiktigt mål”.

- I 13 § ändras ”under maj månad” till ”enligt kommunens tidsplan”. Paragrafen förtydligas också med vad som ska lämnas in. Ny skrivning blir ”TEMAB Fjärrvärme AB ska lämna in underlag för preliminär driftsbudget, investeringsbudget och affärsplan samt behov av taxeförändringar till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan”.

- 15 § görs ett tillägg med förtydliganden av borgensavgiften: ” Borgensavgift ska årligen tas ut av TEMAB Fjärrvärme AB. Borgensavgiften innehåller tre delar,

administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

Ägardirektiv för Tierps kommunfastigheter AB

- I 13 § ändras nyckeltalet från att baseras på avkastning till att baseras på rörelsemarginal. Ny skrivning: ”Tierps kommunfastigheter AB bedriva sin verksamhet på ett sätt som medger att ägaren, med hänsyn tagen till risk, ska ha en operativ avkastning med en rörelsemarginal om 3 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen”.
- I 16 § ändras ”under maj månad” till ”enligt kommunens tidsplan”. Ny skrivning blir ”Tierps kommunfastigheter AB ska lämna in underlag för preliminär investeringsbudget och hyreskalkyl samt affärsplan och övergripande mål till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan”.
- I 18 görs ett tillägg med förtydliganden av borgensavgiften: ” Borgensavgift ska årligen tas ut av Tierps kommunfastigheter AB. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning”.

Ägardirektiv för AB Tierpsbyggen

- I 9 § justeras skrivning för att inte namnge enskilda styrdokument. Ny skrivning blir ”samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om”.
- I 14 § ändras soliditeten från 25 procent till 15 procent. Ny skrivning blir ” AB Tierpsbyggen skall innan utdelning på aktiekapitalet medges nå en soliditet på 15 procent. Utdelningen kan sedan uppgå till maximalt 5 procent av aktiekapitalet”.
- I 15 § ändras nyckeltalet från tidigare skrivning om direktavkastning till rörelsemarginal. Ny skrivning blir ” marknadsmässig avkastning motsvarande en rörelsemarginal på 7 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen”.
- I 18 § ändras ”under maj månad” till ”enligt kommunens tidsplan”. Ny skrivning blir ”AB Tierpsbyggen ska lämna in underlag för preliminär investeringsbudget och hyreskalkyl samt affärsplan och övergripande mål till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan”.
- 20 § kortas ner. Hur det praktiskt utförs tas bort. Ny skrivning blir: ” Borgensavgift ska årligen tas ut av AB Tierpsbyggen. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning”.

Kapitel 9 Uppföljning

Tidsplan

År 2024		Beslutande organ
april	Bokslut och redovisning för 2023	Kommunfullmäktige
april	Uppföljning internkontroll 2023	Kommunstyrelsen
maj	Tertialrapport och prognos per april 2024	Kommunstyrelsen
november	Delårsrapport och prognos per augusti 2024	Kommunfullmäktige
november	Plan för Tierps kommuns ekonomi och verksamheter 2025-2027, samt skattesats	Kommunfullmäktige

Uppföljning Agenda 2030 och delmål

I samband med årsredovisningen görs en uppföljning av Agenda 2030 och alla delmål som antagits av kommunfullmäktige för budgetperioden. Varje delmål är kopplat till ett av de övergripande Agenda 2030-målen och de presenteras mål för mål. Måluppfyllelsen redovisas med hjälp av de färgade symbolerna nedan och markerar huruvida målet är på väg att uppfyllas eller ej, enligt följande logik:

- – Vi ligger bra till för att uppfylla målet.
- – Vi är på rätt väg för att uppfylla målet, men det går för långsamt.
- – Ännu inga åtgärder, eller utvecklingen går åt fel håll. Åtgärder krävs.

Analysen av måluppfyllelsen baseras på såväl nationella nyckeltal som verksamheternas egen bedömning. Verksamheternas bedömning inkluderar såväl en kvalitativ bedömning av vad som gjorts under året liksom kvantitativa indikatorer som verksamheterna själva tar fram. Resultatet redovisas delmål för delmål samt genom en sammanvägd trend för vart och ett av de sjutton Agenda 2030 målen för att ge en överblick kring vilka mål kommunen ser ut att uppnå eller ej till år 2030. Syftet är att kunna påvisa såväl utvecklingen i kommunen som helhet liksom utvecklingen och resultatet för kommunens egna verksamheter.

För att kunna göra målbedömningen används ett flertal nyckeltal. Bland annat används Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA:s) nyckeltal kring Agenda 2030, som hämtas från Kolada (den öppna databasen för kommuner och regioner). Nyckeltal från andra källor eller indikatorer framtagna av den egna verksamheten används också för att följa upp arbetet med målen.

Bilaga 1 - Styrdokument

Redovisning av beslutade styrdokument fram till och med 2023-09-28.

Aktiverande styrdokument (måldokument)

De aktiverande dokumenten fokuserar på vad som ska uppnås och vad som ska göras. Dessa är de enda styrdokument som innehåller tydliga mål. De bör också vara tidsbestämda. Varefter som mål uppnås måste nya beslutas.

Typer av dokument: Vision, strategi, program, plan, handlingsplan*

(* Denna typ av styrdokument fastställer tjänstemannaorganisationen.)

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Vision för Tierps kommun	KS 2015:763	Gemensam service	2015-09-15	saknar datum
Översiktsplan 2010-2030	KS 2011:211	Medborgarservice	2011-12-14	x
Avfallsplan	KS 2022:971	Medborgarservice	2020-05-12	2023-12-31
Biblioteksplan för Tierps kommun	KS 2021:786	Kultur och fritid	2022-01-01	2024-12-31
Boendeplan bostad med särskild service för vuxna enligt 9:9§ LSS, 2016-2030	KS 2016:678	Vård och omsorg, gemensam service	2016-09-20	2030-12-31
Boendeplan för äldre i Tierps kommun 2014-2035	KS 2014:436	Vård och omsorg, Gemensam service	2014-06-10	2035-12-31
Bostadsförsörjningsplan 2013-2025	KS 2012:660	Medborgarservice	2013-04-09	x
Cykelplan för Tierps kommun	KS 2016:601	Medborgarservice	2016-09-20	2030-12-31
Digitaliseringsstrategi för Knivsta, Östhammar, Heby, Tierp och Älvkarleby samverkanskommuner	KS 2021:427	Gemensam service	2021-06-08	2024-12-31
Funktionsnedsättning 2025	KS 2012:415		2013-06-11	2025-12-31
Handlingsplan - Boendeplan för äldre i Tierps kommun 2014-2035	KS 2015:273	Vård och omsorg m fl	2015-03-10	x
Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2022 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	KS 2021:907		2022-01-01	x
Näringslivsstrategi	KS 2010:111	Medborgarservice	2010-04-27	x
Plan för kommunens ekonomi och verksamhet	Beslutas årligen	Ekonomi	Beslutas årligen	Beslutas årligen
Program för uppföljning av och insyn i kommunens verksamheter 2018-2019 samt 2020	KS 2019:893	Ekonomi	2018-01-01	2020-12-31, översyn pågår
Strategi för nationella minoriteter och finskt förvaltningsområde i Tierps kommun	KS 2022:394	Kultur och fritid	2022-06-15	2025-12-25

Tillgänglighetsplan för offentlig utemiljö i Tierps kommun	KS 2016:182	Medborgarservice	2016-04-05	2030-12-31
Trafikförsörjningsplan för Tierps kommun 2005/2006	KS 2004:180	Medborgarservice	2004-11-02	x
VA-plan	KS 2014:188	TEMAB/ Medborgarservice	2014-06-10	X
Varuförsörjningsplan för Tierps kommun	KS 2019:441	Medborgarservice	2019-09-17	2024-09-17

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Handlingsplan för kultur i Tierps kommuns förskolor, skolor och gymnasium	KS 2016:871	Kultur och fritid	2016-09-21	x
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism	KS 2016:359	Gemensam service	2016-07-01	2018-03-30
Hastighetsplan	KS 2020:487	Medborgarservice	2020-02-16	2025-01-01
Internkontrollplan	KS 2023:549	Ekonomi	2023-01-01	2023-12-31
Klimat- och energiplan för Tierps kommun	KS 2022:969	Medborgarservice	2021-01-01	2023-12-31
Konkurrensstrategi för åren 2008-2009	KS 2008:223	Gemensam service	2008-05-27	2009-12-31
Kulturmiljöprogram för Bruksgatan och Västerbruksvägen i Tobo	KS 2012:628	Medborgarservice	2013-04-23	x
Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar	KS 2022:902	Gemensam service	2021-04-27	2023-12-31
Strategi för kompetensförsörjning	KS 2021:438	HR	2021-05-26	2024-12-31
Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen i Tierps kommun	KS 2023:104	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31
Tillsynsplan för alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt läkemedelslagen i Tierps kommun 2023-2024	KS 2023:102	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31
Tillsynsplan och behovsbedömning för miljöbalken och strålskyddslagen i Tierps kommun	KS 2023:102	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31
Tillsynsplan och behovsutredning för offentlig livsmedelskontroll i Tierps kommun	KS 2023:102	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31

Beslutade av jävsnämnden

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Tillsynsplan och behovsbedömning för miljöbalken och strålskyddslagen i Tierps kommun	JN 2023:7	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31
Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen i Tierps kommun	JN 2023:6	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31

Tillsynsplan för alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt läkemedelslagen i Tierps kommun 2023-2024	JN 2023:7	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31
Tillsynsplan och behovsutredning för offentlig livsmedelskontroll i Tierps kommun	JN 2023:7	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31

Beslutade av IT-nämnden

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Internkontrollplan	ITN 2023:7	IT-centrum	2023-01-01	2023-12-31

Beslutade av HSVO

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Strategi för närvårdssamverkan i Uppsala län 2021-2023	KS 2020:763	Gemensam service	2021-01-01	2023-12-31
Verksamhetsplan närvårdssamverkan Tierp	KS 2023:63	Gemensam service	2023-01-01	2023-12-31

Normerande styrdokument (förhållningsdokument)

De normerande styrdokumenterna fokuserar på hur de som är verksamma i kommunen beter sig, såväl utåt mot kommunmedborgarna som inom kommunens organisation. De ska säkerställa att handlanden som upprepas av kommunen utförs på samma sätt, oavsett när de utförs och av vem. Normerande dokument har alltid tolkningsföreträde framför aktiverande dokument.

Typer av dokument: Policy, riktlinje, regel, rutin*, processnorm*

(* Denna typ av styrdokument fastställer tjänstemannaorganisationen.)

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diarienum	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Arbetsmiljöpolicy	KS 2020:901	HR	2021-03-03	2025-12-31
Borgensprinciper för Tierps kommun	KS 2021:593	Ekonomi	2021-09-30	2026-12-31
Bredbandspolicy	x	Medborgarservice	2000-04-04	x
Finanspolicy	KS 2021:594	Ekonomi	2021-09-30	2025-12-31
Grafisk profil	KS 2003:174	Gemensam service	2004-01-01	x
Idrotts- och fritidspolicy	KS 2015:697	Kultur och fritid	2015-10-15	x
Kommunikationspolicy	KS 2010:260	Gemensam service	2010-10-01	x
Konkurrenspolicy	finns i pärm	Gemensam service	2000-17-10	x
Kulturpolicy	KS 2015:696	Kultur och fritid	2015-11-15	x
Pensionsriktlinjer för Tierps kommun	KS 2020:773	HR	2020-11-03	x
Policy för förtjänsttecken och gåvor	KS 2020:772	HR	2020-11-03	2023-12-31
Policy för hållbar utveckling 2021 i Tierps kommun	KS 2011:303	Gemensam service	2011-12-14	x
Policy för intern och extern kameraövervakning	KS 2008:395	Gemensam service	2009-12-01	x
Policy för lika rättigheter och möjligheter	KS 2019:381	HR	2019-09-17	2023-06-30 ny på gång
Policy för lönebildning	KS 2020:902	HR	2021-03-03	2023-12-31
Policy för naturvård i Tierps kommun	KS 2020:163	Medborgarservice	2020-05-12	2030-12-31
Policy mot mutor och andra otillbörliga förmåner	KS 2023:289	Kommundirektör	2023-07-01	2026-06-30
Policy vid alkohol- och drogproblem inom kommunens verksamheter	KS 2020:903	HR	2021-03-03	2025-12-31
Riktlinje avseende mutor och andra otillbörliga förmåner samt jäv	KS 2023:288	Gemensam service	2023-07-01	2026-06-30
Riktlinje för dispensärenden rörande grundavgifter för renhållning	KS 2023:521	Medborgarservice	2023-10-01	2025-12-31
Riktlinje för ekonomisk styrning	KS 2022:956	Ekonomi	2022-12-19	2026-12-31

Riktlinje för kommunala markanvisningar och exploateringsavtal	KS 2019:738	Medborgarservice	2019-11-05	2023-12-31
Riktlinje för serveringstillstånd	KS 2020:644	Medborgarservice	2020-09-22	2025-12-31
Riktlinjer för att starta och driva enskild barnomsorg i Tierps kommun	KS 2016:422	Utbildning	2016-06-14	x
Riktlinjer för exploateringsredovisning	KS 2021:7	Ekonomi	2022-03-07	2026-12-31
Riktlinjer för resor i tjänsten inom Tierps kommunkoncern	KS 2021:160	Gemensam service	2022-01-01	2025-12-31
Riktlinjer för styrdokument	KS 2021:784	Gemensam service	2022-01-01	2026-12-31
Riktlinjer och anvisningar för vård och behandlingar av vuxna	KS 2011:229	Individ och familjeomsorg	2011-06-14	x
Riktlinjer och principer för medborgardialog	KS 2021:511	Gemensam service	2021-09-21	2025-12-31
Säkerhetspolicy för Tierps kommuns verksamheter	KS 2019:229	Gemensam service	2019-09-17	2023-06-30
Tillgänglighetspolicy	KS 2008:104	Medborgarservice	2008-09-16	x
Trafiksäkerhetspolicy	finns i pärm	Medborgarservice	2000-11-28	x
Upphandlingspolicy	KS 2022:430	Gemensam service	2022-06-14	2025-08-31
Vatten- och avloppspolicy	KS 2013:228	Medborgarservice, TEMAB	2013-05-01	x

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariennr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Arkivföreskrifter	KS 2008:49	Gemensam service	2008-01-29	x
Attestregler för Tierps kommun	KS 2021:154	Ekonomi	2021-04-01	2025-12-31
Kostriktlinje och vision för kostverksamhet	KS 2013:300	Medborgarservice	2013-04-23	x
Kriskommunikationsplan för Tierps kommun - riktlinjer för kommunikation vid extraordinär och allvarlig händelse	KS 2018:617	Gemensam service	2018-12-18	2022-12-31, ny på gång
Kvalitetssäkring av stöd och hjälp till barn och ungdomar i Tierps kommun	KS 2012:599	Individ och familjeomsorg	2012-12-04	x
Mål och riktlinjer för fritidsgårdar	KS 2007:440	Kultur och fritid	2007-10-09	x
Regel för intern styrning och kontroll	KS 2020:861	Ekonomi	2021-01-01	2024-12-31
Riktlinje för färdtjänst och riksfärdtjänst	KS 2021:397	Vård och omsorg	2022-01-01	2026-09-30
Riktlinje för arbetsstipendium för konstnärlig verksamhet i Tierps kommun	KS 2017:960	Kultur och fritid	2018-01-01	x
Riktlinje för frivilligarbetare	KS 2012:683	HR	2013-01-29	x

Riktlinje för fördjupad samverkan med det civila samhället - Idéburet offentligt partnerskap, upphandling av tjänster och reserverade kontrakt	KS 2019:899	Gemensam service	2020-03-24	2025-12-31
Riktlinje för generell upphandling samt direktupphandling	KS 2022:715	Gemensam service	2022-09-12	2025-08-31
Riktlinje för hantering av bisyssla	KS 2021:439	HR	2021-05-26	2024-12-31
Riktlinje för individuellt förskrivna hjälpmedel inom kommunal hälso- och sjukvård	KS 2022:297	Vård och omsorg	2022-04-26	x
Riktlinje för intern kontroll och insyn i kommunens verksamheter	KS 2017:450	Ekonomi	2017-10-01	2020-12-31
Riktlinje för kravhantering i Tierps kommun	KS 2023:108	Ekonomi	2023-02-15	2027-12-31
Riktlinje för medicintekniska produkter	KS 2022:173	Vård och omsorg	2022-04-01	2024-12-31
Riktlinje för pedagogisk måltid inom förskola, skola och omsorg	KS 2013:299	Utbildning	2013-05-01	x
Riktlinje för prioriteringar vid livsmedelsupphandlingar	KS 2021:482	Gemensam service	2021-05-28	2025-12-31
Riktlinje för rehabilitering inom kommunal primärvård i Tierps kommun	KS 2022:750	Vård och omsorg	2022-11-01	2025-05-31
Riktlinje för stöd och hjälp i ordinärt och boende enligt socialtjänstlagen	KS 2018:252, viss rev enligt 2019:98	Vård och omsorg	2018-06-01	x
Riktlinje för Tierps kommuns samverkan med det civila samhället	KS 2019:899	Gemensam service	2020-03-24	2025-12-31
Riktlinje för tilläggsbelopp för barn och elever i behov av extraordinärt stöd	KS 2022:780	Utbildning	2022-10-25	2024-10-24
Riktlinjer för avgifter inom vård och omsorg för insatser enligt socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och riktlinje för taxa i anslutning till insatser enligt LSS	KS 2022:415	Vård och omsorg	2023-01-01	2028-12-31
Riktlinjer för fettavskiljare för verksamhetsutövare och fastighetsägare i Tierps kommun	KS 2015:1043	TEMAB/ Medborgarservice?	2016-02-09	x
Riktlinjer för försörjningsstöd och ekonomisk bistånd	KS 2021:880	Individ och familjeomsorg	2022-01-01	2025-12-31
Riktlinjer för hantering av hot och våld i arbetsmiljön	KS 2019:230	HR	2019-05-28	2023-06-30
Riktlinjer för insatserna kontaktperson, ledsagare och umgängesstöd	KS 2022:952	Individ och familjeomsorg, Vård och omsorg	2019-04-01	2023-12-31
Riktlinjer för investering	KS 2021:1006	Ekonomi	2022-03-07	2026-12-31
Riktlinjer för officiell flaggning i Tierps kommun	KS 2011:323	Medborgarservice	2011-09-06	x

Riktlinjer för oljeavskiljare för verksamhetsutövare och fastighetsägare i Tierps kommun	KS 2015:1043	TEMAB/ Medborgarservice?	2016-02-09	x
Riktlinjer för sociala bostäder i Tierps kommun	KS 2019:554	Individ och familjeomsorg	2019-09-03	2023-09-30
Riktlinjer för utmärkelsen årets eldsjäl	KS 2017:960	Kultur och fritid	2018-01-01	x
Riktlinjer för vårdnadsöverflytt vid familjehem överstigande tre år i samma familjehem	KS 2011:205	Individ och familjeomsorg	2011-05-31	x
Rutin för tillämpningen av lex Sarah inom kommunal verksamhet	KS 2017:847	Gemensam service	2019-04-01	2024-03-31
Rutin lex Sarah inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och verksamhet vid Statens institutionsstyrelse	KS 2019:216	Gemensam service	2019-04-01	2024-03-31
Styrdokument för krisberedskap och civilt försvar 2021-2023	KS 2022:903	Gemensam service	2021-01-01	2023-12-31

Organiserande dokument

De organiserande styrdokumenterna fokuserar på uppdrag, roller och ansvar i olika delar av kommunens organisation. Till denna dokumentgrupp hör även de dokument som styr de kommunala bolagen.

Typer av dokument: Arbetsordning, reglemente, bolagsordning, ägardirektiv, delegationsordning

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedningar	KS 2022:899	Gemensam service	2023-01-01	2026-06-30
Instruktion för kommundirektör	KS 2017:946	Gemensam service	2018-01-01	tillsvidare
Ersättningar till Tierps kommuns förtroendevalda - ERS 2022	KS 2022:720	Gemensam service	2023-01-01	2026-12-31
Reglemente för IT-nämnd	KS 2020:436	Gemensam service	2020-07-01	x
Reglemente för jävsnämnden	KS 2022:641	Gemensam service	2022-10-01	2026-06-30
Reglemente för kommunalt föreningsråd	KS 2022:396	Gemensam service	2023-01-01	2025-12-31
Reglemente för kommunalt näringslivsråd	KS 2021:849	Gemensam service	2022-01-01	2026-09-30
Reglemente för kommunalt pensionärsråd	KS 2021:850	Gemensam service	2022-03-07	2026-09-31
Reglemente för kommunstyrelsen	KS 2022:1013	Gemensam service	2023-03-07	2026-06-30
Reglemente för krisledningsnämnd	KS 2022:824	Gemensam service	2023-01-01	2027-12-31
Reglemente för lönenämnden	KS 2020:438	Gemensam service	2020-07-01	x
Reglemente för rådet för funktionshinderfrågor	KS 2022:851	Gemensam service	2022-03-07	2026-09-31
Reglemente för Tierps kommuns revisorer	KS 2022:850	Gemensam service	2023-01-01	2029-12-31
Reglemente för valnämnden	KS 2021:852	Gemensam service	2022-01-01	2026-12-31
Stadgar för Stiftelsen för Tierps kommuns stipendiefond	KS 2017:829	Utbildning	1978-02-28	x
Ägardirektiv för AB Tierpsbyggen	KS 2021:721	Gemensam service	2022-05-12	Nya fastställs med budget
Ägardirektiv för TEMAB Fjärrvärme AB	KS 2021:721	Gemensam service	2022-06-08	Nya fastställs med budget
Ägardirektiv för Tierp kommunfastigheter AB	KS 2021:721	Gemensam service	2022-05-12	Nya fastställs med budget
Ägardirektiv för Tierps energi och miljö AB	KS 2021:721	Gemensam service	2022-06-08	Nya fastställs med budget

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Attestförteckning	uppdateras regelbundet	Ekonomi	2023-01-01	2023-12-31
Delegationsordning kommunstyrelsen	publiceras på insidan	Gemensam service	uppdateras regelbundet	uppdateras regelbundet
Informationshanteringsplaner (tidigare namn dokument- och gallringsplan) för kommunstyrelsens verksamheter publiceras på insidan.	Publiceras på insidan	Gemensam service		

Beslutade av Jävsnämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Delegationsordning Jävsnämnden	publiceras på insidan	Gemensam service	uppdateras regelbundet	uppdateras regelbundet
Informationshanteringsplan för jävsnämnden	JN 2022:12	Gemensam service	Fastställd 2022-06-15, gäller retroaktivt från 2008	Uppdateras löpande

Beslutade av IT-nämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Delegationsordning IT-nämnd	publiceras på insidan	Gemensam service	Uppdateras löpande	Uppdateras löpande

Beslutade av Lönenämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Delegationsordning lönenämnd	publiceras på insidan	Gemensam service	Uppdateras löpande	Uppdateras löpande
Informationshanteringsplan för lönenämnd	LN 2020:8	Kommundirektör	Fastställd 2020-11-27, gäller retroaktivt från 2012-01-01	x

Beslutade av Valnämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Delegationsordning valnämnd	publiceras på insidan	Gemensam service	Uppdateras i samband med valår	Uppdateras i samband med valår

Externt riktade dokument

De externt riktade styrdokumenterna fokuserar på villkoren för att bo, verka och vistas i kommunen samt nyttjandet av den kommunala servicen. Hit hör till exempel regler (föreskrifter och ordningar) och taxor (avgifter).

Typer av dokument: Regel, taxa

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diarienumr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Fastighetsägares skyldigheter avseende gångbanerenshållningen m.m	KS 2007:429	Medborgarservice	2007-10-23	x
Lokala hälsoskydds-föreskrifter för Tierps kommun	x	Medborgarservice	1992-02-11	x
Lokala ordningsföreskrifter för Tierps kommun	KS 2022:915	Gemensam service	2023-05-02	x
Regel för hemsändningsbidrag	KS 2022:301	Medborgarservice	2022-04-26	2025-12-31
Regel för kommunalt partistöd	KS 2022:713	Gemensam service	2022-10-01	2026-09-30
Regler för skolskjuts och elevresor	KS 2023:106	Medborgarservice	2023-03-07	2026-03-01
Regler för Tierps kommuns miljöpris	KS 2011:108	Kultur och fritid	2011-05-01	x
Renhållningsordning	KS 2022:874	Medborgarservice	2018-05-01	2023-12-31
Plan- och bygglovstaxa inklusive kart- och mätdata	KS 2022:833	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31
Regler för taxor vid korttidsuthyrning	KS 2015/698	Kultur och fritid	2016-01-01	x
Riktlinjer och avgifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg	KS 2020:885	Utbildning	2021-03-03	2023-12-31
Taxa avseende markpriser och återtagningsavgift	KS 2018:634	Medborgarservice	2018-10-01	x
Taxa för felparkeringsavgift	KS 2020:322	Medborgarservice	2020-06-16	2025-01-01
Taxa för färdtjänst och riksfärdtjänst	KS 2021:398	Vård och omsorg	2022-01-01	2026-09-30
Taxa för kopior, avskrifter och utskrifter	KS 2016:921	Gemensam service	2017-01-01	x
Taxa för nyttjande av kommunens mark	KS 2020:815	Medborgarservice	2021-01-01	2024-12-31
Taxa för offentlig kontroll av livsmedel och dricksvatten	KS 2022:830	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31
Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel	KS 2022:831	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31
Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område och strålskyddslagen	KS 2022:832	Medborgarservice	2023-01-01	2023-12-31

Taxa för renhållning	KS 2022:818	Medborgarservice, TEMAB	2023-01-01	2023-12-31
Taxa för service och tjänster i anslutning till insatser inom vård och omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	KS 2022:414	Vård och omsorg	2023-01-01	2028-12-31
Taxa för slamavgifter	KS 2022:817	Medborgarservice, TEMAB	2023-01-01	2023-12-31
Taxa för vatten och avlopp	KS 2022:816	Medborgarservice, TEMAB	2023-01-01	2023-12-31
Taxa grävstillstånd	KS 2022:806	Medborgarservice	2023-01-01	2026-12-31
Taxa kommunens bad	KS 2023:607	Kultur och fritid	2024-01-01	x
Taxa kulturskolan	KS 2023:611	Kultur och fritid	2024-01-01	x
Taxor bibliotek och Lärcentrum	KS 2023:612	Kultur och fritid	2024-01-01	x
Taxor och biljettyper vid baden i Tierps kommun	KS 2014:803	Kultur och fritid	2016-01-01	x

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariennr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Normer för utdelning av Tierps kommuns företagarsipendium	finns i pärm	Medborgarservice	1993-01-01	x
Regler för bidrag till föreningar	KS 2017:960	Kultur och fritid	2018-01-01	x
Regler för bidrag till studieförbund	KS 2017:960	Kultur och fritid	2018-01-01	x

Beslutad av valnämnd

	Diariennr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Regel för politiska aktiviteter, propaganda och övriga aktiviteter vid röstmottagningsställen i Tierps kommun	VN 2022:32	Gemensam service	2022-07-01	2026-07-01

Stödjande dokument

De stödjande styrdokumenterna utgör ett komplement till de styrande dokumenterna och kan sägas vara rekommendationer för hur vi ska förstå de styrande dokumenterna. Stödjande dokumenten kan till exempel finnas inom områden som är reglerat genom lagstiftning och nationella förordningar

Typer av dokument: Vägledning, information

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diarienumr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Vägledning för tillfälliga fullmäktigeberedningar	KS 2021:783	Gemensam service	2022-01-01	2026-12-31

Beslutade av kommunstyrelsen

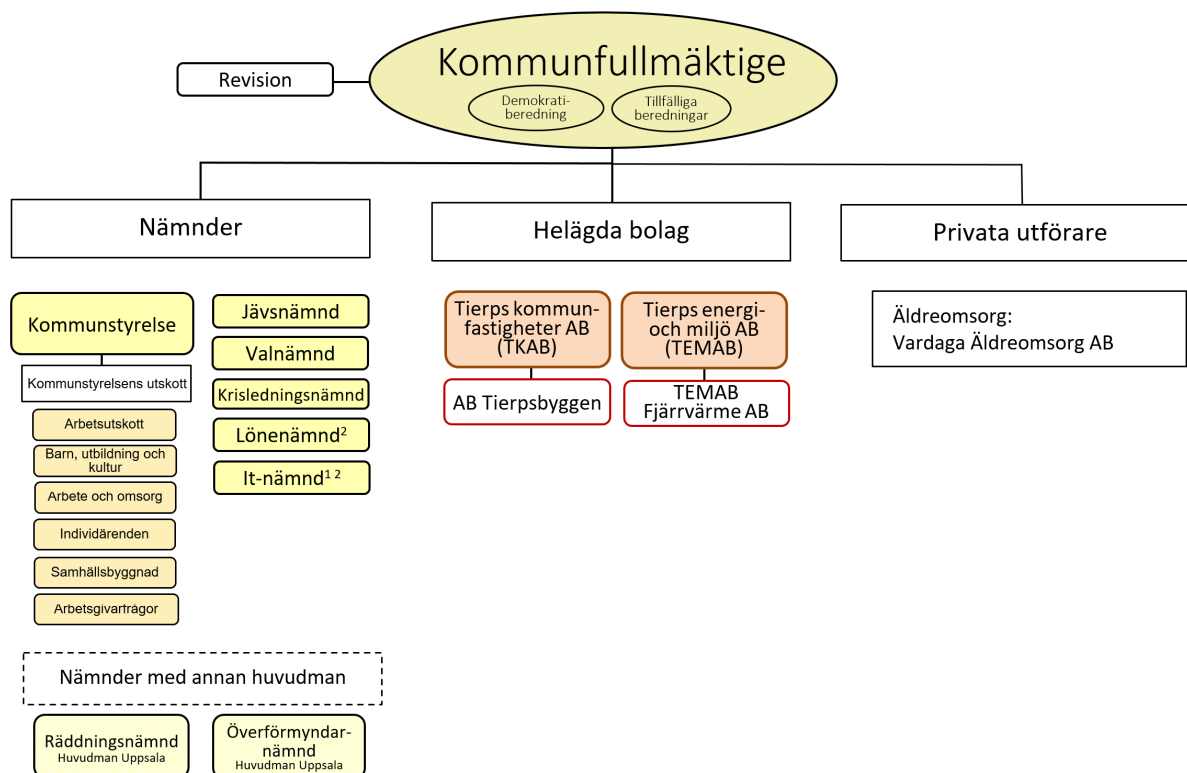
	Diarienumr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Vägledning för beredningsforum	KS 2022:1013	Gemensam service	2023-02-28	2026-06-30

Styrdokument som upphört under perioden 2022-10-05 till 2023-09-28

- Riktlinje för rehabiliterande träning i ordinärt boende enligt hälso- och sjukvårdslagen, diarienummer KS 2020/336. Ersattes av Riktlinje för rehabilitering inom kommunal primärvård i Tierps kommun.
- Reglemente uppdragsbeskrivning för kommunalråd, oppositionsråd och gruppleddare, diarienummer KS 2018:1023. Kommunfullmäktige beslutade i § 118/2023 att inte upprätta ett nytt reglemente.

Bilaga 2 - Organisation

Kommunkoncernen utgörs av kommunen och dess bolag. Kommunfullmäktige och serviceuppdraget för Tierps kommuns medborgare, företag och besökare är den sammanhållande länken.

¹ IT-nämnd är den enda nämnden av kommunens nämnder som har en förvaltningsorganisation under sig. För övriga ligger förvaltningen direkt under kommunstyrelsen

² Tierp är huvudman för den gemensamma Lönenämnden där Älvkarleby och Knivsta kommuner också ingår. Tierp är huvudman för den gemensamma IT-nämnden där Älvkarleby, Östhammar, Knivsta och Heby kommuner ingår.

Bild 1: Tierps kommunkoncern 2023-10-01

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är Tierps kommuns högsta beslutande instans. Kommunfullmäktiges roll är att besluta vad som ska uppnås utifrån kommuninvånarnas perspektiv. Kommunfullmäktige har 49 ordinarie ledamöter och 30 ersättare som väljs vart fjärde år.

Mandatfördelning för mandatperioden 2022-2026

Socialdemokraterna (S)	16
Sverigedemokraterna (SD)	9
Centerpartiet (C)	8
Moderaterna (M)	7
Vänsterpartiet (V)	3
Kristdemokraterna (KD)	2
Tierpslistan	2
Liberalerna (L)	1
Miljöpartiet de gröna (MP)	1

Tabell 1: Mandatfördelning i kommunfullmäktige 2022-2026

Demokratiberedningen är en fast beredning knuten till kommunfullmäktige. Fullmäktige kan, utöver demokratiberedningen, inrätta tillfälliga beredningar. *Beredning för översiktsplan 2050* inrättades år 2018 som en tillfällig beredning. Beredningarna ska utgöra en direkt länk mellan fullmäktige och medborgarna, dialogen kan ske till exempel genom medborgardialog.

Valnämnden ansvarar på lokal nivå för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar.

Jävsnämnden hanterar tillsyn av och tillstånd för kommunens egna verksamheter. Detta för att inte komma i konflikt med jävsbestämmelserna.

Lönenämnden är en samverkan kring lönehantering mellan kommunerna Tierp, Knivsta och Älvkarleby. Tierps kommun är värdkommun för lönenämnden.

IT-nämnden är en samverkan mellan kommunerna Tierp, Heby, Knivsta, Älvkarleby och Östhammar gällande drift av IT-system och support till användare. Tierps kommun är värdkommun för IT-nämnden.

Krisledningsnämnden har till uppgift att utöva den ledningsfunktion som enligt lag ankommer på kommunen vid extraordinära händelser i fredstid.

Uppsala kommun är värdkommun för *överförmyndarnämnden* och *räddningsnämnden*.

Revisionen ska granska att den kommunala verksamheten sköts ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att besluta vad som ska göras och att se till att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Tierps kommun har samlat i princip all verksamhet direkt under kommunstyrelsen. Det innebär att kommunstyrelsen även är att betrakta som nämnd enligt kommunallagen. Styrelsen består av 15 ordinarie ledamöter och 15 ersättare valda av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen

Fördelning av poster:	ordinarie	ersättare
Centerpartiet (C)	2	3
Kristdemokraterna (KD)	1	-
Liberalerna (L)	1	-
Moderaterna (M)	2	3
Socialdemokraterna (S)	5	4
Sverigedemokraterna (SD)	3	3
Vänsterpartiet (V)	1	2
Miljöpartiet de gröna (MP)	-	-
Tierpslistan	-	-

Tabell 2: Fördelning av poster i kommunstyrelsen

Sex utskott, *kommunstyrelsens arbetsutskott*, *utskottet samhällsbyggnad*, *utskottet barn, utbildning och kultur*, *utskottet arbete och omsorg*, *utskottet för individärenden* och *utskottet för arbetsgivarfrågor* arbetar under kommunstyrelsen. Utskotten har delegation att fatta vissa beslut.

Under kommunstyrelsen verkar fyra råd, *Rådet för funktionshinderfrågor*, *Pensionärsrådet*, *Näringslivsrådet* och *Föreningsrådet*. Råden är organ för samråd och ömsesidig information mellan företrädare för olika lokala organisationer och kommunen.

Bolag

Tierps kommun har två helägda bolag, Tierps kommunfastigheter AB samt Tierps Energi och Miljö AB. Dessa två bolag har i sin tur var sitt dotterbolag, AB Tierpsbyggen respektive TEMAB Fjärrvärme AB. Kommunfullmäktige har det yttersta ägaransvaret och beslutar bland annat vilka direktägda bolag som skall finnas, utser styrelse och lekmannarevisorer, beslutar om ägardirektiv med mera.

Tierps kommunfastigheter AB är ett kommunalt bolag som hanterar skötsel, underhåll och investeringar i merparten av de lokaler som kommunen använder för sin verksamhet. Tierps kommunfastigheter AB har ett dotterbolag, *AB Tierpsbyggen*, som är Tierps kommuns helägda bostadsföretag.

Tierps Energi och Miljö AB är ett kommunalt bolag som hanterar det praktiska utförandet inom vatten och avlopp, renhållning och gata/park. Dotterbolaget *TEMAB fjärrvärme AB* försörjer villor, industrier, skolor, handels- och serviceföretag med värme i Tierps kommun.

Förvaltningsorganisation

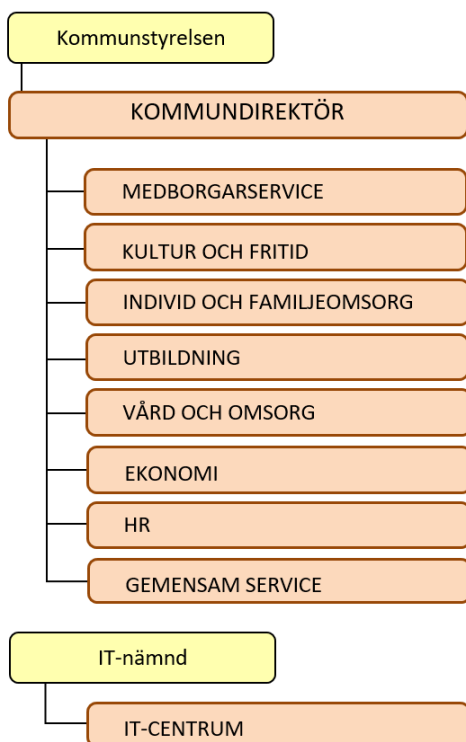

Bild 2: Kommunens förvaltningsorganisation (tjänstepersonorganisation)

Kommundirektörens ansvarsområden är bland andra att leda, samordna och utveckla kommunens verksamheter så att de bedrivs effektivt och i enlighet med politiskt uppsatta mål och fattade beslut.

Medborgarservice är ”vägen in” till Tierps kommun för medborgare och näringsliv. Medborgarservice ska vara kommunens ansikte utåt, ansvara för myndighetsutövning, rådgivning, vägledning och service.

Kultur och fritid ansvarar för kultur-, natur- och fritidsaktiviteter. Kultur och fritid ansvarar för folkbiblioteksverksamhet och skolbiblioteksservice.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) utreder och fattar beslut utifrån socialtjänstlagen (SoL) men tillämpar även lagstiftning som lagen om vård av unga (LVU) och vård av missbrukare (LVM). Verksamheten håller i familjestöd, beroendevård, arbetsmarknadsfrågor, öppen förskola och boendestöd till medborgare som behöver stöd och hjälp.

Utbildning ansvarar för förskolor, grundskolor, gymnasieskolan, vuxenutbildningen och elevhälsan.

Vård- och omsorg har ansvar för kommunens myndighetsutövning enligt socialtjänstlagen (SoL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), lag om bostadsanpassningsbidrag (BAB) samt lag om färdtjänst och lag om riksfärdtjänst för personer med funktionsnedsättning och äldre. Vård och omsorg är även kommunens utförare inom äldreomsorg, LSS-verksamhet (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) och hemsjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Ekonomi ger stöd till tjänsteorganisationen inom ekonomi, verksamhetsplanering och uppföljning. Ekonomi ansvarar för finans- och redovisningsfrågor.

HR ger stöd till tjänstepersonorganisationen i arbetslivs- och personalfrågor.

Gemensam service ska ge den politiska organisationen och tjänstepersonorganisationen stöd inom, löneadministration, pensioner, nämnd-administration, dokumenthantering, upphandling, digitalisering, kvalitet och utveckling.

IT-centrum, är en egen förvaltning under den gemensamma IT-nämnden. IT-centrum sköter nätverk, drift av IT-system och support till användare i Tierp, Heby, Knivsta, Älvkarleby och Östhammars kommuner.

Bilaga 3 – IT-nämnden

Plan för IT-nämndens ekonomi och verksamhet 2024 - 2026

IT-nämnden

IT-nämnden är en samverkan mellan Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammar kommuner gällande drift av kommunernas IT-system och support till användare. Man deltar också i kommunernas IT-upphandlingar. Möten i nämnden och beredningar är slutna vilket innebär att allmänheten inte får vara med.

IT-nämnden har en gemensam förvaltning, IT-centrum, som bistår nämnden med underlag och ser till att de politiskt fattade besluten genomförs. IT-centrum leds av Förvaltningschef IT som är IT-centrums högst ansvariga tjänsteperson. Tierps kommun är värdkommun och den gemensamma förvaltningen ingår som en del i värdkommunens organisation.

Ansvars- och verksamhetsområde

Nämndens ansvarsområde är övergripande IT-strategiska och IT-taktiska frågor samt IT-operativa insatser för kommunerna enligt de definitioner och beslut som tas av nämnden.

Nämnden ska arbeta för att möjliggöra för kommunerna att arbeta i en samverkanskultur för att få mer effektiva lösningar för såväl kärnverksamheterna som för IT-verksamheten.

Nämndens ansvar är även att medverka i de fem kommunernas digitala utvecklingsarbete samt stödja samordning av verksamhetsutvecklingsinsatser som är IT-relaterade. Nämnden ska sträva efter att arbeta i en samverkans- och samförståndskultur.

Nämnden ska även verka för att kontinuerligt effektivisera IT-verksamheten för att kunna leverera IT-tjänster till förvaltningarna till överenskomna servicenivåer. Uppdraget innefattar även att ge överenskommet stöd för IT-relaterade verksamhets- och utvecklingsfrågor.

Ledamöter

Nämnden består av fem ledamöter och fem ersättare. Varje samverkande kommun utser en ledamot och en ersättare. Värdkommunen väljer ordförande och vice ordförande.

Utvecklingsförutsättningar

IT-förvaltningens uppdrag är att vara de fem kommunernas egen IT-leverantör och samarbetspartner.

I takt med att samverkan mellan kommunernas verksamheter och IT-centrum utvecklats har fokus skiftat från att etablera samverkan till att utforska hur medlemskommunerna tillsammans med IT-centrum kan utveckla IT-centrums tjänsteutbud, finna effektiviseringar och skaleffekter genom att samarbeta kring specifika sakfrågor såsom utvecklingsinitiativ och systemförvaltning.

Fokus 2024-2026 är att utveckla och förvalta en väl fungerande och säker IT som ger slutanvändarna användbara, flexibla och säkra IT-lösningar utifrån deras unika behov samtidigt som medlemskommunerna ges en robust, kostnadseffektiv och framtidssäkrad digital infrastruktur att utveckla sin verksamhet på.

IT-centrum ska även vid behov stödja medlemskommunerna med spetskompetens inom domänspecifik IT samt omvärldsbevakning för att kunna ge förslag på utveckling, teknik och systemlösningar som bidrar till medlemskommunernas digitaliseringsresa och samhällets digitala transformation.

För att möta detta behov behöver IT-centrum och medlemskommunerna tillsammans utvecklas inom:

- **Systemlivscykelhantering**
Förmågan att hantera system och dess livscykler i en kontext där det skapas och upprätthålls en balans mellan olika behov och synsätt utan att överutnyttja, skada eller offra andra system eller resurser. Detta ska ske samtidigt som vi adderar ytterligare krav på effektivitet, resultat och innovation.
- **Säkerhet**
Förmågan till skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Inkluderar informationssäkerhet, IT-säkerhet, behörighet, åtkomst, fysisk säkerhet, personalsäkerhet.
- **Förändringshantering**
Förmågan att förflytta individer, grupper och organisationer från nuvarande tillstånd till ett framtida önskat tillstånd.
- **IT-leverans**
Förmågan att leverera, stödja, vidmakthålla och vidareutveckla de IT-applikationer/-produkter/-tjänster som skapar värde i verksamheten.

Det finns väletablerade standarder, processer, metoder, kunskap och verktyg för hur detta ska ske som vi behöver anamma och implementera såväl inom medlemskommunerna som inom IT-centrum.

Då medlemskommunerna investerar förhållandevis lite i digitalisering och IT krävs ett mycket tydligt fokus på förenkling, standardisering, innovation, kvalitet och säkerhet från såväl medlemskommunerna som IT-centrum för att IT-nämnden ska kunna realisera positiva nettoresultat inom kommunverksamheten.

Ett steg i det arbetet är att tillsammans med medlemskommunerna utveckla IT-centrums tjänstekatalog samt arbeta emot ett större helhetsansvar för medlemskommunernas IT-system. IT-centrum ska även fortsättningsvis genomföra gemensamma upphandlingar men via dessa ge respektive kommun möjlighet till kommunspecifika avrop där så bedöms behövligt. Vissa tjänster som t.ex. 24/7/365-öppet i supporten kan behöva erbjudas som tillval för vissa medlemskommuners enskilda verksamheter. Behovet hos de fem kommunerna bedöms av

kommunerna själva vara olika och IT-centrum behöver därmed kunna anpassa sitt erbjudande efter respektive kommun. Noteras bör att denna utveckling i samarbetet mellan medlemskommunerna och IT-centrum där ett större helhetsansvar och bredare tjänsteutbud eftersöks leder till behov att på sikt revidera såväl vision, mål, strategiska ställningstaganden och budget för IT-nämnden.

2024 är ett år av betydelsefull förändring då medlemskommunerna genomgår samsourcing vilket innebär en total sammanslagning av den centrala infrastrukturen för samtliga fem medlemskommuner. Strategin är att samsourca i gemensamma egna lösningar med egen personal och där så är lämpligt, ur ekonomiskt-, effektivitets- och säkerhetsperspektiv funktions-outsourca till underleverantörer. Genom projektet skapas möjligheter till utökad samverkan i de fem medlemskommunernas kärnverksamheter samt markanta förbättringar i säkerhet och robusthet.

IT-centrum inför även ett IT-system för att medlemskommunernas förmåga att säkerställa åtkomst, användarkonton, säkerhetspolicyer och autentiseringsuppgifter för dess medarbetare. Denna plattform är grunden i en vidare utveckling för att säkerställa en välfungerande och säker IT.

IT-centrum skapar även sammanhållen IT-lösning för informationshantering och kommunikation inom och mellan medlemskommunerna. Genom den nyligen upprättade EU-U.S. Data Privacy Framework (DPF) kan IT-nämnden använda amerikanska molntjänster i enlighet med GDPR.

Genom de kommungemensamma projekten och upphandlingarna bidrar IT-centrum till såväl medlemskommunernas som regeringens digitaliseringsstrategi och realiserar IT-nämndens grunduppdrag – en gemensam digital infrastruktur.

Arbetet med att etablera ett gemensamt nät mellan de fem kommunhuvudorterna pågår, detta är en förutsättning för ytterligare kostnadseffektivitet och en viktig del i möjligheterna till samverkan. Det här medför även en gemensam servermiljö för de fem medlemskommunerna. Den nya lösningen ska byggas i en konsoliderad och säker arkitektur som även ger möjligheter att på sikt skapa en hybridlösning med egen och inhyrd kapacitet. Strategin är att gradvis införa molntjänster, då företrädesvis svenska molntjänster för serversystemen.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, belyser i sin publikation ”Digitala Sverige 2021” utmaningarna för den offentliga förvaltningen att fullt ut nyttja den potential som finns inom digitaliseringen. DIGG skriver att:

Potentialen är stor och mäts ofta i miljarder. Samtidigt har potentialen ofta visat sig svår att förverkliga. Offentlig förvaltning måste därför aktivt sträva mot att realisera potentialen som finns i digitaliseringen, vilket kräver arbete med nyttorealiserings och en öppenhet både för nya arbetssätt samt nya perspektiv i utvecklingsarbetet. För offentlig förvaltning finns en stor del av potentialen i att

arbeta mer förvaltningsgemensamt. Detta kan möjliggöra dels en mer sammanhållen offentlig service, dels en offentlig förvaltning som drar nytta av stordriftsfördelar och som kan dela på kostnaderna. Detta är viktigt då flera offentliga aktörer idag har svårt att genomföra den utveckling som krävs för att leva upp till lagkraven och för att kunna erbjuda alla, oavsett förutsättningar, en likvärdig och högkvalitativ digital service. [1]

De nationella församlingarna och myndigheter pekar på möjligheterna med digitaliseringen och samtidigt illustrerar de utmaningar som IT-centrum och de fem medlemskommunerna arbetar med. För att minimera befintliga utmaningar krävs en tydlig styrning och ledning förankrade i väletablerade standarder, processer och kunskap om styrning och ledning av IT-verksamhet.

DIGG skriver vidare att:

Vi kan också se en förändring i strategier och måldokument, från fokus på vertikala system där myndigheter stänger in sin information och utvecklar e-tjänster internt, till en öppen, horisontell syn på förvaltningen med en gemensam infrastruktur bestående av bland annat gemensamma data i botten och en sömlös användarupplevelse på toppen, oaktat vilka aktörer som är inblandade "bakom kulisserna". I detta ingår också att möjliggöra en-uppgift-engångsprincipen för nationella eller gränsöverskridande digitala offentliga tjänster.

Ett mer horisontellt perspektiv breddar dessutom effektivitets-begreppet till att inte bara omfatta resurseffektivitet (varje enskild aktörs inre effektivitet) utan också flödes- och processeffektivitet i ett större samhällsperspektiv med fokus på medborgarens totala livssituation. [1]

Det kan ur ett samhällsekonomiskt perspektiv vara kostsamt att varje kommun utvecklar egna lösningar och arbetar med sin digitalisering var och en, även om det kan upplevas effektivare för den enskilda kommunen just där och då. Suboptimering innebär dock förlorad nyttorealivering; detta innefattar såväl ekonomiska nyttor, kvalitetsnyttor, omfördelningsnyttor som samhällsnyttor. Medlemskommunerna kommer att uppvisa högre nyttorealivering genom en tydligare styrning, en mer jämbördig organisering, väletablerade processer och adekvat information samt tekniskt stöd för att kunna digitalisera sina verksamheter.

Som ett led i detta har även IT-centrum och medlemskommunernas digitaliseringsstrategiska grupp dialog med övriga C-länskommuner kring ett utökat erfarenhets- och resursutbyte för att upprätta kostnadseffektiv, välfungerande och säker IT.

Digitalt ledarskap

För att åstadkomma effektivisering genom digitalisering krävs ett digitalt ledarskap, det handlar om att tänka i gemensamma processer och möjliggöra nya sätt att arbeta och bedriva sin verksamhet. Att betrakta system som gemensam infrastruktur skapar stora möjligheter till rationalisering och effektivisering. Digital verksamhetsutveckling tjänar på och bör bedrivas förvaltningsgemensamt för att skapa störst nytta för medborgarna. Inom offentlig förvaltning

är det upp till ledningen att skapa förmåga att dela och använda system och data, samt att se till att anställda har den kompetens som behövs för att bedriva framgångsrik digital verksamhetsutveckling, föredragsvis gemensamt. IT-centrum skapar tillsammans med digitaliseringsrådet och digitaliseringsstrategiska gruppen förutsättningar för att stötta medlemskommunerna genom denna digitala verksamhetsutveckling.

Mål och uppdrag

IT-centrums viktigaste uppdrag under 2024 är att konsolidera IT-infrastrukturen och att samsourca systemdrift samt fel- och incidenthanteringen för samtliga medlemskommuner. Detta ska ske samtidigt som IT-centrum fortsätter att samordna behoven och samtidigt undersöka om det finns delområden som bör hanteras via upphandling och extern leverans.

Under dessa delområden kan det finnas lämpliga funktionsområden som en extern partner kan utföra mer effektivt. Som exempel kan nämnas att IT-centrum idag har print-processen, klient- samt leveransprocessen och telefoni i extern regi eller via en tjänsteleverans. Det finns sedan en tid en gemensam telefoniplattform och skrivarmiljö för de fem kommunerna samt ett gemensamt licensavtal med Microsoft.

Etableringen av en gemensam tjänstekatalog utgör det första steget i en bredare tjänstifiering av IT-centrums stöd till medlemskommunerna, såväl inom de bastjänster som alla medlemskommunerna disponerar som upprättande av tilläggstjänster som respektive medlemskommun kan välja att nyttja utifrån deras enskilda behov och krav.

IT-centrums mål är att:

- Konsolidera till en redundant serverplattform
- Samverka i en gemensam katalogtjänst för att lagra användar- och datorkontoinformation
- Samverka i en gemensam kommunikationslösning
- Stärka IT-säkerheten och det digitala skyddet

IT-sourcingstrategi i samsourcing

Samsourcing ger medlemskommunerna möjligheten att dra nytta av ytterligare tjänstifiering och konsolidering av den kommunala IT-funktionen. Medlemskommunerna kommer att finna såväl större stöd i strategiska satsningar och punktinsatser som systemförvaltning och support genom IT-centrums djupa kompetens och erfarenhet av kommunal IT där teknisk spetskompetens och domänexpertis inom medlemskommunernas olika verksamhetsområden byggts upp genom långvarigt stöd till medlemskommunernas olika verksamheter. Verksamhetsförståelsen och att på rätt sätt kunna tolka och stödja verksamhetsutvecklingen är väsentligt för IT-centrum. Samsourcingen stärker därmed såväl de enskilda medarbetarna i

deras användande av IT som digitaliseringsstrategiska gruppen och digitaliseringsrådet i deras taktiska och strategiska digitaliseringsinitiativ.

Budget

Under våren 2023 har arbetet med att skapa en välfungerande och säker IT för medlemskommunerna genom det gemensamma arbetet med samsourcing, identitetshantering, kommunikationsplattform samt etablering av tjänstekatalog fortsatt med god progression.

Detta arbete innebär ett skifte för medlemskommunerna från att ha hybrid- eller outsourcad IT-drift till den nya IT-sourcingstrategin där kommunerna tagit nästa steg i att skapa en gemensam digital infrastruktur, vilket för IT-centrum innebär nya investeringar i teknik, utökade personalkostnader samt ett tydligare behov av mer specifika spetskompetenser.

Övergången till samsourcing innebär under projektets genomförandefas en ökad kostnad för att säkerställa en för verksamheten robust drift med minimal påverkan på medlemskommunernas kärnverksamhet och verksamhetsstöd. Vid överlämning till systemförvaltning i samband med utfasning av extern IT-partner under tidig början på 2025 bedöms kostnaderna återgå till tidigare års kostnadsutveckling.

Samsourcing öppnar upp nya möjligheter för medlemskommunerna att digitalisera sin kärnverksamhet och sitt verksamhetsstöd samt utöka nyttjandet av befintliga tjänster och IT-lösningar. IT-nämndens kostnader och volymer drivs av den digitala utveckling som de fem medlemskommunerna genomför. Noteras bör dock att en positiv ekonomisk utveckling är att vänta genom effektiviseringar och samarbeten inom och mellan medlemskommunerna.

Nämndens budget

	Budget 2023	Redovisat jan-apr 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Intäkter						
Medlemsavgifter	42 031	14 102	40 928	47 789	46 515	47 004
Kommunspecifika intäkter	14 752	4 918	11 752	12 081	4 481	3 568
IT-tjänsteavtal	25 766	8 589	25443	26 487	27 176	27 856
Summa	82 549	27 609	78 123	86 357	78 172	78 428
Kostnader						
Centrala Kostnader	42 031	14 987	40 928	47 789	46 515	47 004
Kommunspecifika kostnader	14 752	3 467	11 752	12 081	4 481	3 568
IT-tjänsteavtal	25 766	7 473	25 443	26 487	27 176	27 856
Summa	82 549	25 927	78 123	86 357	78 172	88 429
Summa	-	1 682	-	-	-	-

Verksamhetens driftsbudget

Som för 2023 så bedöms budget för IT-centrum öka under 2024, dels p.g.a. kostnaderna kopplat till arbetet med att samsourca de fem medlemskommunernas, dels stärka IT-säkerheten. Budgeten för IT-nämnden har justeras upp för de kostnader som drivs av klientantal och ger kompensation mot ökade licenskostnader och utökat behov.

Verksamhetens investeringsbudget

För att kunna bygga en infrastruktur där samtliga fem kommuner kan ha sina centrala IT-miljöer krävs en investeringsbudget som löpande ger möjligheter kan byta ut hårdvaran.

	2022	2023	2024	2025	2026
Centrala Investeringar					
Central kommunikationslösning	800	1000	1000	1000	1000
Central servermiljö		2000	2000	2000	2000
Övrigt	500	500	500	500	500
Summa	1 300	3 500	3500	3500	3500

Fördelning av kostnader per kommun

Fördelningsnyckeln nedan är per april. Beslut i IT-nämnden har fattats om att revidera fördelningsnyckeln efter volymavstämning per september månad 2023.

Fördelningsnyckel	2023	2024	2025	2026
Tierp	25,9 %	31,4 %	31,4 %	31,4 %
Älvkarleby	9,0 %	12,1 %	12,1 %	12,1 %
Heby	17,8 %	14,0 %	14,0 %	14,0 %
Knivsta	22,7 %	18,7 %	18,7 %	18,7 %
Östhammar	24,6 %	23,8 %	23,8 %	23,8 %
Summa	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Fördelning medlemsavgift per kommun avser beslutad fördelningsnyckel i procent multiplicerat med budget 2022 för medlemsavgifter.

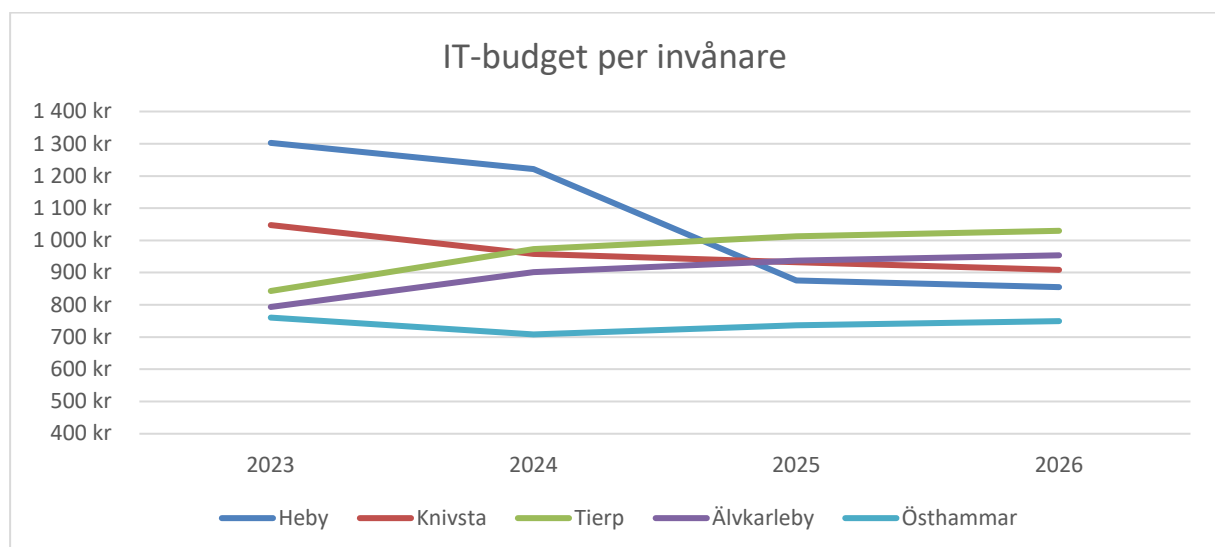
Kommunspecifika kostnader	2023	2024	2025	2026
Tierp	331	102	105	108
Älvkarleby	657	691	709	727
Heby	7 161	5 817	2011	1549
Knivsta	6 545	5 356	1538	1064
Östhammar	58	114	117	120
Summa	14 752	12 081	4 481	3 568

IT-tjänsteavtal	2023	2024	2025	2026
Tierp	6776	8 317	8 533	8 747
Älvkarleby	2 526	3 205	3 288	3 371
Heby	4 432	3 708	3 805	3 900
Knivsta	5 539	4 953	5 082	5 209
Östhammar	6 493	6 304	6 468	6 630
Summa	25 766	26 487	27 176	27 856
Total kostnad per kommun	2023	2024	2025	2026
Tierp	18 046	21 829	22 674	23 044
Älvkarleby	7 637	9 678	10 021	10 180
Heby	18 785	17 616	12 628	12 329
Knivsta	21 090	20 411	15 384	15 128
Östhammar	16 991	16 824	17 465	17 747
Summa	82 549	86 357	78 172	78 428

Uppföljning

Uppföljning av nämndens ekonomi sker enligt Tierps kommuns plan med månatliga uppföljningar, prognoser och delårsbokslut. Leveransansvarig inom IT-centrum har tagit fram underlag för respektive kommun. Dessa används för att uppdatera fördelningsnyckeln för IT-nämndens kostnader. Redovisningen i Tierps ekonomisystem sker på ett sådant sätt att respektive medlemskommuns kostnader kan följas upp. Nyckeltal för kommunerna har tagits fram och kommer att jämföras både med andra IT-nämnder och inom de fem medlemskommunerna för att vi, om möjligt, ska hitta ytterligare områden att förbättra.

Nyckeltal

IT-budget per invånare	2023	2024	2025	2026	Total förflyttning
Heby	1 303 kr	1 222 kr	876 kr	855 kr	- 448 kr
Knivsta	1 048 kr	958 kr	933 kr	909 kr	- 139 kr
Tierp	843 kr	973 kr	1 013 kr	1 030 kr	187 kr
Älvkarleby	793 kr	902 kr	937 kr	954 kr	160 kr
Östhammar	760 kr	708 kr	737 kr	749 kr	- 11 kr
Totalt utfall	2023	2024	2025	2026	Total förflyttning
Delta	542 kr	513 kr	276 kr	280 kr	- 262 kr
Median	843 kr	958 kr	933 kr	909 kr	66 kr
Medel	949 kr	953 kr	899 kr	899 kr	- 50 kr

Referenser

[1] Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), "Digitala Sverige," Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), Sundsvall, 2021.

Bilaga 4 - Lönenämnden

Plan för Lönenämndens ekonomi och verksamhet

2024-2026

Lönenämnden

Ansvars- och verksamhetsområde

Lönenämnden har till uppgift att skapa förutsättningar för att samverkan kan ske mellan Tierp, Knivsta och Älvkarleby kommuner i verksamheten Lönecentrum. Tierp är värdkommun.

Lönecentrum ska stödja och ge service till chefer, medarbetare och politiker i alla kommunerna samt i ett kommunalt bolag, inom hela löneområdet. Detta ska ske genom kontinuerlig kompetensutveckling och genom att ständigt prova nya vägar och utveckla användningen av personalsystemet. Det krävs att Lönecentrum har förståelse för verksamhetens olika behov i syfte att kunna tillmötesgå dem.

För att tydliggöra service och ansvarområde finns ett servicenivåavtal mellan kommunerna och Lönecentrum. Styrgruppen som består av HR-chefer i samtliga kommuner och lönechef, beslutar om förändringar och förbättringar som ska ske inom området.

Kundgruppen består av HR-representanter samt representant från Lönecentrum.

Kundgruppens syfte är att fånga upp behov ifrån verksamheterna, lösa operativa frågeställningar och på uppdrag av styrgruppen, genomföra uppdrag inom löneområdet.

Utvecklingsförutsättningar

Allt mer automatiseringar införs, både i lönesystemet och mellan lönesystemet och övriga personal- och verksamhetssystem. HR-och lönesystemet är mastersystem och många uppgifter kan hämtas därifrån och på så sätt skapa behörigheter till andra system.

Möjligheterna är stora men det krävs resurser och kompetens för att kunna nyttja dessa möjligheter.

Samverkan i form av nätverk sker med andra organisationer, både kommuner och regioner i vårt närområde. Lönecentrum och Östhammars löneenhet har ett samarbete i aktuella systemfrågor inom löneområdet.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Inga i dag kända kommande lagändringar som påverkar lönearbetet markant.

Större förändringar

Personalförsörjning.

Inom närmaste åren har ett par medarbetare möjlighet att avsluta sin anställning med pensionsavgång behov av nyrekrytering kan då komma att bli aktuellt.

Arbetet som lönekonsult och systemförvaltare blir allt mer komplext, detta har medfört svårigheter att få rätt kompetens vid ny eller ersättningsrekrytering.

Kompetensutveckling

Med flertalet nyanställda lönekonsulter finns behov av generella utbildningsinsatser för dessa samt för att kunna utnyttja fördelarna som digitalisering och automatisering kan innebära krävs även att kompetensen hos samtliga medarbetare följer samma riktning och utvecklas. Medel avsätts för utbildning/utveckling av både lönekonsulter, systemförvaltare samt system- och verksamhetsutvecklare.

Prioriteringsområden

I dialog med styrgruppen kring kommande utvecklingsområden och behov har bland annat följande prioriteringsområden identifierats; inköp och implementering av webbaserat lashanteringssystem och kvalitetssäkring av modul för statistikuttag.

Den ökade användningen av HR-och lönesystemen som mastersystem vid automatiseringar ställer ökade krav på att den organisationsstruktur som finns i systemen är ändamålsenlig så kvalitetssäkring av dessa är ett prioriteringsområde.

Mål och uppdrag

Lönenämnden ska möjliggöra samverkan mellan Tierp, Knivsta och Älvkarleby kommuner kring lönehantering. Nämnden består av tre ledamöter, en ledamot från vardera kommunen samt ersättare för dessa. Ordförande utses från Tierps kommun.

Nämndens budget

Budgeten räknas upp enligt SKRs cirkulär 23:20 som gavs ut 2023-04-27, vilket innebär en uppräknings med 4,4 procent gällande personalkostnader och 2,8 procent gällande övriga kostnader för år 2024.

Lönecentrums kostnader fördelas mellan de samverkande kommuner enligt gällande fördelningsnyckel som baseras på antalet lönespecifikationer året innan budgeten fastställs. Dialog har skett med styrgruppen kring kommande utvecklingsområden och behov.

Driftbudget 2024-2026

	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhetens intäkter	9969	11807	11638	12272	12187	12500
Personal	-7065	-8425	-8245	-8796	-8620	-8844
Materiel	-70	-47	-64	-48	-50	-51
Tjänster	-2816	-3315	-3309	-3408	-3496	-3584
Övrigt	-18	-20	-20	-20	-21	-22
Verksamhetens kostnader	-9969	-11807	-11638	-12272	-12187	-12500
Överskott/underskott	0	0	0	0	0	0

Fördelning av kostnader per kommun år 2024

Kommun	Fördelning 2023	Avgift 2023 tkr	Fördelning 2024	Avgift 2024, tkr
Tierp	49%	5786	48%	5891
Älvkarleby	20%	2361	21%	2577
Knivsta	30%	3542	30%	3681
TEMAB	1%	118	1%	123
Totalt	100%	11807	100%	12272

Uppföljning

Ekonomisk uppföljning sker enligt Tierps kommuns plan för budget och uppföljning.

Bilaga 5 – Ägardirektiv för Tierps Energi och Miljö AB, TEMAB Fjärrvärme AB, Tierps kommunfastigheter AB, AB Tierpsbyggen

Kommunen har två bolag, Tierps kommunfastigheter AB samt Tierps Energi och Miljö AB. Dessa två bolag har i sin tur var sitt dotterbolag, AB Tierpsbyggen respektive TEMAB Fjärrvärme AB.

Del 1 Allmänna direktiv

- 1 § Detta är ägardirektivets allmänna del och avser bolagen Tierps Energi & Miljö AB (org.nr. 559031-4315), TEMAB Fjärrvärme AB (org.nr. 556249-4723), Tierps kommunfastigheter AB (org.nr. 556901-2171) och AB Tierpsbyggen (org.nr. 556088-2325), nedan kallas dessa bolaget.
- 2 § Bolaget ägs av Tierps kommun och är en del av kommunens verksamhet. Bolaget ska i sin verksamhet beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, fastställda av bolagsstämma.

Bolaget som en del av den kommunala organisationen

- 3 § Som del av den kommunala organisationen ska bolaget verka utifrån den av kommunfullmäktige fastställda Vision för Tierps kommun (KF § 81/2015 samt), de vid var tid av kommunfullmäktige fastställda strategiska utvecklingsområdena. I detta ska bolaget särskilt beakta att varje beslut ska vägas mot dess påverkan på en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling i kommunen.
- 4 § Bolaget ska följa de av Kommunfullmäktige antagna styrdokument som är applicerbara för bolagets verksamhet såvida dessa styrdokument inte strider mot bolagsordningen eller mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning. Kommunstyrelsen skall tillse att bolaget underrättas om och får del av sådana beslutade styrdokument varefter bolagets styrelse och verkställande ledning har det operativa ansvaret för att fullmäktiges beslut verkställs. I det fallet ett styrdokument inte är tillämpligt ska det av bolaget rapporteras och godkännas av Kommunstyrelsen och därefter, vid ett eventuellt godkännande, rapporteras till fullmäktige. Bolaget har möjlighet att besluta om egna specifika styrdokument för sin verksamhet, men har då att beakta befintliga kommunala motsvarigheter inom samma område. Bolagets egna dokument får inte uppenbart strida mot ett kommunalt beslut, men kan i sin innebörd tänkas vara mer omfattande. Sådana dokument kommuniceras snarast med Kommunstyrelsen.

Kommunens direktivrätt

- 5 § Bolagets styrelse och verkställande direktör har att följa utfärdade direktiv, såvida dessa inte strider mot bolagsordningen, mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning, exempelvis aktiebolagslagen och offentlighets- och sekretesslagen, eller strider mot bolagets intresse.
- 6 § Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen. Ägardirektivet ska som regel förnyas minst en gång per mandatperiod.

Kommunens ledningsfunktion

- 7 § Bolaget står enligt 6 kap. 7 § kommunallagen (SFS 2017:725) under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente.
- 8 § Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär.
Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse.
- 9 § Bolaget erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 9 § kommunallagen (SFS 2017:725) har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- 10 § Bolagets styrelse och verkställande direktör ska i de fall då krisledningsnämnden träder i kraft samråda med krisledningsnämnden angående åtgärder som erfordras i samband med extraordinär händelse.

Sekretess

- 11 § Föreligger på grund av lagstadgad sekretess hinder mot att överlämna viss uppgift till ägaren får uppgiften uteslutas. Bolaget ska i så fall uppge att strykning/utelämnande skett.

Fullmäktiges ställningstagande

- 12 § Bolaget ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.
- 13 § Kommunfullmäktiges yttrande ska inhämtas avseende
- a) investeringar större än 500 basbelopp eller är av principiell betydelse,
 - b) bildande, förvärv eller försäljning av dotterbolag,
 - c) planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet,
 - d) förvärv eller försäljning av fast egendom om värdet överstiger 1 000 basbelopp eller är av principiell betydelse, och
 - e) övriga frågor som enligt bolagsstyrelsens uppfattning är av principiell betydelse eller annars av större vikt.
- 14 § Av bolagsordningen framgår att vissa beslut i bolaget fattas av bolagsstämman. En fråga som faller utanför uppräkningsordningen i bolagsordningen kan trots detta vara en sådan fråga som kräver ställningstagande enligt denna punkt. Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska bolaget samråda med kommunstyrelsen.

Samverkan med kommunen och övriga bolag

- 15 § Bolaget ska bidra till kommunperspektivet och samverka med de kommunala förvaltningarna och övriga kommunala bolag i syfte att optimera verksamheten. Detta innefattar även olika typer av förvaltningsuppdrag.

Granskningsrapporten

- 16 § Bolagets lekmannarevisor/-er ska årligen i sin granskningsrapport yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, samt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.
Om lekmannarevisorn/-erna inom ramen för sin granskning finner brister i de avseenden som anges i första stycket ska lekmannarevisorn/-erna löpande kommunicera sina iakttagelser med kommunstyrelsen.

Information och ägardialog

- 17 § Ägaren ska fortlöpande och på kommunens begäran hållas informerad av bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.
- 18 § Bolaget ska minst en gång per år informera kommunstyrelsen om sin verksamhet. Därutöver ska bolaget en gång per år informera kommunstyrelsens arbetsutskott om sin verksamhet.
- 19 § Bolaget ska till kommunstyrelsen redovisa bolagets ställning och resultat per den 30/4, 31/8 och 31/12. Bolaget ska därvid uppmärksamma ägarkommunen på viktigare omständigheter och förändringar som kan inverka på bolagets verksamhet.
- 20 § Bolaget ska till kommunstyrelsen och lekmannarevisorn-/erna redovisa ställningen för den interna kontrollen per 30/4, 31/8 och 31/12. Bolaget ska vidare uppmärksamma kommunstyrelsen och lekmannarevisorn-/erna om det under verksamhetsåret uppstår betydande förändringar i riskbilden eller i statusen för den interna kontrollen som kan inverka på bolagets verksamhet.
- 21 § Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige ska utan dröjsmål få del av
- a) protokoll från bolagsstämman,
 - b) protokoll från styrelsesammanträde, och
 - c) bolagets årsredovisning med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisor.
- Bolagets protokoll ska redovisas på kommunens hemsida.
- 22 § Bolagets styrelse, verkställande direktör och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för kommunen minst en gång per år (ägardialog). Initiativ till möte kan tas av både kommunen och av bolaget.
- 23 § Bolagets verkställande direktör ska kontinuerligt ha en dialog med kommundirektören. Kommundirektör och verkställande direktör äger båda rätten att kalla till möte.

Kommunal koncernredovisning och budget

- 24 § Bolagen ska årligen till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lag (1997:614), i enlighet med kommunens tidplan.
- 25 § Bolaget ska, tre gånger per år, i samband med kommunens tertialrapport, delårsrapport och bokslut, i enlighet med kommunens tidplan, skriftligt redogöra till kommunen om bolagets måluppfyllelse utifrån affärsplanen. Vid dessa tillfällen ska även bolaget lämna uppgifter om förväntad utveckling av ekonomi och verksamhet.
- 26 § Bolagets styrelse ska årligen, i samband med att underlag lämnas till den kommunala årsredovisningen enligt 2 kap. 24 §, skriftligt redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med densamma.
- Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kapitlet 7 och 9 §§ kommunallagen (SFS 2017:725) samt till lekmannarevisorns/-ernas granskning.
- 27 § Bolaget ska till kommunen, i enlighet med kommunens tidplan, lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

Suppleanter

- 28 § Suppleanterna inträder enligt att ordinarie ledamot som ej kan närvara meddelar sin ordförande om detta.
- 29 § Suppleant ska kallas till styrelsens sammanträden. Icke tjänstgörande suppleant har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

30 § Suppleant som ej tjänstgör ska åläggas att iaktta samma tystnads- och lojalitetsplikt som ledamot.

Taxa för utbekommande av allmänna handlingar

31 § Bolaget ska tillämpa den för Tierps kommun vid var tid gällande taxan för kopior, avskrifter och utskrifter av handlingar vid utlämnande av allmänna handlingar.

Arkivföreskrifter

32 § Tierp kommuns riktlinjer för arkivvård ska i tillämpliga delar tillämpas i bolaget.

33 § Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i Tierps kommun.

Bolagsstämma

34 § Bolaget ska årligen senast före utgången av juni månad hålla bolagsstämma/årsstämma.

35 § Bolagsstämman/årsstämman ska vara offentlig.

Del 2 Bolagsspecifika direktiv

Tierps Energi & Miljö AB (org.nr. 559031-4315)

Bolagets verksamhet

1 § Föremålet för Tierps Energi & Miljö ABs verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen, ägardirektiv eller den kommunala kompetensen.

Tierps Energi & Miljö AB får etablera och sälja tjänster inom konkurrensutsatt verksamhet. Dessa tjänster skall godkännas av bolagets styrelse innan påbörjande av etablering och försäljning.

2 § Tierps Energi & Miljö AB har till uppgift att

- a) i samverkan med kommunens sakkunniga tjänstepersoner ta fram förslag och underlag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för renhållningstjänster. Kommunfullmäktige fattar sen beslut. Bolaget är kommunens kompetensresurs avseende avfallsverksamhet,
- b) samla in, transport till behandlingsanläggning, återvinning och bortskaffande av hushållsavfall och annat avfall som faller under kommunalt ansvar, antingen i egen regi eller genom upphandlade tjänster,
- c) aktivt arbeta för att bidra till att uppnå miljömål på EU-, nationell- och lokal nivå,
- d) informera allmänheten, företag, skolor, bostadsföretag m.fl. om miljöfrågor relaterade till avfallsområdet, Tierps kommuns avfallsplan, vattentjänstplan, vattenförsörjning och bolagets egen verksamhet,
- e) i samverkan med kommunens sakkunniga tjänstepersoner ta fram förslag och underlag till vattentjänstplan, VA-taxor och VA-områden. Kommunfullmäktige fattar sen beslut. Bolaget är kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av kommunens yt- och grundvattenresurser,
- f) leverera dricksvatten och ta hand om spill och dagvattenledningar,
- g) i dialog med hushållskunder tillhandahålla optimala lösningar för hållbar, kretsloppsanpassad återvinning så att kunden på ett enkelt och miljöriktigt sätt kan hantera sitt avfall,
- h) enligt gällande avtal med kommunen underhålla och ansvara för snöröjning och halkbekämpning på kommunens gator, vägar, grönytor och fastigheter, och
- i) medverka och aktivt bidra till samordning av samhällsplaneringen inom samtliga områden, vilket även inkluderar bredbandsutbyggnad i form av ansvarstagande vid planering och genomförande av samförläggning.

Bolagets ändamål

3 § Ändamålet med Tierps Energi & Miljö ABs verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

4 § Utöver vad som anges i bolagsordningen har Tierps Energi & Miljö AB till ändamål att

- a) minimera de negativa effekterna på människors hälsa och miljön vid generering och hantering av avfall,
- b) minska resursanvändningen och främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin, i enlighet med direktiv 2008/98/EG,

- c) även i övrigt uppfylla de mål som anges i art. 191 – 193 i EUF-fördraget, avfallsdirektivet 2008/98/EG och i svensk miljölagstiftning,
- d) leverera ett dricksvatten av hög kvalitet, samt ta hand om spillvatten och dagvatten på ett tillförlitligt och miljöriktigt sätt,
- e) enligt gällande avtal med kommunen bedriva mark- och parkentreprenader kostnadseffektivt med höga ambitioner för miljövänliga metoder och att i samverkan med kommunens samhällsplanering föreslå åtgärder för att utveckla Tierps kommuns allmänna platser på ett optimalt sätt ur ett medborgarperspektiv, och
- f) tillse på ett kostnadseffektivt och miljömässigt bra sätt att Tierps kommuns gator och markområden har optimal skötsel och underhåll ur ett medborgarperspektiv.

5 § Tierps Energi & Miljö AB ska i sin verksamhet iaktta livscykelänkandet.

6 § Tierps Energi & Miljö AB ska verka för energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om.

7 § Tierps Energi & Miljö AB ska öka samverkan mellan bolag samt mellan bolag och kommunorganisationen för att effektivisera verksamheterna och minimera dubbelarbete med syfte att sänka driftkostnader inom hela koncernen och stärka koncerntänkandet.

Ekonomiska mål

8 § Tierps Energi & Miljö AB ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den ekonomiska ställningen möjliggör ett långsiktigt och uthålligt agerande samt bidra till en socialt, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling för kommunen.

9 § Tierps Energi & Miljö AB ska bedriva sin verksamhet i allmännyttigt syfte enligt affärsmässiga grunder.

Budget och verksamhetsplan

10 § Tierps Energi & Miljö AB ska lämna in underlag för preliminär driftsbudget, investeringsbudget och affärsplan samt behov av taxeförändringar till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan.

11 § Tierps Energi & Miljö AB ska årligen ta hänsyn till kommunens budgetdirektiv i sin affärsplan.

Finansiering

12 § För finansiering av VA och renhållning äger Tierps Energi & Miljö AB rätten att fakturera VA- och renhållningskollektivet i enlighet med de prisnivåer som fastställts i taxor. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Borgensavgift ska årligen tas ut av Tierps Energi & Miljö AB. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

13 § Renhållningstaxor och VA-taxor ska antas av kommunfullmäktige.

14 § Gata/Park är finansierad genom årliga uppdragsavtal med Tierps Kommun (och dess övriga bolag).

TEMAB Fjärrvärme AB (org.nr. 556249-4723)

Bolagets verksamhet

1 § Föremålet för TEMAB Fjärrvärme ABs verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen eller den kommunala kompetensen.

2 § TEMAB Fjärrvärme AB har till uppgift att främja energiförsörjningen i kommunen och verka för låga energikostnader genom att producera och distribuera med fjärrvärme.

Bolagets ändamål

3 § Ändamålet med TEMAB Fjärrvärme ABs verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

4 § TEMAB Fjärrvärme AB ska verka för tillgodogörandet av inhemska biobränslen och eventuella spillenergikällor. Produktion av energi ska i första hand ske med förnyelsebara energikällor.

5 § TEMAB Fjärrvärme AB ska verka för energieffektivisering samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om.

6 § TEMAB Fjärrvärme AB ska öka samverkan mellan bolag samt mellan bolag och kommunorganisationen för att effektivisera verksamheterna och minimera dubbelarbete med syfte att sänka driftkostnader inom hela koncernen och stärka koncerntänket.

Ekonomiska mål

7 § TEMAB Fjärrvärme AB ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den ekonomiska ställningen möjliggör ett långsiktigt och uthålligt agerande samt bidra till en socialt, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling för kommunen.

8 § TEMAB Fjärrvärme AB ska bedriva sin verksamhet i allmännyttigt syfte enligt affärsmässiga grunder.

9 § I TEMAB Fjärrvärme AB ska den operativa avkastningen ligga på en rörelsemarginal om 10 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen.

10 § År då tunga investeringar skett och/eller resultatet blivit dåligt på grund av oförutsedda händelser kan avkastningen reduceras.

11 § TEMAB Fjärrvärme AB ska skapa sådana reserver att bolaget själv kan bära kortsiktiga svängningar i marknadspriser eller oförutsedda kostnader utan tillskott från ägaren.

12 § TEMAB Fjärrvärme AB ska arbeta för att nå en soliditet på 25 procent och därefter ha det som ett långsiktigt mål.

Budget och verksamhetsplan

13 § TEMAB Fjärrvärme AB ska lämna in underlag för preliminär driftsbudget, investeringsbudget och affärsplan samt behov av taxeförändringar till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan.

14 § TEMAB Fjärrvärme AB ska årligen ta hänsyn till kommunens budgetdirektiv i sin affärsplan.

Finansiering

15 § TEMAB Fjärrvärme AB ska finansiera sin verksamhet genom taxor. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Borgensavgift ska årligen tas ut av TEMAB Fjärrvärme AB. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

16 § TEMAB Fjärrvärme AB beslutar själv om sina taxor. Taxorna ska motsvara kostnader för

- a) drift, produktion och utbyggnad av produktions- och distributionsanläggningar,
- b) underhåll och renoveringar i fjärrvärmeanläggningen, samt
- c) vinst för uppbyggnad av soliditet och skälig avkastning till ägaren.

Tierps kommunfastigheter AB (org.nr. 556901-2171)

Bolagets verksamhet

1 § Föremålet för Tierps kommunfastigheter AB verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen eller den kommunala kompetensen.

2 § Tierps kommunfastigheter AB har till uppgift att själv eller genom annan till lägsta möjliga kostnad tillhandahålla fastigheter som helt eller till sin huvuddel används för kommunal verksamhet eller som är av betydelse för kommunens utveckling.

3 § Tierps kommunfastigheter AB ska svara för en rationell och kostnadseffektiv fastighetsförvaltning och att fastigheternas långsiktiga värde och brukbarhet säkerställs. Hyressättningen ska spegla denna målsättning och bolaget ska ha tydliga och transparenta principer för hyresprissättning. För fastigheter som uppförs för kommunens skattefinansierade

verksamhet (eller motsvarande) ska som huvudprincip gälla en självkostnadsbaserad hyra som även inkluderar långsiktiga underhållskostnader.

Bolagets ändamål

4 § Ändamålet med Tierps kommunfastigheter AB verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

5 § Tierps kommunfastigheter AB ska tillgodose den kommunala verksamhetens behov av fastigheter samt strategiska fastigheter av betydelse för kommunens utveckling där behovet inte alltid kan tillgodoses på den ordinarie fastighetsmarknaden.

6 § Tierps kommunfastigheter AB ska aktivt medverka i utvecklingen av Tierps kommun genom att vara kommunens strategiska verktyg inom fastighetsområdet. I uppdraget ligger att tillsammans med kommunförvaltning och övriga bolag identifiera kommunens behov och att agera proaktivt vad gäller förvärv, nyproduktion och dess utformning, utveckling, förvaltning och/eller avyttring av fastigheter och mark.

I det fall där det råder delade uppfattningar mellan Tierps kommunfastigheter AB, kommunförvaltning och/eller övriga bolag i fråga om vad som ska prioriteras i den strategiska långsiktiga utvecklingen av kommunen ska kommunstyrelsen konsulteras och lämna instruktion.

7 § Tierps kommunfastigheter AB ska verka för energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om.

8 § Tierps kommunfastigheter AB ska intensifiera arbetet med att minska energiåtgången i de lokaler som bolaget förvaltar med syfte att sänka driftskostnader för kommunens verksamheter samt minska energibehovet utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

9 § Tierps kommunfastigheter AB ska öka samverkan mellan bolag samt mellan bolag och kommunorganisationen för att effektivisera verksamheterna och minimera dubbelarbete med syfte att sänka driftkostnader inom hela koncernen och stärka koncerntänkandet.

10 § Tierps kommunfastigheter AB ska i sin verksamhet iaktta de kommunalrättsliga och affärsmässiga principer som följer av ändamålet med bolagets verksamhet.

Ekonomiska mål

11 § Tierps kommunfastigheter AB ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den ekonomiska ställningen möjliggör ett långsiktigt och uthålligt agerande samt bidra till en socialt, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling för kommunen.

12 § Tierps kommunfastigheter AB ska bedriva sin verksamhet i allmännyttigt syfte enligt affärsmässiga grunder.

13 § Tierps kommunfastigheter AB bedriva sin verksamhet på ett sätt som medger att ägaren, med hänsyn tagen till risk, ska ha en operativ avkastning med en rörelsemarginal om 3 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen.

14 § Tierps kommunfastigheter AB ska kunna motivera långsiktiga och strategiska investeringar enligt 3 kap. 6 § bolagets ändamål, ovan i dessa direktiv, utifrån affärsmässiga grunder enligt 1 kap. 3 § befogenhetslagen.

15 § Bolaget ska planera och genomföra försäljning av fastigheter där,
- kommunkoncernen ej bedriver verksamhet
- kommunkoncernen ej avser att nyttja för verksamhet
- kommunen ej anser att fastigheten ur annat perspektiv är av kommunalt ägandeintresse.

Budget och verksamhetsplan

16 § Tierps kommunfastigheter AB ska lämna in underlag för preliminär investeringsbudget och hyreskalkyl samt affärsplan och övergripande mål till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan.

17 § Tierps kommunfastigheter AB ska årligen ta hänsyn till kommunens budgetdirektiv i sin affärsplan.

Finansiering

18 § Tierps kommunfastigheter AB verksamhet finansieras via hyror och avgifter. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Borgensavgift ska årligen tas ut av Tierps kommunfastigheter AB. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

AB Tierpsbyggen (org.nr. 556088-2325)

Bolagets verksamhet

1 § Föremålet för AB Tierpsbyggen verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen eller den kommunala kompetensen.

2 § AB Tierpsbyggen har till uppgift att äga, bebygga, förvalta, förädla och försälja fastigheter och tomträtter med bostadslägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar samt även med lokaler i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, används för kommunal verksamhet eller är kommersiella lokaler som har ett tydligt samband med den övriga verksamheten.

3 § AB Tierpsbyggen ska svara för en rationell och kostnadseffektiv bostadsförvaltning och att fastigheternas långsiktiga värde och brukbarhet säkerställs.

Bolagets ändamål

4 § Ändamålet med AB Tierpsbyggen verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

5 § AB Tierpsbyggen ska ha ett långsiktigt hållbart förhållningssätt och låta ett helhetstänkande, som beaktar såväl ekologiska som sociala och ekonomiska aspekter, vara vägledande vid fullgörande av sitt uppdrag.

6 § AB Tierpsbyggen ska aktivt medverka till att nya bostäder tillskapas och att bostäderna utformas och förvaltas på ett sådant sätt att de bidrar till en attraktiv bostadsmarknad i Tierps kommun. Bolaget ska värna och arbeta för att utveckla hyresrätten som boendeform. I uppdraget ligger att tillsammans med kommunförvaltning och övriga bolag identifiera kommunens behov och att agera proaktivt vad gäller förvärv, nyproduktion och dess utformning, utveckling, förvaltning och/eller avyttring enligt 3 kap. 2 § bolagets verksamhet.

7 § AB Tierpsbyggen ska eftersträva ett varierat bostadsbestånd i hela kommunen med olika boendeformer som stimulerar flyttkedjorna i kombination med innovativa hållbarhetslösningar.

8 § AB Tierpsbyggen ska tydligt planera och verka för att minska segregationen i kommunen, framförallt den del som orsakas av bostadssegregation.

9 § AB Tierpsbyggen ska verka för energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om.

10 § AB Tierpsbyggen ska öka samverkan mellan bolag samt mellan bolag och kommunorganisationen för att effektivisera verksamheterna och minimera dubbelarbete med syfte att sänka driftkostnader inom hela koncernen och stärka koncerntänkandet.

11 § AB Tierpsbyggen ska i sin verksamhet iaktta de kommunalrättsliga och affärsmässiga principer som följer av ändamålet med bolagets verksamhet.

Ekonomiska mål

12 § AB Tierpsbyggen ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den ekonomiska ställningen möjliggör ett långsiktigt och uthålligt agerande samt bidra till en socialt, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling för kommunen.

13 § AB Tierpsbyggen ska bedriva sin verksamhet i allmännyttigt syfte enligt affärsmässiga principer.

14 § AB Tierpsbyggen skall innan utdelning på aktiekapitalet medges nå en soliditet på 15 procent. Utdelningen kan sedan uppgå till maximalt 5 procent av aktiekapitalet.

15 § AB Tierpsbyggen ska nå ett resultat i verksamheten som medger marknadsmässig avkastning motsvarande en rörelsemarginal på 7 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen.

16 § AB Tierpsbyggen ska kunna motivera långsiktiga och strategiska investeringar enligt 5-6 §§ bolagets ändamål, ovan i dessa direktiv, utifrån affärsmässiga principer enligt 2 § lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

17 § Nyinvesteringar i bostäder och andra verksamhetslokaler än kommunens egna ska egenfinansieras över tid, senast inom 6 år från nyinvestering.

Budget och verksamhetsplan

18 § AB Tierpsbyggen ska lämna in underlag för preliminär investeringsbudget och hyreskalkyl samt affärsplan och övergripande mål till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan.

19 § AB Tierpsbyggen ska årligen ta hänsyn till kommunens budgetdirektiv i sin affärsplan.

Finansiering

20 § AB Tierpsbyggens verksamhet finansieras via hyror och avgifter. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Borgensavgift ska årligen tas ut av AB Tierpsbyggen. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

Bilaga 6 – Nettoexploatering och tomtförsäljning

Nettoexploatering och tomtförsäljning

Tierps kommun har i många år detaljplanerat mark för exploateringsändamål, för att sedan sälja till markpris enligt politisk antagen taxa, eller i vissa fall försäljning genom markanvisning där kommunen anlitar ett oberoende externt värderingsinstitut. Då är det kommunen själv som är exploatör.

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och näringslivsändamål. I de fall avsikten är att sälja en exploateringsfastighet värderas marken som omsättningstillgång. Den allmänna platsmarken, tillgångar i form av gator, parker etc. finansieras i huvudsak genom inkomster vid försäljning av tomtmark. Finansieringen av ett exploateringsprojekt kan ske på olika sätt och hur finansieringen ska ske beslutas av kommunens politiker och tillämplig lag. Förutsättningarna varierar med marknadsläge, men även av kommunens politiska ambition.

FASER

I Tierps kommun delas exploateringsverksamheten in i olika faser och det kan förekomma att exploateringsverksamheten är i flera faser samtidigt.

- Initiering och behovsutredning
- Utredning och fysisk planering
- Planering inför genomförande
- Genomförande
- Försäljning
- Slutredovisning

Nettoexploateringskalkylen

Nettoexploateringskalkylen är huvudsakligen en sammanställning av ”in-och utbetalningar”, som avgränsas till att genomföra detaljplanen och omfattar ej framtida drift och underhåll. Nettoexploateringen sammanställer inkomster och utgifter som uppkommer från fasen planering inför genomförande till försäljnings-fasen.

Nettoexploateringskalkylen används som ett verktyg under hela exploateringsprocessen för att säkerställa att exploateringen t.ex. inte är skattefinansierad. I Tierps kommun har man för avsikt att den totala exploateringsverksamheten ska bära sina egna utgifter.

I nettoexploateringskalkylen avser inkomster totalt prognostiserad tomtförsäljning utifrån prognostillfällets tidpunkt. Utgifter avser det totala anskaffningsvärdet för det som LKBR 6:6 och LKBR 7:2 avser tillgångar utifrån prognostillfällets tidpunkt. Administrationskostnader och andra allmänna omkostnader räknas inte med i anskaffningsvärdet som utgift.

Inkomster från tomtförsäljning 2024 prognostiseras uppgå till 19 798 tkr. 2024 års exploateringsutgifter prognostiseras att uppgå till 2 500 tkr och ingår även i kommunens investeringsredovisning och investeringsbudget. Nettot av kommunens exploateringsprojekt beräknas till 17 298 tkr under 2024. Under hela perioden 2024-2026 prognostiseras 27 049 tkr i inkomster och 39 800 tkr i utgifter för all exploatering. Nettot för hela perioden 2024-2026 är därmed -12 751 tkr.

De exploateringsområden som beräknas ge intäkter under 2024 är Siggbo Företagspark och någon av kommunens övriga tomter. De exploateringsområden som förväntas ha omfattande utgifter under planperioden 2024-2026 är Siggbo Företagspark, Triangelpark och Trädgårdsstad.

Tomtförsäljningskalkylen

Tomtförsäljningskalkylen avser redovisningen av tomtförsäljning. D.v.s. intäkter vid försäljning och kostnader för omsättningstillgången.

Vanligtvis gör kommunen en värdering av fastigheten för att säkerställa en marknadsmässig prisnivå. Värdering utförs av auktoriserade värderingsmän. I vissa fall kan kommunens gällande marktaxa antagen av KF komma att användas.

Tomtpriset ska belastas med utgifter som är specifika för området, exempelvis gator som betjänar exploateringsområdet. Avgiftsfinansierad verksamhet t ex VA kan i vissa fall ingå i underlaget för beräkning av tomtpriset. Kostnader för värme, el och fiber ingår inte i kalkylen.

Tidpunkt för intäktsföring beror på intäktskriterierna, se RKR R2, normalt vid tillträde till tillgången enligt köpeavtalet.

Kommunens övriga villatomter före 2015 hanteras endast med en prognos för resultat framåtledes då det inte finns någon uppgift om fullständiga nettoexploateringskalkyler för dessa. Dessa områden avses Örbyhus, Tobo, Söderfors, Mehedeby, Skärplinge, Hållnäs, Fagerviken, Karlholm och Månkarbo. Tillkommande exploateringsområden som hanteras på samma vis är DP620 Skärplinge samt DP148 del av Vallskoga.

Under hela perioden 2024-2026 prognostiseras ett resultat från exploateringsverksamheten med 26 416 tkr, varav 19 504 tkr avser 2024. Exploateringsresultatet, vinster och förluster som uppkommer vid försäljning av tomtmark, dvs försäljning av omsättningstillgång ska räknas in i balanskravet, men ska inte ingå i kommunens driftbudget. Motiveringen är att exploateringsverksamhetens resultat ska finansiera framtida avskrivningar av exploateringsområdets allmänna platsmark.

Kort om de större pågående exploateringsprojekten

Kommunal exploateringsverksamhet

Siggbo Företagspark Dp 1045 vann laga kraft januari 2016. Planen är avsedd för handel, kontor, idrott och verksamheter för service. Den allmänna platsmarkens skede 1 blev färdig under 2020. Etableringar i området är bland annat C24 Bygg, Ambulans och Räddningsstationen, Rogers Däck, Dahlbergs glas, Vallskoga bygg, Besikta, Ingemar Rääf Invest, Trebo Industrifastigheter i Tierp, Tierps Padel Center, Maya Delorez. Flera etableringar, tex Agri Lab AB, BG Motor, HM Limträ AB mfl. är påbörjade, men det finns fortfarande mark till salu i området och intresset har varit stort. Under 2023 har efterfrågan varit lägre, med anledning av omvärldssituationen med ökade materialpriser, räntor och längre leveranstider. Kommunen köpte under 2021 Crosshallen av Tierps kommunfastigheter AB, styckade av den och sålde den vidare till Hyvelhus Fastigheter AB under slutet av 2022. Under året som gått har två fastigheter i Företagsparken sålts, en tomt till Agri Lab AB och en

tomt till Nylander Fastigheter i Tierp AB. Den allmänna platsmarkens skede 2 (färdigställande av hela området) beräknas bli klart under planperioden 2026.

Siggbo Triangelpark Dp 1058 vann laga kraft april 2018. Planen är avsedd för kontor, bostäder, förskola och vårdboende. Etableringar inom **område B** är ett upphandlat vårdboende samt BoKlok som färdigställt 32 bostadsrätter inom området. Lillskär AB, **område D**, byggde 13 bostadsrätter på området, dessa är färdigbyggda och inflyttade. Inom **område A** ska Elinelund Bostad bygga hyresrätter men har fått förlängd tidsfrist för byggnation. **Område C** är markanvisat till RE Equity Fund AB. Markanvisningen gällde från början till slutet av 2023 men har på begäran av byggherren förlängts att gälla t o m juni 2024. Färdigställande av den allmänna platsmarkens slutskede beräknas till 2025-2026.

Siggbo Trädgårdsstad Dp 1036 vann laga kraft juli 2018. Planen är avsedd för bostäder, kontor, handel, skolor och centrumändamål. Genomförandefasen är påbörjad med bland annat två infarter till området. Planerna för den nya stadsdelen Siggbo Trädgårdsstad innebär dock flera åtgärder som kan påverka Siggebobäcken och grundvattnet i området. Länsstyrelsen ser över detta innan resterande del av genomförandet kan påbörjas. Under planperioden 2024-2026 beräknas utgifter på ca 24 000 tkr. Det finns inga intäkter prognostiserade under planperioden om exploateringen sker som tidigare kommunal exploateringsverksamhet. Detta innebär en hög likvidpåfrestning i början av exploateringsprocessen. Konsult upphandlades under 2022 som såg över och uppdaterade exploateringskalkylen och exploatering och försäljning etappvis. Resultatet redovisades för politiken i början av 2023 och har kompletterats med efterfrågade uppgifter under hösten.

Söderfors Företagspark Dp 432 vann laga kraft juli 2018. Planen tillåter Handel-industri-kontor-verksamheter-ÅVC samt transformatorstation. Genomförandet av detaljplanen är pausad på grund av att investeringsutgiften beräknas bli hög i relation till prognostiserade intäkter.

Wallskoga Dp 1053 vann laga kraft februari 2017. Planen är avsedd för bostäder, vård och skola. All tomtmark är såld och kvar finns en separat större tomt avsedd för bostäder, skola eller vård, den s k Flextomten. Denna är klar för försäljning men först ser verksamheterna över sina behov, om den behöver stanna kvar i kommunens ägo.

DP 148 Del av Wallskoga 1:120 är en äldre detaljplan som tillåter industri. Området omfattas till stor del av biotopskydd och bestämmelser kring marknivån, vilken regleras av kommunen. Intresse finns från Jerol AB att utöka sin befintliga fastighet i enlighet med en detaljplaneändring som utfördes under 2023.

DP 620 Skärplinge 62:33 är en äldre detaljplan avsedd för bostäder och kontor. Fastigheten är värderad och klar för försäljning. Fastigheten kan vara intressant både för bostäder och olika former av andra boenden, t ex LSS-boenden.

Övriga villatomter

Kommunen påbörjade under året en inventering av samtliga osålda villatomter i kommunen. Dessa sammanställdes senare på kommunens webbsida för lediga tomter, och marknadsfördes både i pappersmedia och på sociala medier. Intresset har varit stort men har ännu inte genererat i några sålda tomter. Det bedömer vi beror på omvärldsläget till viss del, hög inflation, höjda räntor, höjda priser på byggmaterial och långa leveranstider.

Pågående detaljplaner

DP363 Västra Libbarbo, Örbyhus, är en pågående plan i fasen utredning och fysisk planering. Tanken är att planen ska tillåta bland annat bostäder, centrumverksamhet, kontor och skola. Planen är pausad med anledning av att vi behöver se över hur vi går vidare med exploateringen i detta område på bästa sätt, både strategiskt och ekonomiskt.

Prognos försäljningskalkyl av exploateringsmark	2024	2025	2026	Prognos vid total slutförsäljning per 230831
*Intäkter skrivs med positivt tal				
*Kostnad såld tomt skrivs med negativt tal				
Tierp				
DP1057 Kronhjort försäljning exploateringsmark	0	0	0	936 045
DP1057 Kronhjort bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	-6 720
<i>Resultatpåverkan</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>929 325</i>
DP1045 Siggbo Företagspark försäljning exploateringsmark	625 680	984 600	1 024 200	40 399 260
DP1045 Siggbo Företagspark bokfört värde exploateringsmark	-75 923	-119 476	-124 281	-5 452 442
<i>Resultatpåverkan</i>	<i>549 757</i>	<i>865 124</i>	<i>899 919</i>	<i>34 946 818</i>
DP1058 Triangelparken försäljning exploateringsmark	17 700 000	0	0	30 500 000
DP1058 Triangelparken bokfört värde exploateringsmark	-208 527	0	0	-661 586
<i>Resultatpåverkan</i>	<i>17 491 473</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>29 838 414</i>
DP1036 Trädgårdsstaden försäljning exploateringsmark	0	0	0	180 581 000
DP1036 Trädgårdsstaden bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	-53 486 131
<i>Resultatpåverkan</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>127 094 869</i>
DP1053 Wallskoga försäljning exploateringsmark	0	4 500 000	0	8 137 875

DP1053 Wallskoga bokfört värde exploateringsmark	0	-71 415	0	-264 300
<i>Resultatpåverkan</i>	0	4 428 585	0	7 873 575
DP 1069 Bondegatan försäljning exploateringsmark	0	0	0	1 527 075
DP 1069 Bondegatan bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	-120 310
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	1 406 765
DP 148 Del av Vallskoga 1:120 försäljning exploateringsmark	874 800	0	0	11 611 620
DP 148 Del av Vallskoga 1:120 bokfört värde exploateringsmark	-7 727	0	0	-83 552
<i>Resultatpåverkan</i>	867 073	0	0	11 528 068
ÄDP 147 Vegaparken försäljning exploateringsmark	0	0	0	855 000
ÄDP 147 Vegaparken bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	-11 922
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	843 079
Söderfors				
DP432 Söderfors Företagspark försäljning exploateringsmark	0	0	0	4 247 100
DP432 Söderfors Företagspark bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	-113 067
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	4 134 033
Skärplinge				
DP 620 Skärplinge 62:33 försäljning exploateringsmark	0	0	0	6 000 000
DP 620 Skärplinge 62:33 bokfört värde exploateringsmark	0	0		-21 293
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	5 978 707
Örbyhus				
DP 363 Västra Libbarbo försäljning exploateringsmark	0	0	0	0

DP 363 Västra Libbarbo bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	0
<i>Resultatpåverkan</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Övriga tomter				
Försäljning exploateringsmark övriga tomter före 2015	597 960	344 400	397 600	30 275 660
Bokfört värde exploateringsmark övriga tomter före 2015	-1 860	-1 948	-21 928	-1 915 691
<i>Resultatpåverkan övriga tomter före 2015</i>	<i>596 100</i>	<i>342 452</i>	<i>375 672</i>	<i>28 359 969</i>
Prognos resultat från exploateringsverksamheten	19 504 403	5 636 162	1 275 591	252 933 622
Total försäljning exploateringsmark	19 798 440	5 829 000	1 421 800	315 070 635
Totalt bokfört värde exploateringsmark	-294 037	-192 838	-146 209	-62 137 013
Summa Resultat från exploateringsverksamheten	19 504 403	5 636 162	1 275 591	252 933 622

Tabell: Prognos försäljningskalkyl av exploateringsmark Tierps kommun

	2024	2025	2026	Prognos per 230831 vid slutrapport och slutförsäljning
Nettoexploaterings-område				
* Inkomster skrivs med positivt tal				
* Utgifter skrivs med negativt tal				
<i>DP1057 Kronhjort -FAS Genomförande och försäljning</i>				
Försäljningsinkomster	0	0	0	936 045
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	0	-1 136 166
Omsättningstillgångar	0	0	0	-6 720
Summa nettoexploatering	0	0	0	-206 841
<i>DP1045 Siggbo Företagspark -FAS-Försäljning och slutredovisning</i>				
Försäljningsinkomster	625 680	984 600	1 024 200	40 399 260
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar infrastruktur	0	0	-3 900 000	-43 129 555
Anläggningstillgångar markreserv	0	0	0	-2 412 359
Omsättningstillgångar	0	0	0	-5 452 442
Medfinansieringsavtal	0	0	0	-3 622 952
Summa nettoexploatering	625 680	984 600	-2 875 800	-14 218 048
<i>DP1058 Triangelparken -FAS Genomförande och försäljning</i>				
Försäljningsinkomster	17 700 000	0	0	30 500 000
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar		-100 000	-10 000 000	-34 352 851
Omsättningstillgångar	0	0	0	-661 586
Summa nettoexploatering	17 700 000	-100 000	-10 000 000	-4 514 437
<i>DP1036 Trädgårdsstaden -FAS inför Genomförande</i>				
Försäljningsinkomster	0	0	0	180 581 000
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	-2 000 000	-22 000 000	0	-185 362 262
Anläggningstillgångar markreserv	0	0	0	-2 038 728
Omsättningstillgångar	0	0	0	-53 486 131
Medfinansieringsavtal	0	0	0	-3 786 373
Summa nettoexploatering	-2 000 000	-22 000 000	0	-64 092 494

Forts.

DP1053 Wallskoga-FAS Genomförande och försäljning						
Försäljningsinkomster			0	4 500 000	0	8 137 875
Investeringsbidrag			0	0	0	0
Anläggningstillgångar			0	0	0	-5 580 564
Omsättningstillgångar			0	0	0	-264 300
Summa nettoexploatering			0	4 500 000	0	2 293 011
DP1069 Bondegatan -FAS Försäljning						
Försäljningsinkomster			0	0	0	1 527 075
Investeringsbidrag			0	0	0	0
Anläggningstillgångar			0	0	0	-721 693
Omsättningstillgångar			0	0	0	-120 310
Summa nettoexploatering			0	0	0	685 072
DP148 Del av Vallskoga 1:120 FAS försäljning						
Försäljningsinkomster			874 800	0	0	11 611 620
Investeringsbidrag			0	0	0	0
Anläggningstillgångar			0	0	0	-29 701
Omsättningstillgångar			0	0	0	-483 552
Summa nettoexploatering			874 800	0	0	11 098 367
Vegaparken FAS försäljning						
Försäljningsinkomster			0	0	0	855 000
Investeringsbidrag			0	0	0	0
Anläggningstillgångar			0	0	0	
Omsättningstillgångar			0	0	0	-11 922
Summa nettoexploatering			0	0	0	843 079
DP432 Söderfors Företagspark- Fas Genomförandet pausat						
Försäljningsinkomster			0	0	0	4 247 100
Investeringsbidrag			0	0	0	0
Anläggningstillgångar			0	0		-9 714 279
Omsättningstillgångar			0	0	0	-113 067
Summa nettoexploatering			0	0	0	-5 580 246

Forts.

DP 620 Skärplinge 62:31 FAS försäljning						
Försäljningsinkomster			0	0	0	3 783 150
Investeringsbidrag			0	0	0	0
Anläggningstillgångar			0	0	0	
Omsättningstillgångar			0	0	0	-21 293
Summa nettoexploatering			0	0	0	3 761 857
DP363 Västra Libbarbo Örbyhus etapp 1-FAS -Utredning och fysisk planering -Pågående plan						
Försäljningsinkomster			0	0	0	0
Investeringsbidrag			0	0	0	0
Anläggningstillgångar			0		-300 000	0
Omsättningstillgångar			0	0	0	0
Medfinansieringsavtal			0	0	0	0
Summa nettoexploatering			0	0	-300 000	0
Översikt investering på omsättningstillgång			-500 000	-500 000	-500 000	-3 500 000
Övriga resttomter	FAS -Försäljning					
Försäljningsinkomster			597 960	344 400	397 600	30 275 660
Omsättningstillgångar			0	0	0	-1 915 691
Summa nettoexploatering			597 960	344 400	397 600	28 359 969
Extern exploatör Karlholm Strand						
Försäljningsinkomster						0
Exploateringsersättning						55 000 000
Anläggningstillgångar			0	0		-73 000 000
Omsättningstillgångar						0
Medfinansieringsavtal						0
Summa nettoexploatering			0	0	0	-18 000 000
TOTAL SUMMA INKOMSTER			19 798 440	5 829 000	1 421 800	367 853 785
TOTALSUMMA UTGIFTER			-2 500 000	-22 600 000	-14 700 000	-430 924 496
SUMMA ÅRLIG NETTOEXPLOATERING			17 298 440	-16 771 000	-13 278 200	-63 070 711